ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

80 ст. www.duma.bg

facebook.com/www.duma.bg

DUMA newspaper

DUMA_newspaper

ПЕТЪК | 5 ЯНУАРИ | 2018 ГОДИНА/27 | БРОЙ 3 (7852)

ИНТЕРВЮ

Проф. Боян Дуранкев за цените и стабилната умора на лъгания народ

10

ДАЛАВЕРА

Употребата на контрабанден тютюн надвишава легалната консумация

7

3

МОН анкетира децата за доходи, имоти и отопление

Недоволни родители се оплакаха от проучването, спуснато в 83 столични училища

Анонимни анкети за доходите, начините за отопление и имотите на семействата са били раздадени на учениците в 83 училища в София, алармираха гневни родители. Бланките с 33 въпроса са получени от деца между II и V клас.

Оказа се, че анкетите са част от проект за подобряване на качеството на атмосферния въздух, с който се проучват енергийните източници за отопление и топла вода в София. Изследването е на фондация "Енергийна агенция - Пловдив", която е сключила договор със Столичната община. Трябвало да се проучат 6000 домакинства в София и от общината решили, че най-удачно е това да стане, като децата анкетират родителите си. Бланките са спуснати в училищата от регионалното управление по образование по нареждане на шефката му Ваня Кастрева.

5

ЧЕТИВО

ПЕГАС

За свестните и за лудите при Ботев

22

Неделник

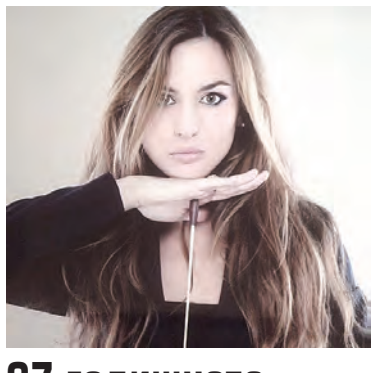
Време за мотори и време за пържоли с гъби

14

След СМГ властта пусна и детска градина по нанадолнището

29

27-годишната Беатриче Венеци дирижира „Жените на Пучини" в София

33

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

Благодарствен молебен бе отслужен вчера в храм "Света Неделя" от българския патриарх Неофит по повод 140-годишнината от освобождението на София, която бе отбелязана тържествено с редица прояви

4

НЯКОЛКО ДУМИ

Валентин ГЕОРГИЕВ

А ТОЙ ЗАГАДЪЧНО МЪЛЧИ...

На фона на засилващото се социално напрежение, задаващите се протести срещу властта и наближаващия вот на недоверие заради корупцията, правителството на Борисов насложи още един проблем, който стресира обществото - този за третия пол. В опита си да се покаже възможно най-слагачески на очакваните гости от ЕС за старта на нашето европредседателство, кабинетът на бърза ръка одобри и пробута на парламента скандалната Истанбулска конвенция, с което буквално взриви социалните мрежи и форумите. От негова гледна точка това показно натегачество, с което да даде "летящ старт" на председателството ни още в първите дни, може да изглежда разбираемо. Само че вместо да изпише вежди, май ще извади очи, както е казал народът.

Осем от всичките 21 министри гласуваха "против" конвенцията, побърза да се застрахова електорално Валери Симеонов, като недвусмислено уточни, че и в кабинета имало "привърженици на нормалните сексуални отношения". Подразбирай - останалите, които са "за", явно са фенове на ненормалния и нестандартен секс. Впрочем този пореден водораздел в правителството беше очакван.

Стр. 12

ISSN 0861-1343

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

„Юлен“ са готови с проекта за строеж в Пирин

Протестите срещу изсичането в планината продължиха и вчера

Концесионерът на “Ски зона Банско” “Юлен” АД представи официално вчера на министъра на околната среда и водите Нено Димов идейния си проект за втори лифт, нови писти и лифтове в Националния парк “Пирин”. С кратко съобщение от МОСВ информираха, че на срещата е присъствал и кметът на община Банско Георги Икономов, който подкрепя застрояването на планината, с което вижда развитие на ски туризма. Инвеститорът се гласи да наеме проектанти, които да открият по геодезичен начин точното трасе за втория кабинков лифт. След това ще поискат от кмета на Банско започване на процедура по изготвяне на Подробен устройствен план (ПУП), който подлежи на екологична оценка. Кметът и кандидат-инвеститорът твърдят, че ще спазят всички процедури, предвидени в екозаконодателството, опитват да успокоят от МОСВ.

Преди дни инвеститорът, който стопанисва от десетилетия предоставените му писти и лифтове на Банско и Витоша, публикува идеен проект за нови съоръжения в определени медии. Плановете започнаха да се появяват почти веднага, след като малко преди Нова година правителството одобри спорни промени в плана за управление на Национален парк “Пирин”. Кабинетът де факто даде зелена светлина за изсичането на вековни дървета и застрояване на планината. Междувременно министър Димов твърдеше, че няма инвеститорски интерес за втори лифт в Банско, той не спря да уверява, че всичко щяло да е екосъобразно и Пирин няма да се бетонира. В сряда министърът дори разигра в социалните мрежи закъсняла обществена дискусия, в която отговаряше само на въпросите, които му бяха удобни.

Решението на кабинета обаче предизвика протести в столицата и в други гладове срещу решението за Пирин. Еколозите се заканиха да бъдат на улицата и по време на европредседателството. И снощи редица градове се включиха солидарно в протестите на природозащитници - жители на София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора, Велико Търново, Дупница, Свищов и Свиленград също защитиха Пирин.

От “Юлен” твърдят, че милеят за българската природа. В специална позиция концесионерът обяви, че проектът му е “плод на консенсусно решение на водещи световни специалисти в областта на проектиране на ски зони”, че са търсили “най-екологосъобразния начин за транспортния достъп до ски зоната”. “Ще огледаме и всички проблемни места и възможни варианти за по-доброто и комфортно практикуване на зимните спортове и да предложим комплексно решение, което ще бъде изготвено от водещи международни специалисти. Стриктно ще съблюдаваме българското законодателство и не по-малко от всички останали милеем за българската природа. Всичко останало, което се разпространява, са спекулации”, твърдят от “Юлен”.

ЕК призова България да ускори борбата с корупцията

Ек призова България да ускори борбата с корупцията. Това стана ясно вчера от думите на говорител на комисията. “Постоянно работим с българското правителство по въпроса за борбата с корупцията след последния доклад от ноември м.г. по механизма от Брюксел отправихме много ясни препоръки”, подчертават от институцията. От ЕК посочиха, че законодателният процес по тази тема е в ход и приетите промени ще бъдат проследени и оценени.

Въпросът за борбата с корупцията е неделима част от работата на ЕК с България и механизма за сътрудничество и проверка, подчерта говорителят. Той съобщи, че е коментирал в Брюксел наложеното от президента Румен Радев вето върху антикорупционния закон. Поредните коментари за корупцията у нас идват в началото на българското ротационно председателство на Съвета на ЕС. Страната ни беше представена от европейските медии основно с корупцията. Припомняме, че според британския вестник “Гардиън” облаци от корупция са надвиснали над България, а според Франс прес България е най-тежкият нарушител на свободата на словото в ЕС. На този фон парламентът предстои да разгледа отново антикорупционния закон, който е остро критикуван както от БСП, така и от опозицията вдясно.

Според президента Румен Радев и БСП законът отваря възможност за злоупотреби със СРС-та и нарушение на човешки права. Държавният глава се обявява и срещу липсата на защита за авторите на корупционни скандали и предвидените възможности за липса на съдебен контрол върху действията на новата комисия.

Бившият главен архитект на Каварна остава без имоти за 4,3 млн. лв.

След иск от Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество (КОНПИ) Окръжният съд в Добрич разреши отнемането на земи и имоти на бившия главен архитект на Каварна Юлиян Илиев. Той, съпругата му и двете им деца остават без 6 апартамента, 3 парцела и дворни места, гараж, 46 поземлени имота, сред които терени в курортни зони на община Каварна, два автомобила и суми. Общата стойност на отнетото имущество е 4 306 026 лв., съобщават от КОНПИ.

Илиев е осъден, че като главен архитект на община Каварна, в условията на продължаващо престъпление за периода 2005 - 2008 г. е използвал служебното си положение, за да набави на съпругата си противозаконна облага, с което е нанесъл значителна вреда на интересите на общината. В хода на съдебното дело са направени оценки от вещи лица, които потвърждават, че е налице значително несъответствие между нетния доход и разходите на семейството. Доказано е и, че разводът на арх. Илиев и съпругата му е фиктивен и двамата са във фактическо съжителство.

Решението не е окончателно и подлежи на обжалване пред Варненския апелативен съд.

КОЛИ ЗАМЪРСИТЕЛИ НЯМА ДА СЕ РЕГИСТРИРАТ В КАТ

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

Столичната община предостави на КАТ 7 газанализатори

Коли, които замърсяват въздуха над допустимото, ще бъдат спирани от движение. Пътната полиция в София започва проверки за вредните емисии газове от автомобилите като част от мерките срещу мръсния въздух в града. За целта Столичната община предостави на Пътната полиция седем нови уреда - газанализатори. Стойността на устройствата е около 70 хил. лева, средствата са от бюджета на Столичната община.

Проверките ще бъдат извършвани при регистрация, но също като текущ контрол в пункта на КАТ в “Дървеница”, както и на пътя. Устройствата проверяват нивото на вредните емисии в изгорелите газове на автомобилите, обясни началникът на столичната пътна полиция комисар Тенчо Тенев.

Уредите ще бъдат използвани в каналите за регистрация, където се измерват газовете. Автомобил, който не отговаря на изискванията, няма да може да бъде регистриран или пък ще бъде спиран от движение, докато собственикът не предприеме действия, за да влезе колата в нормите.

Пет от уредите ще останат в КАТ на каналите, а други два ще са на разположение на патрулиращите полицаи. Ще се спират предимно по-старите автомобили, стана ясно вчера.

Кметът Йорданка Фандъкова е предложила на Тенчо Тенев в рамките на месец КАТ да даде възможност на шофьори, които искат да си проверят нивата на замърсяване от автомобилите си, да го направят безплатно в пункта в “Дървеница”. Фандъкова цитира данни, според които около 60% от замърсяването на въздуха в столицата идва от трафика на автомобили, а около 40% от битовото горене.

ДЕКАН В СУ СКРИЛ ВЪЗРАСТТА СИ, ЗА ДА ГО ИЗБЕРАТ

Декан в Софийския университет “Св. Климент Охридски” е подал декларация с невярно съдържание, което е позволило той да бъде избран на длъжността. Това става ясно от проверка на Контролния съвет на СУ по сигнал на Симеон Георгиев, който е член на Академичния съвет и е студент във Факултета по химия и фармация.

Става въпрос за декана на Факултета по начална и предучилищна педагогика проф. д-р Божидар Ангелов. Оказва се, че той не е имал право да бъде избран за декан, тъй като навършва възраст за пенсиониране в рамките на мандата си. Това не е разрешено от правилника на Алма матер. В доклада си до КС Георгиев иска проверка на цялата документация от Общото събрание на ФНПП, което на 4 ноември 2015 г. избира проф. Ангелов за декан. В него се казва, че професорът навършва 65 години на 4 септември 2019 г., а мандатът му е до 4 ноември същата година. Контролният съвет с председател проф. Валентина Попова е разгледал искането, изискал е документи от “Човешки ресурси” и от самия проф. Ангелов. На 21 декември е взел решение, че има нарушение и че ще уведоми ректора на университета проф. Анастас Герджиков за него. Контролният съвет изисква да се отстрани допуснатата незаконосъобразност. На база това решение Факултетът по начална и предучилищна педагогика трябва да свика Общо събрание, което да отзове декана и да проведе избор за негов наследник. Междувременно Ангелов може сам да се оттегли.

ИМА ЗАПОДОЗРЯН ЗА УБИЙСТВАТА В НОВИ ИСКЪР

56-годишният Росен Желев Ангелов е обявен за общодържавно издирване като заподозрян за шесторното убийство в Нови искър. Има вероятност да е въоръжен и опасен, предупредиха снощи от МВР. Хората, които имат информация за местонахождението на издирвания, могат да подават сигнали на тел. 112 или в най-близкото поделение на МВР.

ДУМА

www.duma.bg

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

Разликата между нашата корупция и корупцията в други страни е, че там все пак тя е един ясно определен факт на изключение, на отклонение от нормата. Докато у нас тя се е превърнала в норма

ПОЛИТОЛОГЪТ АЛЕКСАНДЪР МАРИНОВ ЗА РЕАЛНОСТИТЕ У НАС

БСП настоя МС да оттегли одобрението за Истанбулската конвенция

Решението минира възможността да се търси единение по важни въпроси и предлага теми, които създават напрежение и омраза, смята ръководството на партията

БСП настоява кабинетът да оттегли ратификацията на Истанбулската конвенция и да не я внася в Народното събрание, гласи позиция на Изпълнителното бюро на партията. "Винаги сме се борили против насилието над жени и деца. Организирали сме и сме се включвали в национални кампании в защита на техните права. Застъпвали сме се за равнопоставеност на мъжете и жените. И занапред ще отстояваме тези позиции. Но няма как да приемем текстове в Истанбулската конвенция, които задължават: "страните да предприемат мерки за насърчаване на промени в социалните и културни модели на поведение на жените и мъжете с цел изкореняване на предразсъдъци, обичаи, традиции и всякакви други практики, основани на стереотипни роли за жените и мъжете". Както и: "социален пол" и "включване на съобразен с развиващите се възможности на учащите се учебен материал по въпроси като нестереотипни роли на пола", мотивират се социалистите.

От левицата отбелязват, че при обсъждането проекта на конвенцията документът е получил неоднозначна оценка и в Комитета на министрите на Съвета на Европа. Заради това решението на Комитета е формулирано като прието "без гласуване", а не както е утвърдената традиция конвенциите да бъдат приемани с консенсус от всички страни членки, припомнят от БСП. "Очевидно поради това от откриването на Конвенцията за подписване през месец май 2011 до настоящия момент е ратифицирана от 28 от 47 страни членки на Съвета на Европа. От държавите членки на ЕС 17 са ратифицирали Конвенцията, а 11 не са", се посочва в позицията.

"Принципно решението за присъединяване към определен международен договор е суверенно право на всяка държава. Няма автоматично задължение на държавите членки да ратифицират дадена конвенция. Изненадващо е внасянето на Конвенцията от правителството на Бойко Борисов на първото заседание на МС за 2018 г. и първото по време на председателството. Очевидно то разделя обществото, противопоставя партиите в коалицията и дори министрите на ГЕРБ на прага на председателството. Един от неговите приоритети, одобрен от кабинета "Борисов", е консенсус. С това действие правителството прави точно обратното. То минира възможността да търсим единение по важни за народа ни въпроси и предлага теми, които създават напрежение и омраза", коментират от БСП.

Междувременно вицепрезидентът Илияна Йотова застана твърдо зад жените-жертви и зад Истанбулската конвенция в пост на официалната си страница в социалните мрежи. Според нея договорът е много важен документ, приет след дълги и трудни обществени дискусии в Европа. "Такъв дебат трябваше да се състои и в България, за да се избегнат спекулациите относно отделни текстове в нея. Също така това щеше да накара министрите поне да прочетат документа и да се запознаят със съдържанието му. Основното, което конвенцията защитава, е равноправието между двата пола. Най-важното в нея е реалната защита на жени, които са жертви на насилие. Такава е всяка трета жена в Европа по данни на Евростат", коментира Йотова.

11 ДЪРЖАВИ В ЕС НЕ СА РАТИФИЦИРАЛИ ДОКУМЕНТА

11 държави от ЕС все още не са ратифицирали Истанбулската конвенция, която е отворена за одобряване от 11 май 2011 г., сочи справка в сайта на Съвета на Европа от вчера. Това са: България, Хърватия, Чехия, Гърция, Унгария, Ирландия, Латвия, Литва, Люксембург, Словакия, Великобритания. Засега не е ясно колко от тях изобщо отказват да я ратифицират след скандалите заради нея, избухнали в цяла Европа.

От членките на Съвета на Европа, който е инициатор на документа, досега са го ратифицирали 28 държави, 17 - не са. Сред тези, които не са одобрили документа, са Украйна, Русия, Армения, Азербайджан, Македония, Молдова, Лихтенщайн, Исландия и др. От справка в сайта на СЕ за всяка държава поотделно личи, че от всичките 28 ратифицирали конвенцията само Белгия и Естония са го направили без забележки и резерви. Всички други са записали в официалните си решения възражения или декларации, че няма да прилагат определени текстове от нея. Постоянните представителства на Австрия и Холандия са изпратили вербална нота с възражения в Генералния секретариат на СЕ, въпреки че са ратифицирали документа.

Конвенцията се отнася за предотвратяването на насилие над жените и на домашното насилие и за мерките за борба срещу тях. В нея обаче са вмъкнати текстове, отнасящи се за съвсем друго - за "нетрадиционните" полове, които трябва да се приемат, като се изкоренят предразсъдъците, традициите и стереотипите в обществото. В основата на проблема е даденото в документа определение за "пол" - "социално изградена роля, поведение, дейност и характеристика, определяна от обществото за мъжете и жените". Оттам несъобразяването с "особеностите на пола" влиза в графата "насилие" и има наказания, а в училище трябва да се изучават "нестереотипните роли на пола".

Още през ноември Цачева е признала, че става дума за „обратните"

"Според Истанбулската конвенция терминът "пол" не трябва да се свързва единствено с разбирането за мъжки пол или женски. В контекста на конвенцията понятието "пол" има по-широк смисъл". Това заявява дословно министър Цецка Цачева в писмен отговор на въпроса на депутата Николай Александров (патриотите), публикуван в началото на ноември 2017 г. Действия според съществуващите стереотипи и обществено приетите роли на половете трябва да се третират като насилие, обяснява още тя.

Според написаното от Цачева няма нужда да се променя текстът от Конституцията, че "бракът е доброволен съюз между мъж и жена". Тя признава, че са подготвени промени в Закона за защита от дискриминация, в които към забраната за пряка или непряка дискриминация ще се добави "полова идентичност", а в Закона за защита от домашно насилие от думите "фактическо съпружеско съжителство" ще отпадне "съпружеско". Така "защита срещу всякаква дискриминация ще получат не само бивши или настоящи съпрузи, но и лица, които съжителстват с партньори от същия пол", без това да налага отделно нормативно уреждане на еднополовите бракове, заявява Цецка Цачева. Това проваля всякакви опити от последните дни да се отрече, че в Конвенцията става дума за "обратните" и за еднополовите бракове.

Още на стр. 29 и 31

Пирдоп отбеляза тържествено 140 г. от Освобождението на града от турско робство в сряда. Самодейци от района, дружество "Традиция" и клуб "Съхрани българското" при СУ "Саво Савов" направиха възстановка на сраженията. Сред гостите бяха представители на руското посолство у нас, както и местният депутат от "БСП за България" Лало Кирилов

НАЦИОНАЛЕН ЛИТЕРАТУРЕН САЛОН „СТАРИННИЯТ ФАЙТОН"
БИБЛИОТЕКА „ПРОСТРЕЛЯНИЯТ ПЕГАС"
ИЗДАТЕЛСТВО „БЪЛГАРСКИ ПИСАТЕЛ"
ВЕСТНИК „СЛОВОТО ДНЕС"

ЛИТЕРАТУРНА ВЕЧЕР
посветена на 170 години от рождението на
ХРИСТО БОТЕВ

С участието на Анибал Радичев, Атанас Капралов, Боян Ангелов, Боян Бойчев, Велин Георгиев, Виолета Станиславова, Венко Евтимов, Венцислав Пейков, Георги Драмбозов, Димитър Христов, Димитър Милов, Драгомир Шопов, Елена Алекова, Иван Гранитски, Иван Есенски, Лозан Такев, Лъчезар Еленков, Матей Шопкин, Надежда Захариева, Надя Попова, Нико Стоянов, Никола Инджов, Петър Анастасов, Петър Андасаров, Петър Динчев, Пламен Киров, Райчо Русев-Райсън, Светлана Йонкова, Светозар Аврамов, Трендафил Василев, Чавдар Добрев и други поети и писатели.

8 януари 2018 г.
понеделник
18.00 ч.

Национален клуб на БСП
София
ул. „Позитано" 20

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

София чества 140 години от освобождението си

Посланикът на Русия у нас Анатолий Макаров призова да бъдем грижливи към общата история

София отпразнува 140 години от освобождението си вчера. То бе отбелязано с множество прояви, организирани от Столичната община, Софийската Света митрополия, Сдружението на приятелите на Русия "Александър Невски" и фондация "Героите на България".

Благодарствен молебен бе отслужен сутринта в храм "Света Неделя" от българския патриарх Неофит, а половин час по-късно тръгна Литийно шествие. Цветя и венци бяха поднесени пред паметниците на Генерал Гурко и Цар Освободител, а след това започна литературно-музикална програма в градинката зад Централния военен клуб.

Посланикът на Русия у нас Анатолий Макаров отбеляза в словото си, че събитията отпреди 140 години са били не подарък, а заслуга - резултат от дълга и кръвопролитна борба за свобода, за правото на България сама да определя своята съдба. "Тази борба не би била възможна както без българските будители и опълченци, така и без самоотвержените руски воини, поставили на карта най-скъпото живота си, заради бъдещето на братския български народ", припомни посланикът. Той призова да бъдем грижливи към общата история.

Да носим отговорност пред истината за националната ни история, културна идентичност и съдба призова проф. Ваня Добрева пред паметника на Българския опълченец

Кметът Йорданка Фандъкова благодари на армията на ген. Гурко за освобождението на София и на западните посланици, спасили града от опожаряване.

Като историческа дата определи 4 януари лидерът на БСП в София Калоян Паргов, който присъства на заупокойната молитва за загиналите в Руско-турската освободителна война, отслужена пред паметника на Българския опълченец. "Отбелязването на годишнината е знак за родова памет и признателност към българските опълченци и руските воини за техния подвиг, коментира Паргов. Според него кръглата годишнина от Освобождението на България, която съвпада с българското председателство на ЕС, е подходящ момент за посещение на руския президент. "Поводът е тържествен и много хубав. Така ще може да затвърдим добрите си отношения с братския руски народ и с Русия като глобален геополитически фактор, коментира Калоян Паргов.

Заместник-председателят на Градския съвет на БСП в София проф. Ваня Добрева припомни в словото си към столичани, че на 4 януари 1878 г. камбаните на църквата "Св. Крал" (днешната "Св.Неделя") радостно огласяват влизането на ген. Йосиф Гурко в София. "Днес повече отвсякога е необходимо да носим отговорност за всяко свое действие и за всеки свой помисъл. Да носим отговорност пред истината за националната ни история, културна идентичност и съдба", заяви проф. Добрева.

Коментар стр. 12

БЪЛГАРСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ

ПРОГРАМА
НА НАЦИОНАЛНИЯ КЛУБ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
ЗА **януари 2018** ГОДИНА

ДАТА ДЕН	ПРОЯВА	МЯСТО ЧАС
8 януари понеделник	**Национален литературен салон „Старинният файтон"** **Библиотека "Простреляният Пегас"** **Издателство "Български писател"** **Вестник "Словото днес"** ***ЛИТЕРАТУРНА ВЕЧЕР***, посветена на ***170 години от рождението на*** **ХРИСТО БОТЕВ**	Национален клуб на БСП ул. "Позитано" №20 Клуб-кафе 18.00 ч.
11 януари четвъртък	**ПРЕД ДЕНЯ НА БЪЛГАРСКОТО КИНО - 13 ЯНУАРИ** ***95 години от рождението на*** **ВЪЛО РАДЕВ** Прожекция на игралния филм **"ЦАР И ГЕНЕРАЛ" (1965)** Режисьор - *Вълo Радев*. Сценарист - *Любен Станев*. Оператор - *Борислав Пунчев*. Музика - *Симеон Пиронков*. В ролите: *Петър Слабаков, Наум Шопов, Стойчо Мазгалов, Георги Георгиев, Руси Чанев, Георги Черкелов и др.*	Национален клуб на БСП ул. "Позитано" №20 Зала "Александър Лилов" 17.00 ч.
12 януари петък	**ПРЕД ДЕНЯ НА БЪЛГАРСКОТО КИНО - 13 ЯНУАРИ** ***95 години от рождението на*** **ВЪЛО РАДЕВ** Прожекция на игралния филм **"ОСЪДЕНИ ДУШИ"(1975)** Режисьор - *Вълo Радев*. Сценарист - *Вълo Радев*. Оператор - *Христо Тотев*. Музика - *Митко Щерев*. В ролите: *Ян Енглерт, Едит Солай, Руси Чанев, Силвия Рангелова и др.*	Национален клуб на БСП ул. "Позитано" №20 Зала "Александър Лилов" 17.00 ч.

През **ЯНУАРИ 2018** година **ОЧАКВАЙТЕ** още:

БЛАГОЕВСКИ ЧЕТЕНИЯ`2018, посветени на 140-годишнината от рождението на ХРИСТО КАБАКЧИЕВ (*29 януари*).

Представяне на „ОТКРОВЕНИЯ" - книга втора от „ПРИТАЕНИ МИГОВЕ" на ГЕОРГИ ЙОРДАНОВ (*17 януари*).

Литературни вечери, с участието на поети и писатели от различни поколения, посветени на 140 години от рождението на ПЕЙО ЯВОРОВ (*15 януари*) и на 155 години от рождението на АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ (*22 януари*).

Киновечер, посветена на 120 години от рождението на СЕРГЕЙ АЙЗЕНЩАЙН (*26 януари*).

Разговори, посветени на актуални обществено-политически и идеологически проблеми, *срещи*, организирани от обединенията на младежите, жените и ветераните и от федерациите в БСП, *прояви* на БАС и други.

В *програмата на Националния клуб на БСП* ще настъпват промени, актуализации и допълнения, които ще бъдат обявявани своевременно чрез седмичните програми на клуба, които ще се публикуват всеки петък във в."Дума" и в. "Земя".

Търсят се кандидати за ремонт на столични улици за над 11 млн. лв.

Деси ВЕЛЕВА

Обществена поръчка за ремонт на улици и транспортни тунели в София обяви Столичната община. Тя е на стойност над 11,1 млн. лв. без ДДС. Изпълнителите ще трябва да проектират и рехабилитират участък от бул. "Пенчо Славейков" от ул. "Цар Асен" до бул. "Ген. Едуард И. Тотлебен". Ще бъдат ремонтирани и тунелите под НДК и по бул. "Царица Йоанна". Четвъртият обект е транспортният тунел по бул. "Панчо Владигеров" в район Връбница.

За ремонт на тунела под НДК се заговори още в средата на миналата година заради подготовката за европредседателството, но проектът така и не се реализира. Тогава зам.-кметът по транспорт Евгени Крусев заяви, че с около 5 млн. лв. ще се извърши саниране на стените и тавана, нова хидроизолация, пътни настилки, поставяне на още светещи знаци, подмяна на осветлението с лед осветление и допълнителни мерки за обезопасяване на спирката.

Северозападна България иска да се присъедини към Румъния

Жители на най-бедния регион у нас и в Европа - Северозапада, организират подписка за отделяне на Видин, Враца и Монтана от България. Те искат регионът им да се присъедини към Румъния, за да се спаси от голямата корупция в България. Това обяви в телевизионно интервю организаторът на протеста и инициатор на петицията Борис Каменов. Той изтъкна, че хората в Северозападна България са известни със своята борбеност и припомни как населението на родния му регион е организирало Чипровското въстание срещу Османската империя, после Септемврийското въстание от 1923 г. Според него хората от Северозапада винаги са се борили за "истинска демокрация".

Каменов е убеден, че в Румъния съдебната система и борбата с корупцията са по-ефективни. Тяхната съдебна система е много по-демократична и реформирана, смята Каменов. Друг от "сепаратистите" пък каза, че подкрепя инициативата, защото в Северозападна България нямало работа и се налагало да ходят по други градове.

Инициаторът на движението за независимост уточни, че едва след като регионът получи независимост, ще се обърне към Румъния с предложение за присъединяване. На въпрос дали Монтана, Видин и Враца ще станат като Барселона, Каменов отговори, че на Северозапада му трябва "един човек като Пучдемон".

УДЪЛЖИХА РАЗСЛЕДВАНЕТО ЗА УРАНА В ХАСКОВО

Разследването на прокуратурата дали има длъжностно лице, което е укрило информация за урана в хасковската вода, отново е удължено с два месеца и трябва да приключи в края на февруари. Удължаването се дължи на експертизи, които все още не са изготвени. Делото е от 2 хиляди страници в 15 тома и е наблюдавано от трима прокурори. Водата в Хасково е негодна за пиене и готвене от април миналата година, когато бяха открити многократно завишени стойности на уран и алфа активност.

www.duma.bg

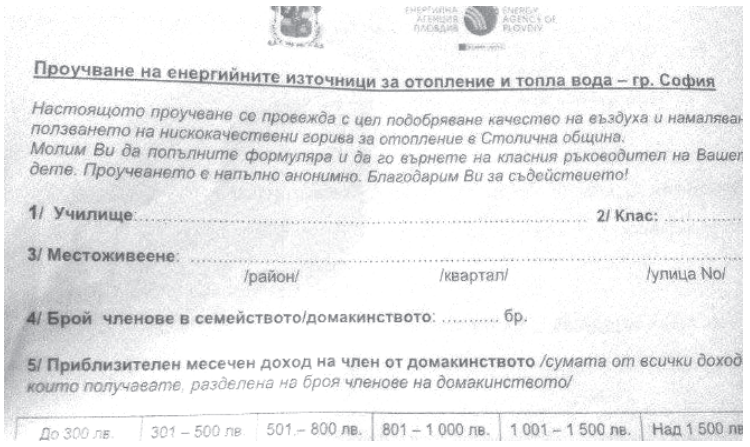
ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

МОН анкетира децата за доходи, имоти и отопление

Недоволни родители се оплакаха от проучването, спуснато в 83 столични училища

Родители изразиха възмущение от анкета, раздадена на децата им в училище, която проучва начина на отопление в домовете им. Анкетата е разпратена до 83 столични училища за ученици от II до V клас по нареждане на шефката на регионалния инспекторат по образование Ваня Кастрева по искане на Столичната община и енергийна агенция. Бланките съдържат 33 въпроса за начина на отопление в домовете, сметки за отопление, броя на стаите в жилището и какъв е месечният доход на член от домакинството. В анонимната анкета се очаква да се получат отговори и дали семейството се е отказало от услугите на

Проучване на енергийните източници за отопление и топла вода – гр. София

Настоящото проучване се провежда с цел подобряване качество на въздуха и намаляване ползването на нискокачествени горива за отопление в Столична община.
Молим Ви да попълните формуляра и да го върнете на класния ръководител на Вашет дете. Проучването е напълно анонимно. Благодарим Ви за съдействието!

1/ Училище: ..... 2/ Клас: .....

3/ Местоживеене: .....
/район/ /квартал/ /улица No/

4/ Брой членове в семейството/домакинството: ..... бр.

5/ Приблизителен месечен доход на член от домакинството /сумата от всички доход които получавате, разделена на броя членове на домакинството/

До 300 лв.	301 – 500 лв.	501 – 800 лв.	801 – 1 000 лв.	1 001 – 1 500 лв.	Над 1 500 лв

"Топлофикация" и защо, както и дали биха предпочели газоснабдяване.

Оказва се, че анкетите са част от "Проучване на енергийните източници за отопление и топла вода - София" и носят логото на Столичната община и фондация "Енергийна агенция - Пловдив". Във въпросника организаторите на допитването обясняват, че целта е подобряване на качеството на въздуха и намаляване на нискокачествените горива за отопление в столицата. Трябвало да се проучат 6000 домакинства в София и от общината решили, че най-удачно е това да стане, като децата анкетират родителите си.

"Европейските добри практики показват, че най-добрият начин за провеждане на такива проучвания е те да се извършват от ученици от втори - пети клас, които анкетират своите родители", пише в писмото на Столичната община до инспектората. По тази причина на 20 декември в инспектората били привиканите директорите на въпросните 83 основни училища, а служители на енергийната агенция от Пловдив им раздали лично анкетите.

Родителите изразяват най-вече недоволството си, че никой не е обяснил, че анкетата е доброволна. Те са възмутени и от факта, че доходите на семействата им ще станат известни на съученици на децата им. Ваня Кастрева пък заяви, че не смята, че се нарушава законът, според който не се позволява в училище несвойствена за обучението и образованието дейност.

Коментар на стр. 12

Така изглежда кръстовището на бул. "Искърско шосе" и ул. "Димитър Пешев" след ремонт

Квартални съвети искат спешен ремонт на бул. „Искърско шосе"

Квартални и обществени съвети от кв. "Абдовица", с. Бусманци и кв. "Дружба" настояват за спешен и качествен ремонт на бул. "Искърско шосе". Те се обръщат с писмо до кмета на район "Искър" Ивайло Цеков, в което искат и реконструкция на други улици, свързващи кв. "Дружба" 1 и 2 с кварталите "Абдовица" и "Димитър Миленков" и с. Бусманци. Лошото състояние на пътя, на тротоарите и тяхната липса на много места ежедневно са предпоставка за произшествия и инциденти с щети и с опасност за живота и здравето на пътуващите с градския транспорт, с лични автомобили или пешеходци, категорични са гражданите. Те изразяват възмущение от поредния некачествен ремонт в края на 2017 г., който не издържа и няколко дни и за пореден път източи средства на столичните данъкоплатци.

Хората заплашват и с протести и спиране на трафика по натоварената отсечка, ако не бъдат изпълнени исканията им.

ХЕПАТИТ НАТРЪШКА 15 ДЕЦА В ПЛОВДИВ

Петнадесет деца, най-малкото от които е на годинка, са приети в университетската болница "Св. Георги" в Пловдив с хепатит А. Болшинството са от ромските махали на Раковски и Ясно поле, където през лятото на 2017 г. избухна взрив на заразата.

Огнищата постепенно затихват. Преди няколко месеца приемахме по 8-10 души на ден, а сега са по един-двама, обясни шефът на инфекциозната клиника доц. Андрей Петров. По думите му при децата лечението трае от 6 до 10 дни. По-трудно оздравявали възрастните, при които хепатитът продължавал близо месец. Най-тежко протичал при хората с хронични здравословни проблеми. Лекарите напомнят, че трябва да се засили личната хигиена и да се мият по-често ръцете, особено след посещение на обществени места.

СКРЪБНА ВЕСТ

С неутешима скръб съобщаваме, че на 4 януари 2018 г. в София

ПОЧИНА

д-р ВИОЛЕТА СТЕФАНОВА ИВАНОВА

НА 91 Г.

Не могат с думи да се изразят голямата мъка и страдание от непрежалимата загуба

ДЪЛБОК ПОКЛОН И ПОСЛЕДНО СБОГОМ!

Поклонението ще се състои на 7.01.2018 г. от 13:30 ч. в ритуалната зала на Централните софийски гробища

От семейства Иванови и Павлови

30 години без

Поета, философа, пророка, патриота, големия българин

Акад. Венко Марковски

5.III.1915 - 7.I.1988 година

„Светлина, светлина да бъде пътят на България"

Венко Марковски

(Последни думи, изречени преди да напусне завинаги този свят)

Да бъде светла паметта му!

Семейство Марковски

ДУМА

С над 1 млн. лв. са глобени бензиностанции за калпави горива

От разпространение на пазара са спрени общо 300 хил. литра некачествен бензин и дизел

За изминалата година Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) е извършила 1047 проверки на обекти, разпространяващи течни горива, и е наложила санкции за над 1 милион лева. Това съобщи Васил Ненчев, главен директор на Главна дирекция "Контрол на качеството на течните горива", пред Нова телевизия. Той допълни, че от агенцията са взети 1274 проби от територията на цялата страна, като 724 от тях са били от дизелово гориво, 539 от автомобилен бензин и 11 от други течни горива.

"Проверките са установили 71 несъответствия при качеството на горива и 14 отклонения за съдържание на био компонент в тях", каза Ненчев. По думите му за периода на миналата година са спрени от разпространение на пазара общо 300 хил. литра некачествено течно гориво - 100 хил. автомобилен бензин и 200 хил. гориво за дизелови двигатели.

По думите на Ненчев основните показатели, за които следи агенцията, са плътност, октаново и цетаново число, дестилационни характеристики, пламна температура, гранична температура на филтруемост, както и за съдържанието на сяра и вода в разпространяваните течни горива.

За миналата година ДАМТН е наложила 134 принудителни административни мерки, съставила е и връчила общо 142 броя актове за установяване на административни нарушения, както и 115 наказателни постановления на неизрядните търговците на обща стойност над 1 000 000 лв. "Най-честите отклонения, които откриваме, са по показател пламна температура при дизела, а при бензина показател дестилационни характеристики", заяви главният директор. От думите му стана ясно, че през последните години не е установено наличие на вода в дизеловото гориво.

Ненчев съобщи, че за 2017 г. подадените сигнали от граждани към ДАМТН са били 27, като всеки един от тях е бил проверен. Резултатите са показали, че само при две от пробите са открити несъответствия.

БАН:

Реализацията на „Белене" е възможна

Реализация на проекта АЕЦ "Белене" е възможна, при условие, че бъдат постигнати параметрите, заложени във вариантите с финансова жизнеспособност, се посочва в единия от междинните доклади, изготвени от Българската академия на науките (БАН). Академията публикува двата доклада - междинен доклад 1 и междинен доклад 2, по сключения с БЕХ договор.

В началото на 2017 г. БЕХ възложи на БАН анализ, който да помогне за изготвянето на енергийната стратегия на България до 2050 г., част от който е и разработката за АЕЦ "Белене". Докладът обаче претърпя много критики и съмнения, че учените са работили под натиск, за да докажат, че централата е жизнеспособна. През декември 2017 г. в медиите се появи информация, че междинният доклад за "Белене" е показвал, че проектът не е финансово жизнеспособен. Преди Нова година БЕХ разреши на БАН докладът за АЕЦ "Белене" да бъде публикуван, след като това поискаха и учените с мотива, че по този начин ще бъде даден отговор на всички критики за тяхната работа по проекта.

Едно от заключенията в докладите е за необходимост от нови базови мощности от порядъка на 2000 мегавата, които могат да бъдат и ядрени.

Резултатите от извършените проигравания на финансовия модел на АЕЦ „Белене" показват параметрите, при които проектът е реално жизнеспособен, и параметрите, при които не е. Вариантите с участие на държавата осигуряват значително по-добри възможности за жизнеспособността на проекта, което предпоставя заключението за държавен дял в евентуалната бъдеща проектна компания. Друго основание за участие на държавата в този проект е произтичащите от международни споразумения задължения на държавата по отношение на ядрения риск и осигуряване на финансови средства за управление на радиоактивните отпадъци и извеждане от експлоатация.

40% от българите не могат достатъчно да отоплят жилището си

По данни на "Евростат" през 2016 г. българите са на първо място в Европейския съюз (ЕС) по невъзможност да поддържат високи температури в домовете си, като цели 39,2% от жителите на страната са обявили, че не успяват да държат високи градусите у дома. Разликата със средното ниво за Европейския съюз е близо 5 пъти. В ЕС едва 8,7% от запитаните нямат възможност да поддържат домовете си постоянно топли през зимата. От "Евростат" обаче не уточняват колко точно трябва да е температурата, за да се каже, че дадено помещение е добре отоплено.

В последните 10 години България е неизменно на първо място по този показател. През 2006 г. 69,5% от населението на страната не са успели да поддържат дома си топъл през студените месеци. След България най-големи трудности изпитват в Литва и Гърция. 29% от населението на двете страни са обявили, че не успяват да държи високи температури в домовете си. Най-малък е проблемът във Финландия и Люксембург. Там едва 2% от жителите изпитват подобни трудности. Пак по данни на "Евросат" за 2016 г. българинът може да отдели средно по 100 евро за дрехи и обувки за цяла година. В сравнение с нас средният жител на Люксембург например харчи за тази цел 17 пъти повече - 1700 евро. Гражданите на предпоследната в тази подредба държава - Румъния, могат да си позволят да похарчат за дрехи и обувки два пъти повече от нас, или 200 евро за година. Данните за Румъния са за 2015 г. Средно в ЕС домакинствата са отделяли 4.9% от общите си разходи за потребление за дрехи и обувки. Това е равно на 800 евро на човек за година. 800 евро е средногодишната сума на човек в Белгия, Кипър, Португалия. В Дания, Германия, Холандия и Финландия тя е 900 евро. По 1000 евро дават в Швеция, по 1100 - в Италия.

Прогнозират поскъпване на строителните материали

До 10% ръст на цените на химическите продукти, боите, строителните материали и торовете за земеделието се очакват след поскъпването на газа с близо 2,75% от 1 януари. Това прогнозира пред Дарик Йончо Пеловски, член на Българската камара по химическа промишленост. "Поскъпването на синьото гориво ще намали конкурентоспособността на индустрията ни и неизбежно ще повиши цените на много суровини. Бои, строителни материали, основни химически продукти, метали - това е логиката. Няма откъде да се избият тези пари. При една пазарна икономика е така", обясни Пеловски.

ИСКАТ 1200 ЛВ. ЗА ЮБИЛЕЙНАТА ЕВРОДЕСЕТОЛЕВКА ПО САЙТОВЕТЕ

Юбилейната монета, посветена на европредседателството на България, която е с номинал 10 лева, пусната от БНБ в продажба на 2 януари, и вече е изчерпана, се предлага в интернет сайтовете. Цената й започва от 500 лева и стига до 1200 лв., показва проверка на ДУМА в сайта за покупки и продажби в интернет олх.бг. Юбилейната монетата вече е изчерпана в касите на БНБ, заради малкия тираж от 3000 броя. Монетата е сребърна с частично златно покритие и можеше да бъде закупена от БНБ на цена от 66 лв.

На повечето от обявите за продажба е записано, че цената не подлежи на коментар, а един от продавачите, обявил 999 лв. за монетата, предлага в комплект като подарък и възпоменателната монета от 2 лева.

Според нумизмати 1200 монети са закупени само от за нуждите на министъра по европредседателството у нас Лиляна Павлова.

Възпоменателната монета с номинал 2 лева върви доста по-евтино в сайтовете за продажби и се предлага по около 10 лева.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

Употребата на контрабанден тютюн надвишавал легалната консумация

Производителите губят приходи, държавата - данъци, а потребителите нямат никаква гаранция за качеството, заявяват от бранша

Употребата на контрабанден нарязан тютюн многократно надвишава легалната консумация. Това заяви вчера пред БНР председателят на УС на Националната асоциацията на тютюнопроизводителите (НАТ 2010) Цветан Филев. Преди по-малко от два месеца премиерът Бойко Борисов се похвали на среща с бизнеса, че за две години контрабандата на цигари и тютюн е намалява почти пет пъти. По неговите думи контрабандата в бранша, която доскоро е била 34 на сто, вече е свита под 7 процента.

Според Филев легалните производители губят продажби и приходи, държавата губи данъци и приходи, а пушачите получават продукт, който е с неясен произход и без гаранция за качеството и стандартите му.

Атанас Русев от Центъра за изследване на демокрацията допълни, че мерките за ограничаване на рекламата на тютюневи изделия в интернет и следенето на куриерските услуги ще спомогне частично за решаването на проблема. "Две групи от населението ползват такъв тютюн. Едната е в малките населени места. Другата е в градското население. Търговията в интернет по-скоро засяга градското население", каза той.

Русев допълни, че новите мерки няма да сработят в малките населени места, където търговията с нелегален тютюн става от ръка на ръка.

Нелегалната търговия с тютюн влияе много пряко върху един много добре законово регулиран бизнес, отбеляза Иван Делчев от Българската асоциация на търговците на тютюневи изделия. "Истината е, че държавата е най-големият регулатор на този процес. Мерките, които тя предвижда, влияят не само в една посока. Истината е, че тези мерки влияят както в посока на това бизнесът да стане легален, тоест всички продукти, които са на пазара, да бъдат облепени с бандерол, да се продават в лицензирани за тази цел обекти, така влияят и мерките, които взимат нашите законотворци, влияят скрито в подкрепянето на сивия сектор", заяви той.

КЗП ПРЕДУПРЕЖДАВА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

При по-рано погасяване на кредит не се дължи цялата лихва

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

При предсрочно погасяване на заем кредитодателят няма право да изисква от клиента си лихвата за целия период на договора. Това коментира председателят на Комисията за защита на потребителите (КЗП) Димитър Маргаритов пред "Блумбърг тв България". Лихвата е възнаграждението на кредитора за това, че парите му са престояли при получателя за определен период от време. Когато този период е съкратен, то очевидно и възнаграждението му трябва да бъде съкратено, коментира Маргаритов. И добави, че за останалия период на договора потребителят следва да дължи само главницата.

Председателят на КЗП предупреди, че когато потребителят се забави с плащането, кредиторът има право да обяви заема за предсрочно изискуем и да получи обезщетения за оставащия период на договора в размер основния лихвен процент плюс десет пункта. Други такси или плащания не могат да бъдат изисквани.

Преди теглене на кредит Маргаритов посъветва да се преглеждат повече от една оферти и напомни, че на пазара в момента оперират над 50 регистрирани в БНБ финансови институции за отпускане на бързи кредити. Важно е да се знае, че в т.нар. "стандартен европейски формуляр" са записани най-важните елементи от него като размера на кредита, лихвата, допълнителните такси.

Унищожават 20 т храни от животински произход

Близо 4 тона храни от животински произход ще бъдат унищожени заради изтекъл срок на годност или липса на документи за произход, съобщиха от Българската агенцията по безопасност на храните (БАБХ). По време на празниците са направени над 2800 проверки като най-честите нарушения са нерегламентирана продажба на храни, предлагането им с изтекъл срок на годност, неспазване на условията за съхранение, както и нередовни документи за гаранция на безопасността на храните. Сред нарушенията са още несъответствия по сградов фонд и оборудване в обектите, както и некоректни или нередовно водени записи, документиращи действията на бизнес операторите за гарантиране на безопасността на храните.

В резултат на констатираните нарушения са издадени 48 предписания и са съставени 44 акта за установяване на административно нарушение. Един търговски обект е бил затворен.

Едновременно с тези проверки БАБХ съвместно с МВР, НАП и други институции извърши още 402 проверки. Междинните резултати показват, че до този момент са връчени 11 предписания и 22 акта за установяване на административни нарушения. Спрени от реализация и насочени за унищожаване са още над 16 тона храни от животински произход.

ПОРОЖАНОВ ПЪРВО ОТРЕЧЕ, А ПОСЛЕ ПОТВЪРДИ, ЧЕ ХРАНИТЕ ЩЕ ПОСКЪПНАТ

Земеделският министър Румен Порожанов първо категорично отрече, а после на практика потвърди, че увеличение на цените, макар и не "драстично", все пак ще има. Не се очаква увеличение на цените на хранителните продукти заради поскъпването на тока, заяви вчера Порожанов пред БТВ. "Анализът на цените е в цялата верига. Има стабилизация - най-вече в животновъдството. Електричеството не е водещо в себестойността. Драстично увеличение не следва да се получава", прогнозира той, с което на практика обяви, че поскъпване ще има. По думите му в селскостопанското производство се получават много субсидии и затова повишение на цените там не трябва да има. Посложно по неговите думи било положението в преработвателните предприятия. Коментарът на Поржанов бе по повод прогнозата на бизнеса, че заради поскъпването на тока за предприемачите от февруари ще има около 5% повишаване на цените на храните.

"Не съм запознат със заплахите за протести", каза министърът във връзка с предупрежденията от синдикатите и работодателските организации, че заради поскъпването на тока за фирмите се готвят протести. Според него коментарите по темата сега били стандартни, като при всяко поскъпване на електричеството. Бизнесът и синдикатите подготвят протести срещу повишаването на цената на тока за индустрията от следващия месец, което ще бъде с до 60%, потвърди вчера пред БНР председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

"Направихме среща в Министерството на енергетиката, в която участваха и лидерите и на работодателските, и на синдикалните организации и ясно заявихме, че ако не се нормализира ситуацията, което значи да се промени начинът на работа на електроенергийната борса, което значи да се увеличи предлагането на електроенергия, което значи да се разследват такива спекулативни сделки, които се извършват на пазара на електроенергия, защото няма икономическа основа за един такъв скок на цените на електроенергията. И цените на производител на електроенергия са нараснали с по-малко от 5 процента, а в същото време на нас ни се предлагат цени с 50 процента по-високи. Разликата очевидно е спекула. Ние обявихме готовност за съвместни общи протестни действия. Следващата седмица се събираме в началото с работодателските организации и ще координираме своята позиция", заяви Велев.

Не успяха да продадат на търг известната Комета-5

Нямаше кандидати за закупуване на култовата Комета-5 в кв. "Аспарухово" във Варна, предаде БГНЕС. Въпреки проведения търг с начална цена от 9500 лева, кандидати нямаше. Имало е един кандидат, който е закупил тръжна документация, но не я внесъл в необходимия срок. Така ще се чака или нов търг, или друга развръзка. Една от тях е предаване на корабчето за скрап, но това струва скъпо и повече от обявената тръжна цена от 9500 лв. Вариант е създаването на инициативен комитет, който да спаси Кометата и тя отново да се превърне в атракция в парка в кв. "Аспарухово" - като ценна и поддържана реликва.

Някогашната лодка за разходка беше ресторант, после обаче потъна в мизерия и се ползваше като подслон от бездомници и няколко пъти гореше.

След 14 дни при евентуално обжалване ще бъде обявена нова дата за провеждане на търг. Очаква се евентуално вторият опит за продажба на кораба да се състои до края на месеца.

Снимка БГНЕС

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

Снимки БГНЕС

Четирима души са загинали, а десетки други са ранени при влакова катастрофа в провинция Фрайстат, ЮАР. Според предварителната информация най-малко 100 души са ранени. Свидетели обявиха, че част от влака се е подпалил, след като се удари в камион

Блеър призова да се спре „Брекзит”

Според Могерини ЕС ще стане по-силен след развода с Лондон

Времето за спирането на “Брекзит” изтича, Великобритания ще бъде по-слаба и по-бедна, ако излезе от Евросъюза.

Това заяви бившият британски премиер Тони Блеър в своя уебсайт, цитиран от портала EURACTIV. Той бе премиер през 1997-2007 година.

“Правим грешка, която съвременниците ни не могат да разберат и бъдещите поколения няма да ни простят. 2018-а ще бъде последният шанс да се разбере дали нов тип отношения със съюза ще бъдат по-добри от вече съществуващите”, написа той.

Освен че страната му ще стане по-бедна и по-слаба, Тони Блеър смята, че Тереза Мей няма да се справи с нито един от проблемите за статута на Северна Ирландия след “Брекзит”.

Над половин година след британския референдум през юни 2016 година, Обединеното кралство остава дълбоко разединено за развода с ЕС, който според премиера г-жа Тереза Мей трябва да приключи на 29 март 2019 година.

Както опонентите, така и привържениците на “Брекзит” са съгласни, че излизането от ЕС е най-значителното геополитическо събитие за страната след Втората световна война. И двата лагера обаче изразяват диаметрално противоположни тези за британска икономика и за бъдещите връзки с най-големия търговски съюз в света.

Блеър многократно призоваваше да се преразгледа “Брекзит”, включвайки се в хора на други опоненти на “Брекзит” като френския президент Еманюел Макрон и милиардера Джордж Сорос, които допускаха, че британците могат да променят мнението си.

Но допитванията показват, че няма изгледи британците да направят това, а и не е ясно как “Брекзит може да бъде спрян, след като основните политически партии го подкрепят.

Кризата в еврозоната, страховете на британците от миграцията и серията от погрешни сметки и ходове на бившия премиер Дейвид Камерън накараха британците да гласуват за излизането от ЕС

Поддръжниците на “Брекзит” отхвърлят тезата на Блеър и го обвиняват, че не зачита както преговорните позиции на Лондон с Брюксел, така и на волята на народа.

“Блеър и неговата елитарна група работят срещу преговорните ни позиции, следователно срещу нашия национален интерес, продължавайки с усилията си да подкопават демокрацията. Историята няма да им прости”, заяви Ричар Тайс, който преди референдума участваше в създаването на една от групите за напускане на ЕС.

Блеър остава непопулярен във Великобритания заради решението си да подкрепи военната кампания на американския президент Джордж Буш-младши в Ирак.

В същото време ръководителката на ЕС дипломацията Федереика Могерини изрази мнението, че съюзът ще стане по-силен след напускането на Великобритания.

“Мнозина вярваха, че референдумът във Великобритания ще бъде началото на края на Европейския съюз. Убедена съм, че съюзът не само ще оцелее, но и ще стане по-силен”, изтъкна Могерини при посещението си в Куба.

Сръбският патриарх поиска силово връщане на Косово

В обширно интервю за телевизия “Храм” сръбският патриарх отправи тежки обвинения срещу почти всички съседи и подчерта, че “Сърбия няма намерение да си смени стола”.

“Все още не е дошло времето за визита на главата на Римокатолическата църква. Нямаме никакво намерение да подаряваме Косово. В момента ние седим на своя стол и от този стол виждаме, кои са ни приятели, но полагаме усилия и за останалите”, каза патриарх Ириней. Според него “в региона има доста проблеми, но те не са нерешими”. “За съжаление Македонската църква прояви “незрялост” и поиска Българската православна църква да й бъде Църква-майка”.

Патриарх Ириней смята, че “позицията на сръбската църква по отношение на Косово е отдавна ясна”. “Косово може да бъде отнето, да бъде окупирано, какъвто е случаят днес, но Сърбия никога не може да го подари, защото подаръкът се губи завинаги, а това, което е отнето на сила, се връща по същия начин”, каза още сръбският патриарх Ириней. Той се обяви срещу съществуването на шоупрограмите по телевизиите и изрази учудване “как въобще е възможно това да бъде позволено и да се излъчва”.

Силен трус разлюля Подгорица и Прищина

Земетресение с магнитуд 5,2 по скалата на Рихтер бе регистрирано на територията на Черна гора. Земният трус е усетен в 11,45 ч. местно време с епицентър на 24 км западно от град Печ в Косово и на 64 км източно от Подгорица в Черна гора, с дълбочина 10 км. Засега няма данни за пострадали и материални щети.

Граждани от Подгорица съобщиха, че силно са усетили земетресението. Трусът е усетен и в Нови пазар, Сърбия, на 70 км североизточно от епицентъра. В Прищина, Косово, земетресението е усетено също доста силно за около 15 секунди. Дори е усетено на пътя в движещ се автомобил в Черна гора, както и в Охрид и Тирана. Земният трус е усетен и в град Гостивар, Струга, Македония, както и в столицата Скопие, която се намира на 144 км югоизточно от епицентъра. Междувременно Европейският сеизмологичен център промени магнитуда на земетресението от 5,3 на 5 по скалата на Рихтер.

КРАТКИ

Габриел не отиде в Донбас

Първият дипломат на Берлин Зигмар Габриел и украинският му колега Павло Климкин отмениха планираната визита до разграничителната линия при Донбас. Германският министър е на посещение в Украйна.

Тръмп разпусна комисията за изборните измами

Американският президент Доналд Тръмп внезапно разпусна комисията на Белия дом, която той натовари със задачата да разследва изборните измами по време на президентските избори през 2016 г. Тръмп не е признал невъзможността комисията да намери доказателства за измами, но обяви закриването на комисията като резултат от продължаващите правни предизвикателства.

Япония се въоръжава

Япония ще усилва собствения си отбранителен потенциал на фона на увеличаващата се ракетно-ядрена заплаха от КНДР. Това заяви на първата си пресконференция за 2018 г. японският премиер Шиндзо Абе. По време на неотдавнашното посещение на американския президент Доналд Тръмп в Япония Абе съобщи, че неговата страна ще купи по-големи количества различни видове американско оръжие заради изостряща се ситуация в региона в резултат на активността на Пхенян.

Откриха граната в хотел в Солун

В двора на един хотел, недалеч от град Солун, бе открита ръчна граната. Полицията е пристигнала на място след обаждане по телефона. Спецчасти са извършили контролирана експлозия на гранатата. От полицията нямат информация, защо в двора на хотела е била оставена ръчната граната.

Рим с рекордни приходи от износа на вино

Италия съобщава за рекордните шест милиарда евро приходи от износа на вино през 2017 г. Регистрирано е осемпроцентно увеличение на продажбите във Великобритания, шест на сто увеличение в САЩ и три процента в Германия. Най-висок обаче е износът за Русия, където през последните 12 месеца италианските вина са регистрирали ръст на продажбите от 47 на сто.

В избухнал пожар в склад на обувна фабрика в селището Черноречански в района на руския град Новосибирск са загинали 10 работници - китайци и киргизи. Горели са материали за производство на обувки и готова продукция

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

Жертвите на „Елинор“ станаха три

Продължава и лошото време в Северна Америка

Три са вече жертвите на ураганната буря “Елинор”. Двама испанци са последните загинали. Бурята “Елинор” премина в сряда, като взе жертви, засегна транспортните мрежи и предизвика бедствено положение на места в Европа.

Двама души загинаха на северното крайбрежие на Испания. Те били отнесени от огромна вълна. Човек, притекъл им се на помощ, бил спасен от службите за безопасност.

По-рано животът си изгуби 21-годишен скиор от Франция. Той бе убит от падащо дърво в Морилон в Алпите, където опасните условия предизвикаха затварянето на няколко курорта.

Поне 29 души са пострадали и един е загинал в резултат на бурята във Франция, която премина през страната в нощта срещу 3 януари, съобщи телевизионният канал Бе Еф Ем. В Париж заради урагана беше затворена Айфеловата кула. Властите затвориха и градските паркове заради риск от падащи дървета.

В сряда беше съобщено за 15 пострадали от стихията в департаменти на Западна, Централна и Източна Франция.

По данни на Бе Еф Ем сериозно пострадали са четирима души. В резултат на силните ветрове, проливни дъждове и удари на мълнии 35 000 домове в Северна и Западна Франция са останали без електрозахранване. На остров Корсика без ток са били 11 000 домакинства.

Стихията засегна почти цяла Северна Европа. Тежко бяха засегнати Франция и Германия.

Преди това бурята връхлетя Великобритания, като остави без ток десетки хиляди домакинства и блокира транспорта. Метеоролозите регистрираха пориви на вятъра, надхвърлящи 160 километра в час.

В Ирландия стихията предизвика наводнения и транспортен колапс.

В Швейцария заради ураганния вятър дерайлира влак. Няколко пътници получиха леки травми. 14 хиляди домакинства останаха без ток.

В Холандия също има пострадал човек, върху когото е паднало дърво. На летището в Амстердам бяха отменени над 200 полета. Бяха затворени няколко основни пътни артерии, има и отменени влакове. Властите предприемат мерки срещу вероятни наводнения.

В същото време продължава и студената вълна в Северна Америка и особено по източното крайбрежие и в Средния Запад на САЩ. Съобщава се, че за пръв път от 30 години в някои райони на Флорида е валял сняг. В четвъртък голяма част от училищата в Ню Йорк бяха затворени заради снежна буря, която се очакваше да връхлети града. Това стана ясно от изявление на кмета на града Бил де Блазио в туитър.

“Училищата в Ню Йорк ще останат затворени утре, 4 януари, заради снежната буря”, гласи съобщението на политика в социалната микроблог мрежа. В него Блазио припомни още, че именно в четвъртък се очаква да се изсипе най-силният снеговалеж.

Стихията засегна почти цяла Северна Европа

В столицата на Флорида, Талахаси, валя сняг за пръв път от 80-те години. Местните много се радват, снимат се, опитват да правят снежни човеци и т.н. Синоптиците предупреждават, че всъщност се оформя супербуря, която те наричат “снежна бомба”

Москва: Няма унищожени руски самолети в Сирия

Двама руски военнослужещи са загинали при обстрела на авиобазата “Хмеймим” на 31 декември, за който съобщиха руски медии. Това потвърди министерството на отбраната на страната в изявление, цитирано от ТАСС.

Базата, която се използва от руските военни, е била нападната с миномет от “мобилна диверсионна група бойци”, каза министерството. То обаче добави, че разпространяваната от големи руски издания (първо съобщена от в. “Комерсант”) новина за унищожаване на седем бойни самолета не отговаря на действителността.

“Съобщението на “Комерсант” за “фактическо унищожение” на седем руски военни самолета на авиобаза “Хмеймим” е “фейк”,” се говори в изявлението на министерството. Институцията отбелязва още, че руската авиация в “Хмеймим” е в пълна готовност за изпълняване на задачи. “Комерсант” цитираше дипломатически източници, според която загубата била най-голямата от началото на руската операция в Сирия.

Русия предупреди САЩ да не се месят в Иран

Русия предупреди САЩ да не се месят във вътрешните дела на Иран, съобщи ТАСС, като се позовава на изказване, направено от заместник външния министър на страната Сергей Рябков. Според дипломата САЩ имат намерение да използват ситуацията в Иран за да подкопаят основите на иранското ядрено споразумение и доведат до последващото му изменение. Рябков също така подчерта, че вътрешните процеси в Иран нямат общо с функциите на Съвета за сигурност на ООН, посочени в неговия устав. Думите му са направени, след като по-рано тази седмица американският постоянен представител в ООН Ники Хейли призова Организацията да проведе извънредно заседание относно случващото се в Иран. Президентът на САЩ Доналд Тръмп изрази неколкократно подкрепата си за иранските протестиращи, факт, който Техеран определи като американска намеса във вътрешните работи на страната.

КАЗАХА НА БАНЪН ДА СИ ЗАТВАРЯ УСТАТА

Адвокатите на американския президент Доналд Тръмп са изпратили “предупредително (заплашително)” писмо на бившия главен стратег на Белия дом Стивън Банън, твърдейки, че е нарушил споразумение, подписано по време на предизборната кампания през 2016 г., съобщават американските медии. Юристите на президента посочиха в изявление, че Банън е нарушил “писмено споразумение за поверителност и за избягване на опозоряване”.

Писмото, което предупреждава за завеждане на съдебно дело срещу Банън, последва твърденията, приведени в нова книга за дейността на Тръмп като президент, която Белият дом заклейми, твърдейки, че тя била пълна с “фалшиви и подвеждащи разкази”, докато говорителят на Белия дом Сара Сандърс изтъкна, че обвиненията на Банън по отношение на американския президент и сина му били “нелепи”. В сряда Тръмп обяви, че бившият му главен стратег “не само загуби работата си, той загуби ума си”.

По-рано в пресата изтече информация от новата книга на журналиста Майкъл Уолф “Fire and Fury: Inside the Trump White House”, която все още не е на пазара - в нея е цитирано мнението на Банън, че срещата между президентския син и руски представители е предателство. Той визира срещата, проведена през юни 2016 г. в “Тръмп тауър” между Тръмп-младши и лица, близки до Кремъл, които са му предложили компрометираща информация за Хилъри Клинтън.

КЛОШАР ОТМЪКНА ПОЛОВИН МИЛИОН

Бездомникът, за когото се смяташе, че е изнесъл от офис на парижкото летище “Шарл дьо Гол” 300 хил. евро, всъщност е отмъкнал почти половин милион. Камерите са заснели как мъжът рови в боклука близо до офиса на компанията “Loomis”, която извършва операции с пари в брой. Клошарят забелязва, че вратата на офиса не е заключена. И след минути излиза от помещението с два пакета, пълни с пари.

В БЕЛГИЯ СПИПАХА 7 ТОНА КОКА

Белгийски митничари са заловили на 30 декември близо 7 тона кокаин, скрит в контейнер с банани на пристанището в град Антверпен, съобщи Франс прес. Агенцията отбелязва, че това е една от най-големите пратки, задържани в Европа. Заловеното количество се равнява на една четвърт от годишния обем, задържан на това място през последните две години. Наркотикът вероятно е бил предназначен за холандския пазар.

Еквадор остана без вицепрезидент

Еквадорският държавен глава Ленин Морено потвърди, че неговият вицепрезидент Хорхе Глас е отстранен от поста, тъй като излежава присъда заради подкупи, които е получавал от бразилската строителна компания “Одебрехт”, предаде Франс прес. “Както предвижда конституцията, вицепрезидентът на републиката Хорхе Глас е отстранен от поста”, заяви Морено пред журналисти в президентския дворец и напомни, че законът му дава 15 дни, за да представи в парламента списък с кандидати за овакантената длъжност. Той допълни, че ще го направи много скоро, “защото страната не може без вицепрезидент”.

Четиридесет и осем годишният Хорхе Глас, осъден в рамките на мащабния скандал за корупция, автоматично изгуби поста си поради неявяване на работа в течение на повече от три месеца. Той бе изпратен в предварителния арест на 2 октомври, а на 13 декември - осъден на 6 години затвор за подкупи в размер на 13,5 милиона долара, получени от “Одебрехт”.

Според основния закон Конгресът трябва до 30 дни да избере негов приемник от списък, предложен от президента. Ако никой не получи необходимите гласове, за избран ще се смята първият в листата.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

ПРОФ. БОЯН ДУРАНКЕВ:

Времената крещят за радикални политици

Зад прословутата „стабилност“ наблюдаваме стабилната умора на успешно лъгания народ, казва известният икономист

Интервю на Валентин ГЕОРГИЕВ

□ *Проф. Дуранкев, работодателите обявиха, че заради поскъпването на тока с 30 до 60% от следващия месец се очаква сериозен скок и при цените на доста стоки и услуги. Друг вариант на оцеляване бизнесът намира в съкращаването на разходите. Според вас какво можем да очакваме с оглед на доходите и на все по-отнявящия джоб на българина?*

- Стара българска традиция е около Нова година гражданите на страната да бъдат възнаграждавани с “корекция на цените” (по предходната терминология) или с “минимално повишение на цените” (по модерната терминология), независимо от процента на изменение. В повечето случаи обаче отзад наднича солидно повишение на цените, което - особено ако е на енергоносителите - неминуемо повлича след себе си ръст на цените на почти всички стоки.

В момента обаче се наблюдава “двойно наказание” на българския бизнес. Нараства не само цената на енергията, на водата и други основни ресурси, но и “цената” на работната сила, понеже нараства и минималната работна заплата. И понеже около 80% от българския бизнес е микробизнес, двойното наказание ще прати в нокдаун голяма част от него. Ще има и нокаути.

□ *И синдикати, и работодатели са единодушни, че има спекулативно повишаване на цената на тока. Едната спекула ще доведе ли до другата спекула - тази на храните и стоките, за да се “избият” загубите?*

„България чака нещо да се случи свише, но чакалнята е винаги за изоставащите“

- Цената на всички продукти, по дефиниция, при капитализма се прави зад завесите. Най-често: спекулативно. За информация на адвокатите на КЕВР, аз не се съмнявам в безупречността на сметките им. Но милионите български граждани със сигурност подозират в поредното повишение на цените на електроенергията, на водата и т.н., тежки корупционни практики.

И когато си бизнесмен, няма начин да не калкулираш нарасналата цена на суровините и енергията на междинните си продукти, които закупуваш на “свободния пазар”, в цената на собствената си крайна продукция. Но не до плюс безкрайност по една съвсем друга причина.

Другата причина са доходите на населението, които също нормално нарастват (засега поне чрез минималната работна заплата), но в същото време отсреща ги очаква нарастване на цените на потребителските продукти. Значителна част от нарасналите доходи ще бъде ерозирана от ръста на цените на благата, което ще остави реално стотинки повече в джобовете на ощастливените с “повишени” доходи.

Обратно казано, инфлацията ще удари и наетите лица, и бизнесмените.

И ако някой ще има полза от ръста на цените на междинната и крайната продукция, то това ще е държавата, която ще отчете повисок икономически растеж - по текущи цени - и ще се облажи с по-високи реални приходи в хазната. Даже без реален растеж приходите ще нарастват.

□ *Ако погледнем в по-широк план към родната икономика - какво е положението на фирмите, има ли някаква промяна към по-добро? Управляващите се хвалят с около 4% растеж, но инвестициите намаляват постоянно.*

- В условията на повишен икономически растеж в света и в частност в Европейския съюз България постига средни темпове (между 4-6%), а една част от фирмите в България (не само на българи!) са наистина експортно ориентирани. Сам по себе си добър резултат, но не и отличен. Причините са ясни. България няма стратегии за догонващо развитие в ЕС, необходимо за да не се изостава от средното ниво, или за иновативно развитие в световен мащаб, необходимо за търсенето на лидерски позиции в някои сектори.

България чака нещо да се случи свише, но чакалнята е винаги за изоставащите. Разбира се, ако не броим удължаването на магистралите, санирането на блокове от времето на социализма и - разбира се - отпушването на експресното строителство на втория лифт в Банско. Но на България й трябва лифт към бъдещето. Няма такъв.

Затова не само инвеститорите избягват една - по всеобщо мнение - силно корумпирана и изостанала страна. Показателно за стойността на българското гражданство е мечтата на мигрантите да прескочат нашата страна!

□ *Накратко, каква е оценката ви за бюджета на страната за тази година - има ли някаква разлика от предходните като приоритети и философия?*

- Прекрасен бюджет за 2018 г., ако се съди по стари философии! Но те са демодирани. Ценното в него е немалко: повишението на пенсиите и минималните заплати - след пореден отказ и доста обструкции от страна на едрия капитал, очакваният среден темп на растеж... Но има оставени и доста средства за маневриране в “последния момент” на 2018 г.

Слабостите му са също очевидни: планиран дефицит; ниска степен на подкрепа на иновациите и новите технологии. Но най-големият недостатък на този пореден бюджет е, че той не се стреми да реши наболелите въпроси на настоящето: инвестиране в стабилна отбранителна способност; премахване на печалбарските практики в здравеопазването и образованието (делегираните бюджети), орязването на огромните корупционни практики в министерства и общини и т.н.

За нови смели бюджетни решения трябват нови политики, предложени от нови хора с ясни принципни решения.

□ *Това, което властта у нас нарича “стабилност”, как се преекспонира в европейски мащаб? Изглежда се опитваме да нагласим някакви фискални и финансови показатели така, че да изглеждат ОК пред Европа, за да ни кажат, че сме отличници? Така ли е на практика?*

- Мъдрите политици мразят проклетата думичка “стабилност”. Те произвеждат огромни количества “нестабилност”, която да промени блатната застоялост. Вижте Тръмп, Макрон, Путин. Все личности, които променят статуквото!

Вероятно под думичката “стабилност” нашите професионално издържащи се “политици” разбират следното: “Не ни пречете, не гледайте какво правим; ние знаем, че не сме наясно как да променим нещата към по-добро, но поне няма много да ги развалим”. И, разбира се, да не се наднича в тайните им банкови сметки. Условието за стабилност пролича в антикорупционния закон, който наистина предлага стабилни корупционни практики на много места.

Що се отнася до оценката на ЕС, то тя няма да е нито 6, нито 5. Стабилно 3.50, писано с поглед в тавана, иначе няма да сме в ЕС.

Но най-лошото, което наблюдаваме, е стабилната умора на успешно лъгания народ - почти три десетилетия.

□ *Няколко авторитетни европейски издания ни “честитиха” започналото Европредседателство със статии, в които общата тема е корупцията и послушанието. Вашият коментар?*

- Близките до централата на ЕС медии, както и по-освободените европейски издания, казват на висок глас това, което мислят, но не могат да кажат гласно “началниците” в ЕС. Със сигурност българското подмазваческо поведение, съчетано с най-високи оценки за корупцията от доверени разузнавателни източници, вече прелива чашата на търпението.

И ако Европредседателство се тълкува от нашите политици като силен препарат за препиране на собствения им имидж, със сигурност тежко грешат. Целувките и колективните снимки (по задължение) са недостатъчни, за да имаш висок имидж. Най-нисък изглеждаш именно тогава, когато на собствена територия си обграден от високи личности. Не килограмите и дрехите, а главите са значими!

□ *Какво всъщност можем да очакваме от нашето европредседателство - можем ли да извлечем ползи за икономиката ни, за подобряване стандарта на живот на българите, или то ще мине чисто формално, защото както винаги, всичко зависи от “началниците” там - в Брюксел, Берлин, Париж.*

- Отговорът на този сложен въпрос е много, много простичък: имаме ли ясна мечта за България? Желаем ли, по думите на Тръмп, да направим България отново велика? Или, по думите на Макрон, да направим българската революция за бъдещето?

Нямаме.

“Мечтата” на обикновения българин се е свила до най-простичките неща: да оцелее с мизерната си заплата, да изпрати завинаги децата си в чужбина, да спести дребна сума за почивка на Халкидики. Край!

Времената крещят за радикални политици! Радикалното може да е добро и да води към успех; двойно по-опасно е радикалното, което се базира на патриотарщината и “великото” минало. За съжаление повечето ни “професионални” политици изглеждат с остарял културен софтуер, но с вълчи апетит.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

ЗА КОГО Е БЕЗПЛАТНО САНИРАНЕТО?

Имаме типичен пример на преразпределителна политика, която лежи на принципа на концентрирани печалби и разпръснати загуби

В края на 2014 година беше обявена държавната програма за безплатно саниране на панелни жилищни блокове. Предпоставката за тази програма бе подобряването на енергийната ефективност на ЕПК блоковете в България и за целта бе създаден Фонд за енергийна ефективност, който чрез заем от Българската банка за развитие на стойност 1 млрд. лв. има за задача да финансира дейностите по проекта. Първоначалната идея беше този заем да се върне чрез т.нар. зелени сертификати, които се издават за всяка сграда, достигнала определено ниво на енергийна ефективност, но не стана ясно как точно ще бъде изпълнена тази схема и въпросът не беше повдигнат повече.

Това, разбира се, не е първият по рода си държавен проект за енергийно обновяване на жилищните блокове в страната, предишният такъв се извършваше според оперативна програма „Регионално развитие“ за периода 2007-2013 година. Основната разлика е там, че за финансирането на предишната програма 75% от средствата идваха от Европейските структурни фондове, а останалите 25% от разходите трябваше да се поемат от собствениците на жилищата, подлежащи на обновяване. Тъй като тези 25% вече ще се поемат от държавата чрез натрупване на дълг, това означава, че на практика парите, събрани чрез данъци от едни ще бъдат използвани за „безплатното“ саниране на жилищата на други.

Според първоначалните изисквания само жилищни блокове с над 36 апартамента могат да кандидатстват за програмата, като се изисква съгласието на абсолютно всички собственици. За да кандидатстват, собствениците трябва да се организират в Сдружение на собствениците и да заявят интерес към програмата в съответната община. Поради практически проблеми и липса на интерес тези изисквания преминаха през няколко промени, които ще бъдат разгледани подолу.

Принципните проблеми на програмата

Имаме съмнително и опасно държавно преразпределяне. Преди да говорим за каквито и да е специфични детайли за програмата и нейното изпълнение, първо трябва да обърнем внимание на основната идея. За да предостави безплатно дадена услуга, в случая саниране, държавата трябва да използва публични финанси, т.е. пари, събрани от данъкоплатците. С тези пари, които идват от всички данъкоплатци в страната, бива обогатена една изключително малка част от населението – по предварителни оценки бе изчислено, че броят на блоковете, санирани по тази програма, в най-добрия случай ще е между 4000 и 6000 от общо 70 000 панелни блока в цялата страна, или около 7%. Строителният сектор, и по-конкретно определени компании в него също директно биват облагодетелствани от тази програма, защото тя ще доведе до по-високо търсене на техните услуги и следователно до по-високи печалби, преразпределени към тях от джоба на данъкоплатците през държавния апарат.

Това е типичен пример на преразпределителна политика, която лежи на принципа на концентрирани печалби и разпръснати загуби. Понеже данъкоплатците, които на практика ще трябва да платят за тази програма, са много повече от тези, които ще се облагодетелстват от нея, печалбите са много по-осезаеми от загубите. Именно по тази причина такива програми са изключително популярни и много лесно биват въведени – тези, които губят, поотделно губят сравнително малко и следователно нямат сериозен стимул да изразяват недоволство, докато тези, които печелят, имат сериозен стимул гласно да подкрепят инициативата, именно защото поотделно печелят сравнително много.

Министърът на регионалното развитие и благоустройството Лиляна Павлова от самото начало на програмата сподели, че една от целите на тази програма е и да подпомогне малките фирми в строителния сектор. Така става ясно, че „безплатното“ саниране се оказва на практика една огромна социална програма, както за тези, които ще получат саниране, така и за тези, които ще го предоставят.

Практическите проблеми на програмата

Първоначалните изисквания за кандидатстване за програмата за безплатно саниране бяха следните: само блокове с 36 или повече апартамента всички собственици трябва да се организират в юридическо сдружение и да подадат документи в общината. Целият процес е сложен, защото самата организация и регистрация на такова сдружение изисква доста време и усилия. И много скоро програмата беше изправена пред реалността, че част от собствениците много често или липсват и останалите не могат да се свържат с тях, или просто не са съгласни с останалите и не искат да кандидатстват за безплатно саниране. Именно поради такива чисто практически пречки първоначално интересът към програмата бе изключително нисък.

Министерството на регионалното развитие обаче, решено на всяка цена да отдели въпросния милиард за финансирането на програмата, с доклад до Министерския съвет настоя за промени в програмата, които да улеснят стриктните изисквания. И изискванията действително бяха улеснени – изискването за минимален брой апартаменти намаля от 36 на 32 и вече не е задължително съгласието на абсолютно всички собственици, за да се кандидатства по програмата (изискването е за 95% от собствениците). Министърът на регионалното развитие и благоустройството дори сподели, че има намерение следващата година по програмата да бъдат санирани и по-малки тухлени сгради. И така изведнъж програмата, която има за цел да подобри енергийната ефективност само на големите жилищни сгради от панелен тип, ще се превърне в социална програма за всички желаещи.

Според реформираните правила, ако 95% от собствениците са в съгласие, то тогава те могат да кандидатстват за безплатно саниране и то ще бъде осъществено, дори останалите 5% да не са склонни да предоставят достъп до своята собственост. В разпоредбите е разписано, че в този случай общината следва да намери подходящо техническо решение, за да се постигне цялостна визия на сградата. Спорно е дали това ще бъде взето предвид, а една от основните цели на този тип програми за държавно финансирано саниране е да се реновират цели сгради и да се избегне санирането на парче. През юни 2015 г. законът за етажната собственост дори беше променен така, че изрично да забранява санирането на индивидуални апартаменти, дори със съгласието на останалите собственици, защото това утежнявало конструкцията на сградата и може да доведе до други структурни проблеми. Тоест санирането е възможно само и единствено с цялостен проект, което на практика елиминира основните алтернативи на държавната програма за саниране и естествено я прави много по-популярна. В крайна сметка излиза, че докато самите собственици не могат да санират на парче, а само напълно цялостно, държавата може да го прави, стига да става въпрос за саниране на апартаментите на не по-малко от 95% от собствениците.

Реформите обаче не спират дотук. Няколко месеца по-късно, през септември, бе прието предложението на регионалното министерство да бъдат въведени ориентировъчни цени за санировъчните дейности, към които общините трябва да стремят да се придържат, когато сключват договори с фирми-изпълнители. Целта на тази промяна е да се намали рискът от корупция и потенциално източване и неефективно харчене на финансите по програмата от страна на общините. Според проучвания на най-различни неправителствени организации по света България е най-корумпираната държава в Европейския съюз. Одитните доклади на Сметната палата на общините, особено при провеждането на обществени поръчки, също показват повсеместни обезпокоителни практики... В конкретния случай опасността от корупция е дори по-голяма, защото за разлика отпреди дейностите по новата програма за саниране са делегирани изцяло на местните власти. Именно на ниво местна власт корупцията е изключително разпространена в България и е много по-трудна за долавяне, отколкото на централно ниво.

Тази промяна на свой ред обаче създава други проблеми. За програмата кандидатстват собствениците на панелни блокове в най-различно състояние – някои са по-запазени, докато други страдат от изключително сериозни структурни проблеми. Напълно е естествено поради тези причини да има сериозни разлики в оценката на стойността на ремонтните дейности от блок на блок. Трудно е да се очаква, че те във всички или дори в повечето случаи ще са сходни. Всички тези проблеми, разбира се, са напълно очаквани. Това много добре подчертава защо такива държавни програми са толкова проблемни. От една страна, за да бъде ефективно изпълнението на програмата, е необходимо фирмите, извършващи ремонтните дейности, да бъдат оставени независимо да оценят състоянието на сградите и какъв финансов ресурс ще е необходим за инсталирането на възможно най-ефективната топлоизолация. От друга страна, да се позволи на фирмите абсолютно свободно да определят цените по ремонтните дейности е опасно поради риска от корупция. Фирмите могат сериозно да преувеличат сумата, необходима за извършване на санировъчните дейности, но въпреки това все пак да бъдат избрани за изпълнение на програмата поради факта, че имат политически връзки в общината. Поради тези фактори каквото и да прави държавата, както и да се опитва регионалното министерство да изкривява правилата, опасността от неефективно изпълнение на програмата винаги ще я има.

Въвеждането на „ориентировъчна“ цена, разбира се, няма как напълно да елиминира риска от корупция и прахосването на финансов ресурс. Тя може само да лимитира това колко пари дадена община може да прахоса. Изпълнението на програмата може дори да стане по-неефективно, защото фирмите изпълнители просто могат да започнат да използват по-евтини и нискокачествени материали при санирането, само и само да влязат в ценовите рамки, определени от министерството и да се доберат до сигурния приток на печалби, който програмата може да им осигури.

Всички тези проблеми, които държавата среща при изпълнението на програмата, са напълно очаквани. Проекти като този са напълно извън функциите на държавата и трябва да останат такива.

Заключение

Промени по изискванията към програмата и Закона за етажната собственост отново навеждат на мисълта, че основната цел на „безплатното саниране“ е именно ударно да се изхарчи една голяма сума от парите на данъкоплатците за публичен проект с близки до популистки цели. Дори да допуснем, че основният мотив няма нищо общо с местните избори, същата година и с осигуряването на политическа подкрепа за в бъдеще, а е само и единствено с цел да се подобри енергийната ефективност на жилищните блокове в страната, тази програма е поредното доказателство за това как един държавен харч винаги води до друг. Все пак самите панелни блокове, които са толкова прословути със своята енергийна неефективност, са построени именно чрез държавни проекти за едропанелно строителство по времето на управлението на БКП преди 1989 година. Днес, повече от 25 години по-късно, държавата ни уверява, че за да се поправят недостатъците и проблемите на предишен неин проект е необходим друг такъв проект със същите грандиозни мащаби. Всичко това показва, че този тип държавни програми е най-добре да бъдат избягвани. Енергийната ефективност на страната действително е важен въпрос, който трябва да бъде адресиран, но не по прибързан начин чрез държавни проекти, чието неефективно изпълнение дори най-вероятно ще влоши проблема в дългосрочен план и ще доведе до порочен цикъл от допълнителни държавни заеми и харчове.

Из “Черна книга на правителственото разхищение в България”

www.duma.bg

ДУМА ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ

Смели хора

Обръгнали от действията и бездействията на столичната кметица Йорданка Фандъкова, трудно, но все пак, бяхме изненадани, че тя лично благодари на ген. Йосиф Гурко за освобождаването на София преди 140 години. Такава лична благодарност, в стил наградите "Оскар", още нямаше у нас и вчера това бе подобаващо оценено от хиляди хора в социалните мрежи. Както бе оценена и личната благодарност на кметицата към западните посланици за спасяването на града от опожаряване. През 1878 г. в София посланици няма. Един консул от Италия и двама вицеконсули от Франция и Австро-Унгария изиграват ключова роля в спасяването на София от погром. Абе, важното е да са западни, а пък консули ли са, посланици ли. Здраве да е.

По-важното е, че г-жа Фандъкова е поредното длъжностно лице, което за пореден път при споменаването на руската армия от Освободителната война започва да изрежда: руси, украинци, белоруси, финландци. Интересен начин, не че Фандъкова го е измислила, да се "разслои" името Русия, да се "разгради" понятието, да се неглижира целостта му, дори със задна дата. Истината е, че има Руска императорска армия, подчинена на Негово императорско величество руския цар. Фандъкова като е тръгнала да благодари персонално, трябва да се обърне първо към Александър Втори, а не да изрежда всеки народ в имперската войска. Защото там е имало десетки национални. Например 35 000 поляци, които тя е пропуснала или пък 2000 осетинци.

Този речитатив някак си игнорира Руската империя и нейната армия, а привнася роля на страни, които нямат отношение като държави към тази война. На тях може и да им харесва, но това е противно на историята.

Кога ли ще се намерят смели хора, които да спрат да плащат данък на криворазбрана дипломатичност и ще започнат да наричат нещата с истинските им имена. Вижте, президентът Румен Радев спря да повтаря имената на ЕС и НАТО под път и над път, а небето все още не е паднало на главите ни.

Извънкласна лудост

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Само който не го мързи, той не използва училището за своите цели. "Америка за България", тамплиери, НПО-та, издатели, та дори банки си удовлетворяват щенията през училището като най-масовата институция у нас. Не знам кому е хрумнала малоумната идея сега деца от началния курс да събират данни от родителите си какви доходи имат, колко са членовете на семейството, колко стаи имат, колко са им сметките за парно, отказали ли са се от него и защо... Някому хрумнало, че е най-лесно да се събере "масовост" за проект на Енергийната агенция-Пловдив, щото Столичната община й плаща да проучи енергийните източници за парно и вода в София с цел "подобряване на качеството на въздуха". Уж анонимно, ама се попълват класът на детето, кварталът, адресът!

Ако бе виц, да се смее човек, ама не е. Хрумнало нещо на общината, намерили на работата лекото и на баницата мекото, и тутакси регионалното управление на МОН услужливо разпраща анкетите по училищата. И не само това, ами спипана за нарушаване на образователния закон, който забранява училището да се използва за несвойствени дейности, шефката на управлението Ваня Кастрева направо дописва вица: изследването за потреблението на енергия било мощен образователен инструмент. Нещо като извънкласна дейност. Няма що, направо кръжок.

В това е големият проблем - инвазиите в българското училище стават с одобрението на МОН! Корифеите на нефелната държавна администрация не помислиха ли как се чувства едно дете, когато види в анкетата на другото доход 2000 лв. на човек, пък в неговата графа се мъдрят 300? А ако другарчето му има три стаи на разположение, пък то се свива с две братчета в преградения ъгъл на 47 квадрата гарсониера? Ако ще сто международни изследвания като PISA да предупредят нашите управници, че българското училище е вече на първо място в ЕС по социални неравенства и това рязко се отразява на резултатите, все тая. Училището ни се срина до този хал, защото с него се разпореждат слабоумно.

А Той загадъчно мълчи...

От стр. 1

И макар да бе нескопосано обяснен от вицето с "волята на мнозинството", което вземало решение, няма как да скрие скърцащите противоречия в цялата управляваща коалиция. Защото и в парламента едва ли ще се намери "патриот", който да гласува в полза на третия пол. Това би означавало да бъде анатемосан публично от привържениците си. Срещу узаконеното безумие, както го определи бившият здравен министър на Борисов - Петър Москов, се обяви публично дори герберът Георги Марков - един от най-заклетите матросовци на Борисов. Този път и той не се сдържа, а избухна, че Бащицата правел огромна грешка и бил подведен. Останалите мълчат като партизани на разпит, макар да е ясно, че горещият "картоф", който им е подхвърлен, шава като таралеж в гащите. Даже и гласовитите им привърженици този път предпочитат да си затраят.

Предстои да видим как ще продължи този водевилен театър. Дали групата на ГЕРБ ще бъде заставена да се представи като монолитен защитник и проводник на третополовите отношения и субекти или с неподчинението си отделни нейни индивиди ще покажат, че все пак не са загубили някакви усещания за достойнство, морал и чест.

Политическата аритметика показва, че гласовете на ГЕРБ и ДПС в парламента са напълно достатъчни, за да мине конвенцията. Ако този тандем отново се представи като едно цяло, ще докаже, че подмяната в коалицията от скрита става все по-явна.

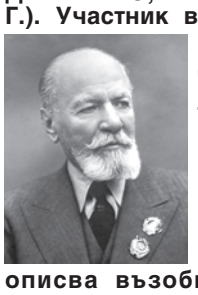
Възможно е обаче да станем свидетели на познатия и изпитан във времето сценарий, за който подсказва загадъчното Му мълчание. Когато страстите кипнат, Той да обърне "палачинката" с поредния отбой. За да се яви пак целият в бяло в тон с обществените настроения. "Началниците" няма да го набият, все пак е европредседател, макар и за малко.

Дамата 5

1592 - РАЖДА СЕ ШАХ ДЖАХАН, ИМПЕРАТОР НА ВЕЛИКИТЕ МОНГОЛИ (УМИРА 1666 Г.). Става известен като създател на едно от чудесата в света - Тадж Махал. Разположеният в гр. Агра, Индия, мавзолей е смятан за най-бляскавия паметник на монголската архитектура, изграден в стил, съчетаващ ислямски, индийски и персийски елементи. Построен е от Шах Джахан в памет на любимата му съпруга Мумтаз Махал. През 1983 г. е включен в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО.

1849 - РАЖДА СЕ ВАСИЛИЙ НЕМИРОВИЧ-ДАНЧЕНКО, РУСКИ ПИСАТЕЛ (УМИРА 1936 Г.). Участник в Руско-турската война (1877-1878) като военен кореспондент на в. "Новое время" в България. Участва във военните действия при Плевен, Ловеч, връх Шипка, в похода на ген. Гурко към София и др. Защитник на българската национална кауза. След края на войната остава в Княжество България и в отделна книга описва възобновяването на българската държава в първите години след Освобождението.

1855 - РАЖДА СЕ КИНГ КЕМП ЖИЛЕТ, АМЕРИКАНСКИ ИЗОБРЕТАТЕЛ (УМИРА 1932 Г.). Първият производител на самобръсначки. Идеята му хрумва в едно ранно утро на 1895 г., когато вижда брадясалото си лице в огледалото и се сблъсква с тъпия бръснач. Необходими били 11 години и 25 000 долара, преди изобретението да му донесе слава и пари. Първите бръсначи еднодневки се появяват на пазара през 1903 г. На 77 години, малко преди да почине, Жилет скромно отбелязал: "От всички велики изобретения моят бръснач е най-великата дреболия."

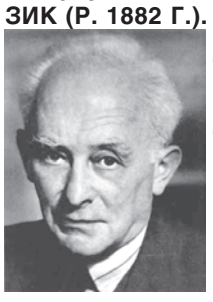
1916 - РАЖДА СЕ ДОБРИ ДЖУРОВ, АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ, ПОЛИТИК (УМИРА 2002 Г.). Завършил Военна академия "Фрунзе" в СССР. Член на РМС, а след това - на БКП. През 1942 г. е интерниран от правителството на Богдан Филов в лагера Кръсто поле. Избягва оттам и оглавява партизанска бригада "Чавдар". След 9 септември 1944 г. служи в БА, където заема различни командни длъжности. Министър на народната отбрана (1962-1990). Народен представител в няколко парламента, включително в VII ВНС.

1936 - РАЖДА СЕ ЖУЛИЕТА ШИШМАНОВА, ТРЕНЬОР ПО ХУДОЖЕСТВЕНА ГИМНАСТИКА (УМИРА 1978 Г.). Става всепризната с възпитаничките си Мария Гигова, Нешка Робева, Румяна Стефанова и Красимира Филипова. На Световното първенство в Копенхаген (1967) Шишманова със своята възпитаничка Мария Гигова печели първия златен медал (на обръч) за България. Загива в самолетна катастрофа. На нейно име има международен турнир. (На снимката - Жулиета Шишманова (в средата) с Нешка Робева и Красимира Филипова.)

1970 - УМИРА МАКС БОРН, НЕМСКИ ФИЗИК (Р. 1882 Г.). Носител на Нобелова награда за физика за 1954 г. Смятан за един от основателите на квантовата механика и създател (заедно с Лауе) на теорията на кристалната решетка. Бил е професор във Франкфурт на Майн, Гьотинген, Кеймбридж и Единбург. Негова внучка е известната актриса и певица Оливия Нютън-Джон.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
ПЕТЪК
5 ЯНУАРИ 2018
ДУМА

Гледа ни намръщен през бездната на времето

170 години от рождението на великия поет и революционер Христо Ботев

Инж. Георги МЪНДЕВ

170 години от деня, в който проплака на този свят дете, станало символ на българската свобода. Сякаш е поличба - то, и друг символ в тези дни, на християнството, Исус Христос. Кръстено е на него - Христо, с баща Ботьо Петков.

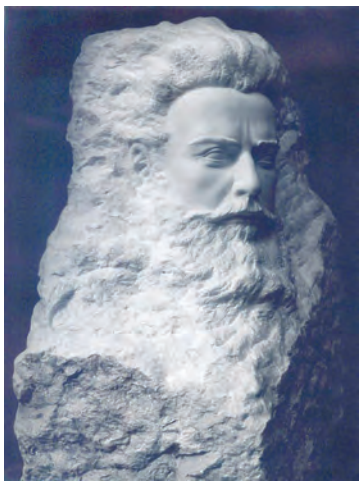
Съдбата му е да умре млад, Голготата - Врачанският балкан, за да остане винаги в сърцата на благодарните българи.

Няма човек на тази наша отрудена земя - Майка България, да не е чувал поне веднъж в живота си "Този, който падне в бой за свобода, той не умира", няма българин да не е чел и Вазовото "На Волът, сред пустинния Балкан, огласян някога от диви орди, седях в глогините, де в кръв облян, паднал певецът горди".

И нито времето, нито пространството могат да заглушат и затъмнят светия образ на един велик поет и революционер, който на своите 28 години можа да напише на любимата си: "Ако умра, то знай, че после Отечеството си съм обичал най-много тебе, затова гледай Иванка и помни любящия те Христа".

Сега, в тези също кипящи и преломни години, ни е нужно да погледнем назад, да се посъветваме дори с героите на тази отминала епоха, да вземем малко от тяхната вяра, от техния плам и да продължим напред. Да бъдем или не народ и държава.

Когато се загледаме в телевизионния екран или разгърнем вестниците, ни облива помията на днешното време: едните са маскари, и

Откритият в мазето на "Пирогов" бюст на Христо Ботев, изработен от скулптора Юрдан Кръчмаров, ще бъде представен днес на изложбата в Музея на София

другите са маскари, едните са Вип, а другите Биг... Но къде остана поуката от тези хора, дали живота си за свободата?

Кой от тези 205 герои си е представял, че отива ей така, на разходка, нима те не са имали семейства, деца, любими?

Много въпроси, на които забравяме или не искаме да дадем отговор.

И още: потомците на героите днес не разрушават ли сами държавата си - тази чудно красива земя, завещана ни от дедите чиста и свята? Нима след 170 години от земя, родила и откърмила Ботева, ние толкова лесно бихме се отказали?

Много скръб напира в сърцето ми и много "Защо", "Защо"!

Да трудни са годините, превърнахме се пак в роби на грабителите си и:

Тежко, тежко!
Вино дайте!
Пиян дано аз забравя
туй, що, глупци,
вий не знайте
позор ли е или слава!

Много мастило е излято за Ботев, мнозина са се упражнявали върху името му. Кога добронамерено, кога - не. Но сякаш се сещаме за него само в дните на рождението му и в дните на смъртта. А всякогаш забравяме завета му, саможертвата му и любовта му към Родината.

За сегашните политици надали някой ще си спомни след години, те минават и отминават, но героите, жертвали живота си за свободата, вечно ще се помнят. И както е казано от дъщеричката на Ботев, Иванка, при откриването на паметника му на 27 май (стар стил) 1890 г. във Враца, че трябва да сложим знак на единство на всинца ни, така следва и ние да прогледнем написаното над входа на Народното Събрание: "Съединението прави силата"!

Силата и куража да се преборим за съществуването и добруването на Родината ни.

Накрая искам да завърша с един стих на Ботев от "Моята молитва", който винаги си повтарям в моменти на трудности и несгоди. Който дава увереността ми и духовната ми връзка с тези наши велики предци, пред чието дело трябва да се поклоним доземи:

Христо Ботев

О, мой боже, правий боже!
Не ти, що си в небесата,
а ти, що си в мене, боже -
мен в сърцето
и в душата...

Българите имаме силен дух, вярвам, че този дух ще ни води още хилядолетия напред!

Бел. на редакцията: Днес, в 12 часа на обяд, инж. Георги Мъндев открива в Музея на София (сградата на Централната баня) изложба за 170-годишнината от рождението на Ботев. Ще бъдат валидирани пощенска карта и специален таксов знак.

Сабята на Войводата

Имал ли е Ботев сабя и къде е тя сега?

Според описанието, което дава Иваница Данчев в неговите записки, "...Облеклото на Ботева било от тъмносиньо сукно, със златни нашивки по ръбовете, долната част на ръкавите и на яката. По двата ръба на панталоните му - лампази. Калпакът му бил от хубав чер астраган, с бяло перо, отпред на калпака - златен лев, а отгоре над него думите :"Свобода или смърт!". Сабята му била със златен ремък, а револверът - в

Сабята на Войводата

лачен калъф. Обут бил в ботуши".

Интересно е да отбележим, че около 1900 г. в района на Делиормана при странни обстоятелства се намира една сабя, тип кавказка шашка с надпис по нея: "Хр. Б." и от другата страна - "17 май 1876 г." Тази шашка сега се съхранява във Военноисторическия музей.

Сам Никола Обретенов описва, че Ботев се е качил на кораба и до слизането е държал в ръката си такава по-малка сабя. И впоследствие брат му, Кирил Ботев, му дава другата - голяма, офицерска румънска сабя, подарена му от Иван Стоянов. Но истина ли е това, надали ще разберем. Ние не можем да си представим факта Ботев на Козлодуйския бряг, другарите му, целуващи българската земя, а Ботев без онази величава сабя в ръка.

Пръв Катерински през 1922 г. дава сведения за сабята, съхранена в Черепишкия манастир. Идеята да се потърсят сведения за сабята на Ботев идва от д-р Хараламби Нейчев, който през 1910 г. е гост на манастира.

Според свидетелствата манастирският слуга Нено Нешков донася и предава в манастира една сабя със счупена кания и съобщава, че е сабята на покойния революционер Христо Ботев. Тя му е дадена от четник от четата на Ботев. Това отговаря и на записките на Никола Обретенов, че Апостолов взема калпака с лъва, шашката, револвера и мундира на загиналия войвода.

Сабята е била закопавана на разни места около манастира от страх да не бъде открита и в резултат на това е доста ръждясала. Едва в 1882 г. е била поръчана нова кания при един тенекеджия във Враца.

Когато Нено я получава от четника за съхранение, тя е имала хубава жълта кания, сърмени каиши, които според същия слуга вземал калугера Герасим, и пискюли. Дълга е заедно с дръжката 1,03 м., само острието е дълго 89 см. Широчината на острието е 2,5 см.

Сабята от Черепишкия манастир е предадена на Врачанския исторически музей през 1976 г. във връзка със 100-годишнината от въстанието - за съхранение за вечни времена. Тя е символ на героизма и саможертвата на Войводата, оставил ярка диря в историята на България.

Време за мотори и вре

На обяд и на приказка с 86-годишния мотоциклетист Йордан Младенов от Сливница, който ка от половин век, няма нито едно нарушение и като възседне машината, се чувства на 20 годи

Богдан ИВАНОВ

Притеснителният Александър Яковлевич незабавно покани пожарния инспектор (в ролята Великият комбинатор Остап Бендер, б.а.) да обядват каквото дал Господ. Този ден за обяд Господ бе дал на Александър Яковлевич бутилка зубровка, домашно приготвени мариновани гъби, ордьовър от херинга, украински борш с месо екстра качество, кокошка с ориз и компот от сушени ябълки.

(Из романа "Дванайсетте стола" на Иля Илф и Евгений Петров)

Този ден в наше време с бай Йордан Младенов от град Сливница сме седнали двамата на трапеза по обяд, за да хапнем не "каквото Господ дал", а каквото веднъж и на нас се случи да ни даде... държавата. А държавата бе дала постна чорбица със зелен фасул и картофи и парче жилаво пилешко месо, полято с бял сос, който здраво намирисваше на машинно масло...

Въпреки това не мрънкаме, не се жалваме, прихапваме смирено, а бай Йордан дори казва:

- Абе, какво толкова, не е лошо, ама ще кажа на племенницата Таня да ми сготви пържоли с гъби - много хубави ги прави. Само че сега е страшно заета с едни французи.

Той се храни стегнато, по войнишки, само току за секунда спира и пак повтаря:

- Не е лошо, ама ще кажа на племенницата Таня да...

В този миг навън се разнася страхотен вой, тътен и може би с 200 километра в час по булеварда прелита огромен мотор. Чак нашата могъща сграда се разтърсва, а ние едва не изпускаме лъжиците.

- Е, това не е моторист! Стига! Старата школа не прави такива работи! Аз карам мотоциклети от 1963 година, без да спирам, книжката ми е издадена на 12 октомври, но дивата тупурдия никога не съм харесвал.

- Я, че ти си шампион - 54-55 години! И сега ли караш?

- О-о, ако ме видиш какъв японски мотор имам! Осми пореД!

- Имал си осем мотора?

- Седем. Сегашният е осми.

- И цял живот - мотоциклетист? Я разкажи.

- Първия мотор купих още съвсем млад - Иж. Той нов, от магазина, но всъщност стар, ако тръгне човек да го сравнява със сегашните. Тогава "Мототехника" имаше магазин край София. Отивам аз и гледам пред магазина изваден един Иж - лъскав, сякаш точно мене чака, и тръгвам да го купувам. Добре, де, ама те ми казват: "Не може!" "Как не може, бе?" "Ами не може, защото е запазен!" После разбрах, че един турчин дал рушвет да му го пазят. Много се ядосах - къде ги има тия - и се сетих, че доведох двама катаджии. Пък те гледат строго и казват на продавача: "Какво запазване, ей?! Щом една стока е влязла в магазина - няма запазване! Който извади пари и плати - той я купува!" И оня клекна - не посмя да се ежи на катаджиите. Та така взех първия си мотор и бях много щастлив.

- А защо го смени?

- Пуснаха на пазара нов модел, тогава реших, че е подобър. Затова и вторият ми мотор пак е Иж.

- Е, беше ли наистина подобър?

- Не. Ижетата много харчат и возят твърдо. Ако щеш,вярвай, но харчат колкото една лека кола! Да не кажа - и повече. Друсат, блъскат те отзад така, че задникът ти се натъртва и ако не си свикнал и не си бабаит, направо трябва да го налагаш със зелеви листа след дълъг път. Мотористът се мъчи на такава машина, не му е кеф да кара, пък и нашите пътища всеки ги знае какви са - ако не си отваряш очите на четири и не държиш мъжки кормилото, като нищо може да изпаднеш някъде.

- На тебе случвало ли ти се е такова нещо?

- Само веднъж. Но извадих късмет, отървах се, без да пострадам тежко.

- Къде стана тази беля?

- На Петрохан. Тръгнал бях за моето родно село Гюргич и на един завой въртя кормилото на ляво, но моторът въобще не ме слуша и започва да се пързаля като шейна - отиде чак в насрещното платно! Оказа се, че някакъв камион минал от тука и залял цялото шосе с меласа. Тя е нещо подобно на боза, на крем и който стъпи на нея, машината му става неуправляема. Ако идваше нещо срещу мен - аз право в него! Съдба - писано ми било да живея, даже крак не си счупих.

- А оня с камиона?

- Не знам разбра ли какво е направил. Сигурно и други пострадаха като мен.

- Кусурите на ижетата разочароваха ли те бързо?

- Минах на Емзет - четвъртият, петият, шестият и седмият ми мотор са все емзетки.

- И...

- Виж, те са голяма работа: хем икономични, хем вървят мазно-мазно, хем отзад можеш да качиш втори човек и той да се вози меко, леко и да му е драго по пътя. Емзетките знаят какво да правят с втория човек отзад - те специално се грижат за него. Когато моторът ще кара двама души, водачът веднага включва допълнителна пружина за пътника и тя върши работата на амортисьор точно за задната седалка. Така товарът се разпределя равномерно по цялата дължина на мотора и не се чувства никакво друсане и никаква твърда возия.

- Ти си пробвал различни модели.

- След ижетата всичките ми мотори са все емзетки. Най-напред 125 кубика, после - 250. Има едни Емзет трофи - и те са много добри. Седмият ми мотор беше Емзет трофи и само хубаво мога да говоря за него.

- Кажи за последния.

- Каквото и да ти кажа, все ще е малко! Чудна машина - японска! Ти сигурно не знаеш, но повечето мотори са двутактови. Това значи, че като наливаш бензин, трябва да сипваш и масло, като за всеки случай винаги си длъжен да носиш с тебе едно пластмасово шише с масло, защото понякога на бензиностанциите няма. А без да сипеш масло, не бива да се кара. При японския въобще забравяш за масла и за превключване на скорости. Той е четиритактов - като лека кола. И не само това - японците са му сложили автоматични ско-

Снимките са от личния архив на бай Йордан МЛАДЕНОВ

В двора на балдъзата с Емзет трофи

На бригада през 1949 г. на ВЕЦ "Китка", село Горни Лом (седналият)

Димитровград - Пирот - Суковският манастир

Много българи пътуват до Сърбия, за да си купят истинска и качествена храна

Боян БОЙЧЕВ

Много пъти съм бил тук. На различни места. По различни поводи. И в различни ситуации. Бил съм и в мирно време и са ме посрещали винаги много приятелски. Бил съм и по време на война, когато натовските самолети (на които нашите политически дупедайци предоставиха коридор за полетите) престъпно бомбардираха мирните градове, а жителите им пазеха мостовете с телата си.

Да, става дума за Сърбия.

Ето и сега пресичаме границата. Стигаме Димитровград или Цариброд, който е само на няколко километра. Именно под името Цариброд градът е в състава на Царство България до 1920 година, когато по силата на Ньойския договор е прехвърлен към Сърбия. За кратко през 1941-44 година отново е български, но за този срамен период от нашата история, когато официалната власт маршируваше под "хайл", нека не говорим... И днес обаче жители на града се самоопределят като българи. През 1951 година той е преименуван в Димитровград, на името на Георги Димитров. Местните на два референдума - през 1993 и 2004 година изразяват позицията си името на града да бъде запазено и всякакви други мнения ще бъдат грубо нарушение на този вот.

Сега в Димитровград живеят около 15 хиляди души. Градът има онази позната и неповторима атмосфера на мило провинциално градче. Ако зимата се разхождаш из него, във въздуха се носи специфичният мирис, когато се отопляваш на дърва, и който създава толкова уют. На главната търговска улица са разположени десетки малки магазинчета и кафенета. Дори и сладкарница "Пчела" - съвпадението с едноименната верига в София е случайно. В магазините може да си напазаруваш качествено месо и месни продукти, сирене и кашкавал. Вкусът на сиренето и кашкавала са като от едно време. В Сърбия много се държи на качеството на храната, тук то е издигнато в култ и ако те засекат, че правиш някакви далавери, ти затварят фирмата и отиваш в затвора, ми казват. Може би затова много българи идват тук на пазар. Както и в съседния Пирот. Качество на ниска цена.

Пирот е разположен на брега на река Нишава, която го разсича на две части. Създаден е от римляните през II век, а през IX век е включен в състава на Българската държава, част от която е до падането ни под турско робство. Паметник от този период е средновековната крепост Момчилов град, за която се смята, че е построена от родопския български владетел Момчил войвода през XIV век и която поразително прилича на "Баба Вида" край Видин. По време на Възраждането градът е един от центровете на българската църковно-просветна борба. След Освобождението първоначално според Санстефанския мирен договор е включен в състава на Българското княжество, но според Берлинския договор е предаден на Сърбия. По време на Сръбско-българската война нашите войски влизат в града, който е български за кратко още два пъти - по време на Първата и Втората световна война.

Днес в града живеят около 50 хил. души. Центърът е красив и добре подреден. Но най-голямата забележителност си остава пазарът. Голям, колоритен. Тук може да се купят качествени плодове и зеленчуци с онзи позабравен у нас вкус... ами истински, натурален вкус. Търговците шумно представят стоката си - дават ти да опиташ от всичко. Дори после да не си купиш, никой не се сърди. Една обиколка на пазара и вече си сит. Млечни и месни продукти, кори за баница, подправки. Всичко е директно от производителите и е евтино. За качеството вече стана дума. Нищо, и сръбските политици напират да влязат в Европейския съюз, тогава ще им видят сметката и доматите ще станат пластмасови, и краставиците ще са внос от не знам къде си, и сиренето - с палмова мазнина и сухо мляко, събирам коментари, изпълнени с горчива ирония. И си спомням как след промените бях шокиран - аз, свикналият да ям пресен салам с трайност няколко дни, когато на трапезата се появи западноевропейски пресен колбас в лъскава опаковка с трайност... 6 месеца. Но да не се отклоняваме.

Край пазара са разположени малки магазинчета и заведения. В ресторантчетата може да си поръчаш вкусна сръбска скара, включваща задължително легендарната плескавица. Ако не успееш да я изядеш, ти я увиват за вкъщи. А в кафенетата (тук им казват "кафани") може да пиеш с наслада класическо турско кафе. От пекарните се носи невероятен аромат на топъл хляб и закуски, който помня от детството си. И вкусът на хляба е същият...

Между Димитровград и Пирот се намира Суковският манастир "Успение Богородично", който също е цел на това пътуване. Някога това е била стара българска обител, намираща се под юрисдикцията на Охридската архиепископия. Намира се на десния бряг на река Ерма, край едноименното село. Невероятно спокойствие те обзема, когато приближаваш. Природата щедро е изсипвала красота. Реката нещо разказва зад гърба ти, манастирът съзерцава сред равното, а непосредствено зад него се изкачва стръмен горист склон. Изумен съм. В градинката отпред розите още цъфтят, а е краят на декември.

Манастирът няколко пъти е бил изгарян по време на турското робство и след това възстановяван. Сегашната църква е изградена за две години - от 1857 до 1859, от майсторите Минчо и Гога, като са използвани сив камък и вар. По традиция тя цялата е изписана с икони. Според някои сведения тук са рисували представители на четири школи: сърби, българи, гърци и руснаци. Има запазено писмено свидетелство, че автор на повечето икони е Васил Попхристов от Самоков в периода 1869-1971 година.

На територията на манастира има и магазин, в който освен свещи и църковна утвар, може да се купи манастирска ракия, вино, сирене, кашкавал с различни подправки. Не е необходимо да уточнявам, че всичко е натурално, качествено.

Връщам се в България със смесени чувства. Търся мнението на хора, които по-често от мен посещават Сърбия за стандарта на живот, за възможностите. Почти всички са единодушни, че е като при нас, че дори и по-добре. А сърбите преживяха през последния четвърт век война, ембарго, болезнено разделение на територията... Ние пък честваме 10 години от приемането ни в Европейския съюз. И какво от това?

Централната улица в Димитровград

Суковският манастир (поглед откъм църквата)

Изглед от Пирот

На пазара в Пирот може да се купи качествена и евтина стока директно от производителите

Пред манастира през декември розите още цъфтят

ДУМА Неделник
ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

Битката със следпразничните токсини

Пълният глад след дълго преяждане е забранен, категорични са диетолози

Коледните и новогодишни празници освен, че са едни от най-емоционалните, те са и продължителни. Те предизвикват стресови състояния при 44% от жените и 31% от мъжете. Това са установили при своето изследване на 417 жени и на 369 мъже специалисти от Американската асоциация на психолозите. От съобщените данни става ясно, че стресовото състояние в предпразничните дни и на самите празници възниква заради недостиг на време и пари за приготовленията и заради необходимостта да се купят много подаръци за кратко време. Обикновено

дамите изразходват повече енергия

в измислянето на подходящи подаръци и развлечения за семейството и приятелите, както и в подготовката на трапеза с интересни ястия. И всичко това в крайна сметка "изцежда" силите им. А когато всичко стане "по ноти" и седнат на трапезата, с обичайния аргумент "от нерви" намират утеха в прекаленото похапване. То, заедно с поголямото количество чашки не подминава и силната половина на човечеството. Така често от поредицата празници "излизаме" преуморени, преяли и препили и в тежко състояние.

Причините за махмурлука са няколко. Етанолът (етиловият алкохол) е диуретик и като такъв има дехидратиращ ефект, на което се дължат главоболието, силната жажда и умората. Дехидратацията кара мозъка да се свие съвсем леко, като това отдалечава мозъчната кора от черепа. При този процес се задействат рецепторите за болка по повърхността на мозъка и това е друга причина за главоболието. То може да бъде смекчено, ако се пият обилни количества вода преди и след консумацията на алкохол. Друг фактор са остатъчните продукти при разграждането на етанола чрез две химични реакции, подпомагани от ензими, които се образуват в черния дроб и той отклонява киселината pyruvate от останалите процеси, които я използват. Когато този процес е нарушен, черният дроб не успява да снабдява своевременно с глюкоза тъканите и най-вече мозъка, а това е причина за умора, слабост, промени в настроението, понижени внимание и концентрация.

Има и няколко неврологични ефекта. Пречистването на мозъка от депресантното влияние на алкохола вероятно е причина за повишената чувствителност към светлина и шум. Пренасищането на организма с никотин често влошава махмурлука.

Генетиката също играе роля. Освен това, ако очаквате махмурлук, то непременно ще го изпитате, категорични са психолозите. Със сигурност в първата седмица на Новата година вече мнозина са преборили с различни средства махмурлука, а и ДУМА неведнъж е публикувала на страниците си "рецепти" по проблема. За сметка на това, по-рядко сме писали за борбата с

натрупаните от празниците килограми

Е, ако се случи най-лошата възможност - човек да е бил болен по време на празниците, той със сигурност "излиза" от тях с доста намалено тегло. Но думата ни е за масовия случай. Винаги след Коледа и Нова година съжаляваме за неразумната си постъпка - преяждането. А и през януари предстоят доста сериозни именни дни. Медици препоръчват след дни на преяждане да заместим сутрешното си кафе и силния чай с чаша билков чай, подпомагащ храносмилането (мента, розмарин).

Обядът и вечерята през следващите 48 часа да са съвсем леки, да се наблегне на водата и зеленчуковите бульони, за да бъдат отстранени шлаките. А ако сме погълнали много мазни неща, спасението е в плодовия и зеленчуковия сок (лимони, моркови, портокали). Те помагат да се регулира чревният тракт.

В случай, че гаденето се съпровожда с разстройство, пийте Кока-кола или зеленчукови бульони, препоръчват американски диетолози.

Празничното меню обикновено ни натоварва, защото често включва помазни храни. Те са и по-вкусните. Но пък карат храносмилането ни да продължи и 7 часа. Системното преяждане натоварва не само храносмилателната система, а и сърцето. Особено чувствителни към честите преяждания са панкреасът, стомахът и жлъчката, защото храносмилането се осъществява до голяма степен от тях. Например

острият панкреатит

(възпаление на панкреаса - задстомашната жлеза), едно от най-тежките заболявания в спешната коремна хирургия, обикновено започва след преяждане с мазни храни или препиване, затова честотата му се увеличава по време на големи празници, твърдят коремни хирурзи. Често срещана проява е при болни от жлъчно-каменна.

Силната болка в горната част на корема над пъпа е основен симптом. Болните имат упорито гадене и повръщане, което бързо влошава общото им състояние. Тъй като движението засилва болката, пациентите обикновено лежат по гръб или настрани със свити крака. Много важно е болните да потърсят навреме лекарска помощ. Диагнозата се поставя след клиничен преглед, лабораторни изследвания на кръв и урина, а при нужда ехографско изследване. Лечението на болестта налага спешно настаняване в хирургично отделение, тъй като може да се наложи оперативна намеса... Звучи страшно, но пък защо да се жертваме, ако може просто да си вземаме по 1-2 хапки от всичко вкусно и да не създаваме работа на хирурзите?

„Празнично сърце"

Нормалният сърдечен ритъм е 60-70 удара в минута, но при претоварване с пиене и храна сърцето препуска със 150-160 удара. Най-големият ни враг е впрягането на сетни сили за поглъщане на недоизядените храни след празниците. А и хранителният маратон, особено през зимата, води до повишаване на кръвното налягане.

Твърде бързото отслабване

води не само до проблеми в работата на организма като цяло, но и до стремително нарастване на теглото след прекратяване на диетата. Затова диетолози препоръчват богати на целулоза харни - зеленчуци, плодове, бобови култури, храна, богата на белтъчини.

Прието е, че за здравите хора периодът на разтоварване може да продължи не повече от една седмица, но трябва да е поне 5-6 дни. Толкова време е необходимо, за да може да започне изхвърлянето на натрупаните токсични вещества от организма. Но е важно захранването. Препоръчва се то също да продължи около седмица. През този период може да се яде и пие всичко освен сериозни количества алкохол, тлъсти храни и храни, съдържащи концентрирани въглехидрати - баклави, пасти, торти.

Нещо повече - консумацията на зеленчуци спомага за съхраняването на паметта и остротата на ума и на преклонна възраст, сочат изводите от проучване на учени от Института за здравословно стареене "Ръш" към Медицинския център на Университета "Ръш" в Чикаго. Те установили, че хората на възраст 65 и повече години, които 2 пъти дневно хапват зеленчуци, имат много по-добра памет от връстниците си, забравили да включат зеленчуци в менюто си.

Внимателно с фитнеса и сауната

Мнозина изплашени от добавените килограми, хукват към планини, фитнес зали, сауна и прочее методи за отслабване. Това е грешка, категорични са лекари. Те препоръчват да се прави малко гимнастика вкъщи, да се ходи на работа пеш, т.е. натоварванията да са леки. Претоварването на мускулите води до отделяне на млечна киселина, която също има токсичен ефект върху организма.

Сауната подобрява настроението, кожното кръвообращение, а вдишваният топъл въздух разширява кръвоносните съдове под лигавиците на дихателните пътища и помага на оздравяването при хреми и кашлици. Високата околна температура убива повечето бактерии и инсекти. Но в сауна не бива да се влиза след преяждане и употреба на алкохол! Сауната е противопоказна за сърдечно болните, хората с разширени вени и малките деца.

Народна медицина

Малко познатата върбинка

Според философията на д-р Бах върбинката (Vervain, Verbena Officinalis) е цветето на ентусиазма. Препоръката на лекаря фитотерапевт е да се взема от хора, които се чувстват неразбрани и недооценени, които страдат от прекален ентусиазъм и се опитват да запалят всички наоколо с идеите си. Върбинката, смята той, е за хората, които жертват душата и тялото си за едната цел, като забравят за всичко останало. За болезнено амбициозните родители, които се опитват да направят децата си каквито те самите биха искали да са. За безразсъдните и за тези, които нямат усет за самосъхранение и често не са в състояние да преценят опасностите. За хората, които постоянно изкълчват ръка или крак, лесно порязват пръстите си, прищипват се или се удрят и имат синини.

За върбинката се твърди, че помага за лечение от лош дъх до нервни разстройства.

Още от древни времена хората са търсили чрез растенията средство за повлияване на функциите на централната нервна система, за премахване на неприятните изживявания и болката, за повишаване на умствената и физическата работоспособност, за лечение на нервни и психични заболявания. Едни от най-силно действащите лекарства и отрови са алкалоиди, получени от растения - морфин, никотин, кокаин, стрихнин, кофеин, атропин и др. Те не са растения за "домашна употреба". Но съществуват и билки с по-меко действие. Едни от тях се използват за лечение на невротични състояния с повишена възбудимост, безсъние, безпокойство, невротично главоболие, напрегнатост. Други възбуждат централната нервна система, повишават нейния тонус, подобряват умствената и физическата издръжливост, подобряват настроението.

Българската народна медицина препоръчва върбинката при нервна и физическа преумора, изтощение, отпадналост; при анемия, чернодробни заболявания, бъбречнокаменна болест, нередовна менструация. Действието ѝ е общоукрепващо и температуропонижаващо.

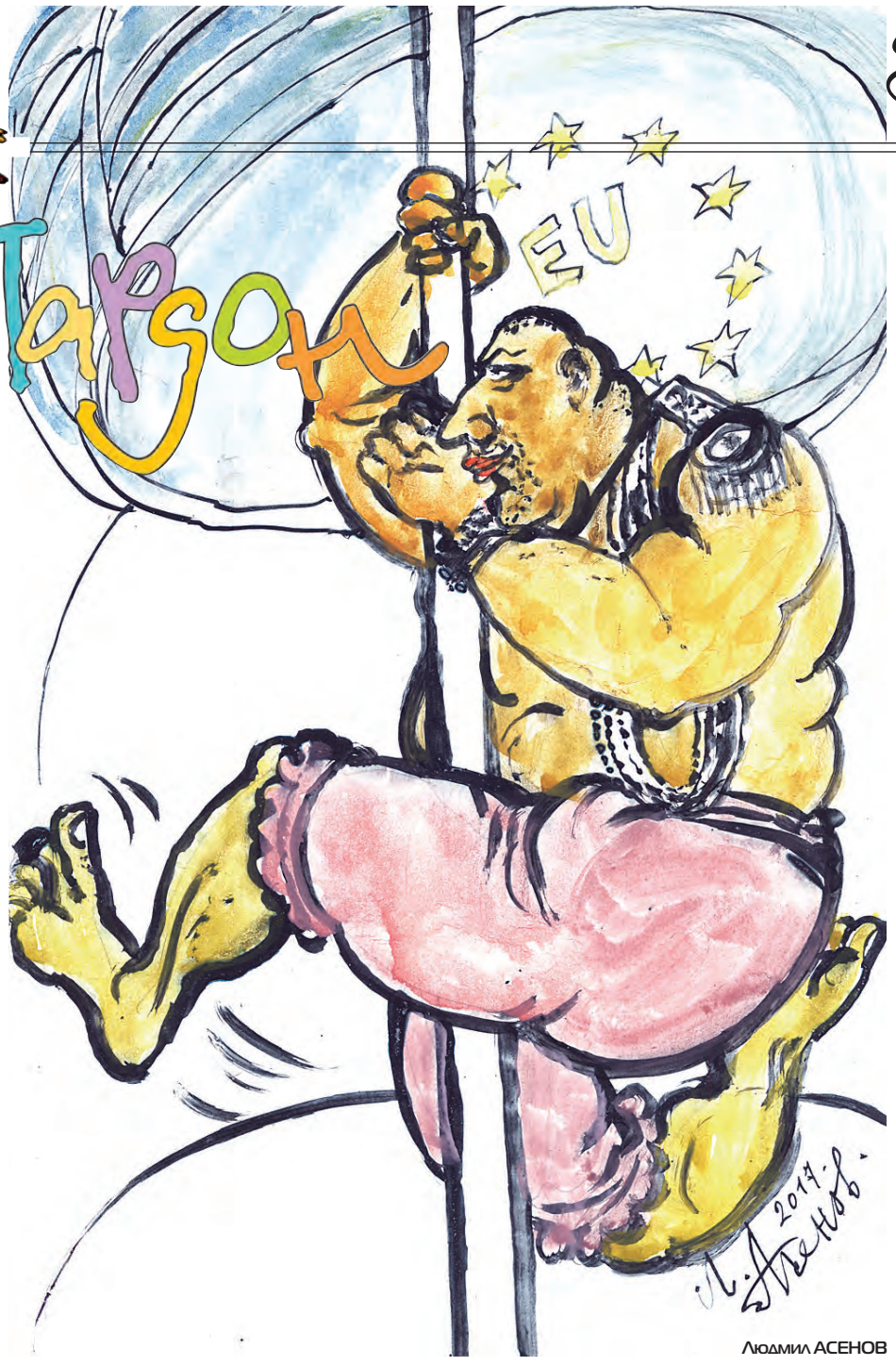
Външно може да се прилага като гаргара при възпалителни процеси в устната кухина и гърлото, при лош дъх; компреси или бани - при кожни обриви, изгаряния, трудно зарастващи рани.

Върбинката е многогодишно тревисто растение с високо до 1 м разклонено стъбло. Листата са срещуположни. Цветовете са бледорозови или светловиолетови. Чашката и венчето са петделни, а плодът е сух. Цъфти през май-септември. Расте по тревисти места, из ливади и крайречни тераси, а също като плевел из окопните култури. Употребяеми са цъфтящите върхни части на стъблото, които се отрязват на около 20 см от върха.

Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Страница на Аида ПАНИКЯН

Людмил АСЕНОВ

СВИКВАЙТЕ! ЗАДАВА СЕ И ТРЕТИ ПОЛ!

СТАБИЛНОСТ

Георги КОНОВСКИ

Малкият човек сипа зрънца, смени водата, обра някои излишни неща от пода, после каза:

- Сони, попей, а?

Синигерчето го гледаше равнодушно и с известна предпазливост. Никой никога през дългия месец, откакто беше тук, не застраши живота му, но знаеш ли… И сега така – издава някакви звуци малкият човек, обаче какви… И защо… За всеки случай вдигна глава и изцърка няколко пъти. Нещо като въпрос „Кой си ти? Какво искаш?“. Разбира се, малкият човек не го разбра, но явно остана възхитен и пак изборботи нещо. Синигерчето наклони глава въпросително, после подскокна към хранилката… Малкият човек притвори вратата на клетката и излезе от голямото помещение…

Синигерчето се нахрани, пийна водичка, почисти крилата и се замисли…

В клетка… Хванаха го преди месец и сега е в клетка – лъскава, чиста, удобна… Със здрава вратичка… Която се оказа полуоткрехната. Изглежда, малкият човек не я беше затворил хубаво. Та сега можеше да се излезе – само да я побутне с човка и…

И – накъде? Към своята любима далечна горичка? Към зелените високи треви под стройните дървета, устремени нагоре, нагоре? Към чистия въздух, кристалната изворна вода, бурния живот на свобода… Където никога не можа да си отдъхне… Излетиш нагоре – отнейде ястреб или сокол се спусне. По земята закрачиш, за да дръпнеш някой крехък ствол на тревичка – змия се плъзне безшумно. Към водата се устремиш – а там те дебне гъвкав хищник с бляскава козина… Наоколо се виждат красиви самки, но… Гнездо, за да свиеш – с друг синигер бой трябва да водиш. Гнездо направи – на удобно място трябва да е, враг да не го достигне. Малки отгледаш – за тях се тревожиш… И постоянно си напрегнат – храна да зърнеш, вода да откриеш, хищник да избегнеш…

А тук… Само голямата страшна котка беше опасна. Как го гледаше, как се облизваше, как точеше нокти… А сега й е така удобно. Само да блъсне вратичката и после да завърти лапа в ограденото пространство…

Синигерчето подскочи по пода на клетката. Спря до полуотворената вратичка и леко я побутна с човка. Телената преграда се завъртя, спря до мрежата и човката ловко хлъзна кукичката на мястото й… Сега вече можеше да дремне спокойно върху напречната пръчка…

Тихо… Сигурно… Стабилно и удобно…

ОТ НЕТ@С ИНТЕРНЕТ

Образователен курс за мъже

Тема на курса: “Да стана интелигентен колкото жената”

Педагогическа цел: образователен курс, който позволява на мъжете да развият тази част от мозъка си, чието съществуване не подозират.

Програма: Четири модула, от които един задължителен.

Модул 1: задължителен курс.

1. Да се науча да живея без мама (2000 часа) 2. Моята жена НЕ е моята майка (350 часа) 3. Да проумея, че футболът е просто един спорт, че Роналдо е само един кретен и т.н. (500 часа)

Модул 2: Живот по двойки

1. Да имам деца, без да ставам ревнив (50 часа)

2. Да престана да ругая, когато жена ми се среща със своите приятели (500 часа)

3. Да преодолея синдрома на дистанционното управление (550 часа)

4. Да не чуркам извън и по тоалетната чиния (100) (практически упражнения с видео)

5. Как да стигна до панера за мръсни дрехи, без да се загубя (500 часа)

6. Как да преживея една настинка, без да агонизирам.

7. Да науча, че покривката на масата не е една голяма салфетка.

Модул 3: свободно време

1. Да гладя бързо (една риза в рамките на два часа: практически упражнения) **2.** Да храносмилам, без да се оригам, докато мия чиниите (практически упражнения)

Модул 4: В кухнята

Ниво 1 (начинаещи): електроуредите: + ON включено + OFF изключено; Ниво *2 (напреднали):* моята първа бърза супа, без да прегоря тенджерата.

Лозан ТАКЕВ

РАЗДЕЛНИ КЪСМЕТИ

В коледната вечер ми се падна
пак паричката в омесения хляб...
Чакат на опашка, да я грабнат
ЕВН, Топлофикация и НАП...

НОВОГОДИШЕН ПОДАРЪК

Подариха на внучето книга.
„Врабчетата на стрина Дойна”...
Но приказките не му стигат...
И то поискало... биткойна!?

ЛЕКЦИИТЕ НА МИТКО МЕТОДИЕВ

Цирк ли е България или Каква е картината

Аз лично непрекъснато правя добрини на околните. Защо? Не знам защо! Някак си отвътре ми иде да взема и да направя някое и друго добро. Най-често правя добро, като давам съвети, които никой не ми иска, или като изнасям лекции ей така – съвсем безплатно. Сега например ще ви изнеса една лекция за цирка.

Ще започна с това, че циркът е сериозно изкуство. За него се иска любов, много труд и всеотдайност.

Знаете ли колко дълго и упорито се шлайфа една клоунска реприза? Колко пот и тренировки струва един акробатичен или един жонгльорски номер? Колко мисъл и познания се влагат при създаването на един илюзионистки трик?

Неповторимият италиански жонгльор Енрико Растели зарязал гостите на собствената си сватба и отишъл да репетира.

Братът на големия илюзионист Емил Кио – Гари, в името на цирка напуснал любимата си и престижна работа на инженер авиоконструктор, за да помогне при обогатяването на цирковата програма на Кио.

Нашият Лазар Добрич Всяка вечер рискувал живота си със своя страхотен номер “Трапецът на смъртта”.

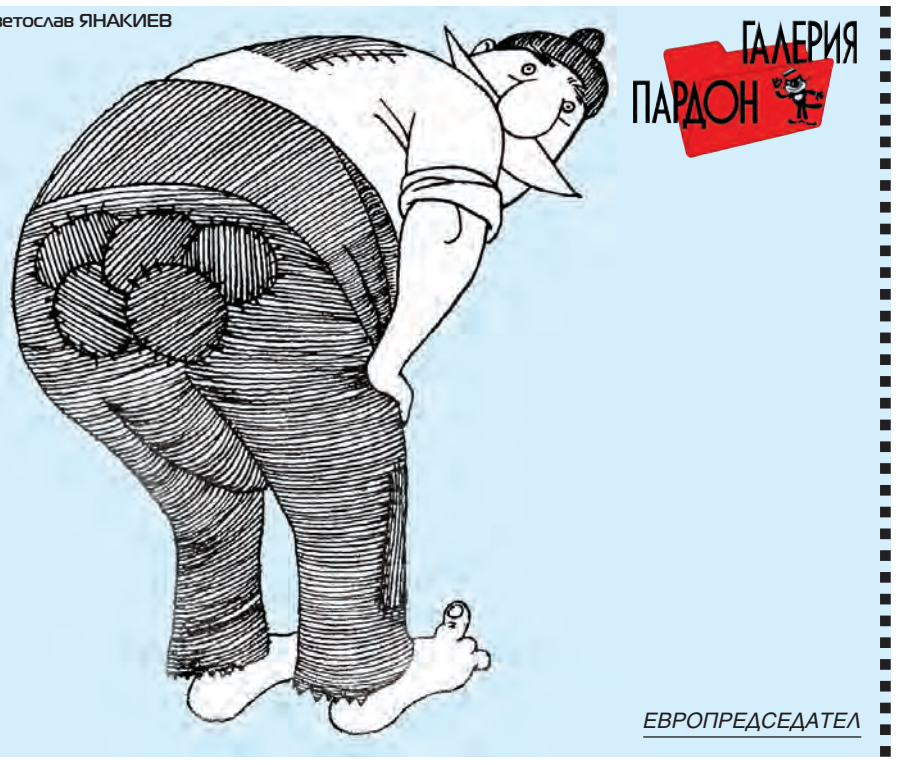
Да, циркът е сериозно, голямо, велико изкуство. Ето защо опитите на някои журналисти да сравняват нашия политически живот с цирка са, меко казано, обидни. За цирка.

Не, колеги, не! Не обиждайте цирка!

Когато оглежда малкия провинциален градец Арбатов, великият комбинатор Остап Бендер съкрушено изрича: “Не, това не е Рио де Жанейро! Това е много по-лошо!”

Оглеждайки политическата и икономическата картинка в България, бихме могли да кажем: “Не, това не е цирк! А де да беше!…”

Светослав ЯНАКИЕВ

ЕВРОПРЕДСЕДАТЕЛ

Носталгия:

Какви славни години бяха, спомняте ли си – нито една реклама по телевизията?!

☺

- Мамо, защо братовчед ми се казва Рубин?

- Защото леля ти обича скъпоценните камъни.

- Мамо, а защо братовчедка ми се казва Златина?

- Защото другата ти леля обича златните накити.

- Мамо, мамо, ами аз защо се...

Тук майката го прекъсва:

- Курти, хайде моля те да престанеш с глупавите си въпроси!!!

☺

Написах в Google:

- Колко крачки трябва да направя, за да изгоря калориите от Коледа?

Отговорът беше:

- София - Рим!

☺

Патриотско:

- Единствената разликата между Вашингтон и Враца е, че до Враца можеш да стигнеш за три часа, а до Вашингтон не...

☺

Учителката:

- Защо казваме майчин език?

Отговор:

- Защото бащата не може да вземе думата!

☺

Знаете ли, че:

Нова Година е голям празник и за тоалетните. Вместо омръзналите им голи задници, сега те ще видят много нови лица!

☺

Любимият виц на Владислав Горанов:

НАП предупреждава всички, намерили паричка в своето парче от коледната питка, да я впишат в годишната си данъчна декларация!

☺

- А сега, като един порядъчен мъж, сте длъжен да се ожените за мен!

- Като всеки порядъчен мъж, аз вече съм женен!

☺

Семеен скандал:

- По цял ден само чистя, пера и готвя. Направо се чувствам като Пепеляшка!

- Еми аз нали ти обещах, че ще живееш като в приказка.

☺

Ути Бъчваров разказва:

Отварям хладилника, а в него една пача като се разтресла...

- Споко, бе! - викам й.– Стига си треперила! Аз само за кетчупа.

☺

Знаете ли, че:

Дни ни делят от най-късия ден в годината... първи януари. Събудиш се, закусиш... и то вече се стъмнило...

☺

Мъж се прибира. Звъни на вратата, но не му отварят. Изнервен от разни подозрения, се засилил и разбил вратата. От спалнята излиза жена му по халат и:

– Какво направи бе, идиот?! Разби вратата! Добре, че случайно има тук един дърводелец...

☺

Рекламно:

Псуването е като бонбоните “Рафаело”. Замества хиляди думи.

☺

Знаете ли, че:

Свински грип е, когато лежиш болен у дома, а онези свине - приятелите ти, пият ракия без теб.

☺

Пералнята ми проходи... на три години и осем месеца...

☺

Днес психиатърът ми постави диагноза:

- Забавно развиващ се!

Добре, че баща ми не се казваше Достоевски, иначе директно щеше да ме кръсти “Идиот”...

☺

Седят двама евреи, разговарят:

- Изя, моята Сара иска секс всеки ден. Аз съм вече на години, не мога толкова...

- Авраме, преди много години те предупреждавах - не се жени за грозна жена! Никой няма да ти помогне...

☺

Днес, на последната оперативка за годината, шефът ме пита:

- Божилов, машините ОК ли са за следващата година?

- Благодаря за интереса! Много хора ме питат за това - кога машините ще са наред? Разбирам причината за това и определено мога да ви уверя, че машините съществуват. Да се отрича това би било нелогично. Може би те не съществуват във формата, в която искате да ги виждате, но това е само въпрос на време. И днес времето - това е един много ценен ресурс. Съгласен съм, че способността ни да се разпределим между различни задачи - това е нещо, върху което всички ние трябва да работим и да се постигнат много по-добри резултати в тази област. Можем да кажем, че сме обединени към тази цел и няма да спрем, докато не я постигнем! - отговорих кратичко аз...

☺

Знаете ли, че:

- В момента, в който се качиш на собственото си “Бентли”, цените на бензина спират да те безпокоят.

☺

Пътува жена в маршрутка. Трябва да предаде напред пари за билета. Близо до нея седи друга жена. Как да се обърне към нея - на “ти” или на “вие”? Разсъждава логически:

- Тази маршрутка е експресна. Ако досега не е слязла, значи отива в моя квартал. Отива с бутилка вино, значи отива при някой мъж. Бутилката е скъпа, значи отива при някой красив мъж. В нашия квартал има само двама красиви мъже: мъжът ми и любовникът ми. Тя не може да отива при любовника ми, защото в момента аз отивам при него. Значи отива при мъжа ми. Мъжът ми има две любовници - Катя и Ани. Катя е в командировка...

- Ани, ще предадете ли на шофьора парите за билет?

Момичето (учудено):

- Откъде ме познаваш?

☺

Попитали едно дете:

- Каква е разликата между Дядо Коледа и Дядо Мраз?

Отговорът:

- Дядо Мраз живее със Снежанка, а Дядо Коледа с елени...

☺

В чудния свят на окултистите:

Неопитна гадателка предсказа на Стамат две години без секс, но младежът, без да се бави, на място й доказа, че е шарлатанка… Четири пъти…

☺

Сама жена стои на бара. До нея сяда мъж. Той започва разговор:

- Впечатлен съм от дълбочината на погледа ви, тихото спокойствие, което излъчват очите ви, усещането за хармония, което виждам в лицето ви. Какво пиете?

- Диазепам таблетки от десет милиграма...

☺

- Ега ти и мъглата тази сутрин. Вместо в хотел на Банско... съм отишъл на работа...

☺

Казанлък е в долината на розите, имат и военен завод... Ми, то к’во излизат... “Guns N’ Roses” са от... Казанлък!

☺

Във фитнеса:

- Понякога имам чувството, че се намирам в порно филм - всеки охка и пъшка!

☺

В чудния депутатски свят:

Отива Волен Сидеров в едно село по сигнал, че някакъв дядо отглежда канабис. Влиза Волен в двора, изважда си депутатската карта и вика на дядото:

- Настоявам да огледам нивите ти, ти си производител на наркотици!

- Няма проблеми! - казва дядото.

- Гледай, проверявай, само в онази нива не ходи...

- Ти ли ще ми кажеш къде да ходя?! Я виж тази карта - аз съм депутат, мога да ходя където си искам!

- Няма проблеми - кротко му казва старецът.

- Ходи, проверявай, само в тази нивичка недей...

Навиря му депутатът Сидеров картата си в лицето му и крещи:

- С тази карта никой не може да ме спре!

Въздъхнал дядото и се отместил...

След пет минути: бяга Волен, краката му едва докосват земята и крещи нечовешки... зад него мощно и сигурно го догонва едър бик... Дядото, се обляга на високата ограда, запалва си цигара и вика на Сидеров:

- Картата, покажи си картата...

☺

След празнична кулинария:

- Да го хвърлям ли, или ще го ядеш?

- Ама, то, развалено ли е?

- Ако ще го ядеш, не е развалено!

☺

Фандъков хумор:

Въздухът в София е замърсен от финитe частици, отделени след търкането на билети от националната лотария.

☺

- Жена, като ми се припие бира - да ме събудиш!

- Е аз, откъде да знам кога ще ти се припие!?

- Ти само ме събуди...

☺

- Какво мислиш за новия си колега?

- Не знам, още не съм го виждал трезвен.

- Какво, толкова много ли пие?

- Не той, аз.

☺

Семейна хармония:

- Скъпи вземи си една бира и бягай бързо в хола, че почва мачът...

- Момент скъпа, само да измия чиниите...

☺

Как се прави чалга:

1. Име:

На най-вързлите чалга фенове им е трудно да запомнят повече от едно име, затова Десислава Мартинова Николова, трябва да се превърне в просто „Дида“.

2. Теми:

Изневярата, предателството, несподелената любов, нещастието и превъзходството. Той й е изневерил, но тя е по-добра от онази, с която й е изневерил и затова сега ще го кара да страда, че е загубил най-доброто, което му се е случвало.

3. Текст:

Успешният чалга текст трябва съдържа много запомнящи се изречения, които да бъдат достойни за фейсбук статуси. “Сбъркал с мен си ти, играч далеч не си.”;

“Вече ще съм чужда, най-добрата ти изпусна.”;

“Страдах много в любовта, но станах силна, независима жена.”

П.П. Лей-лей е универсална фраза, която може да запълва всякакви дупки в текста.

4. Клипове:

Дрескодът трябва да е смесица между бельо на Виктория Сикрет и рокля на ромска булка, която после отива на абитуриентския си бал. Клипът се нуждае още от секси мъж на хоризонта, който е препоръчително да бъде поне бакалавър от НСА, да вдига минимум сто и петдесет кила от лежанка и да умее да гледа много лошо. Хубаво е поне 50% от снимките да са на забавен кадър.

☺

МВР съобщава:

Избягал е пазачът на зоопарка. Възможно е и лъвовете да не казват истината...

☺

Говорят си две приятелки:

- Ох, предстои ми първа брачна нощ, много съм притеснена как ще мине.

- Глупачке, няма нищо страшно, виж, ако беше раждане...

- Ти си глупачка, аз вече съм раждала.

☺

Модерни времена:

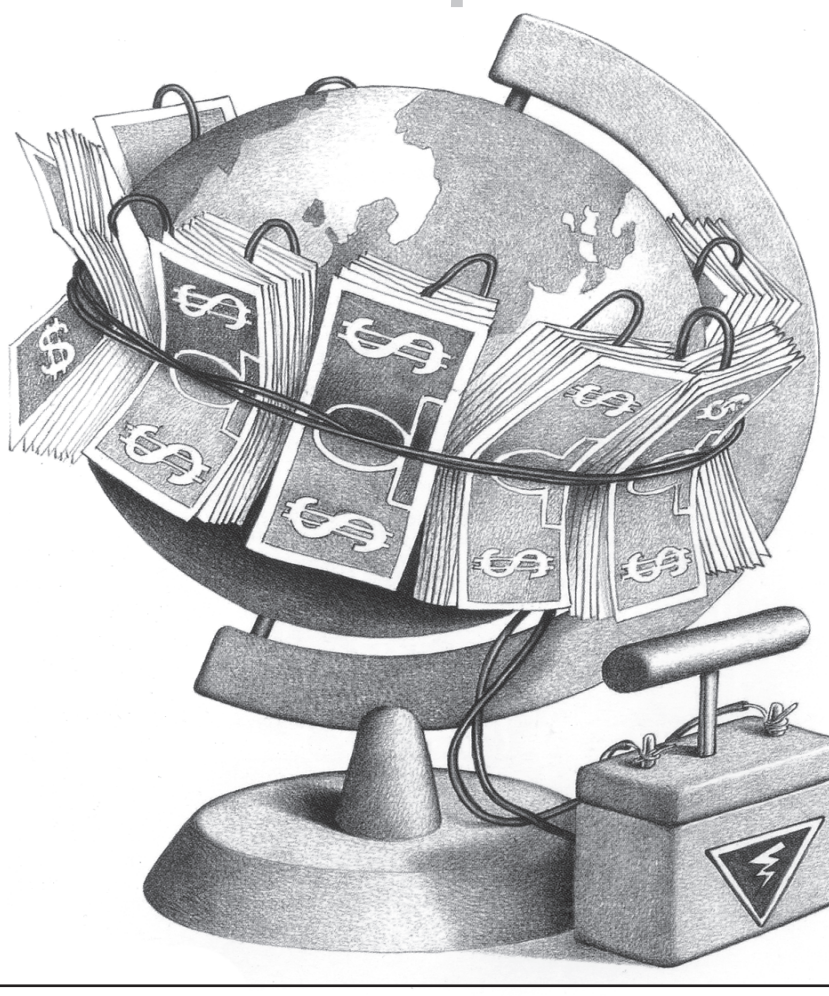
На кой се падна биткойна от питката?

☺

ЕВРОКЛАСИЦИ

Паоло ДЕЛПОНТЕ- Италия

ПЕГАС®

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018, БРОЙ003

От редактора

Живият Ботев

Боян БОЙЧЕВ

Ботев навършва 170 години. Именно навършва. Поетът. Публицистът. Революционерът. Геният. Безсмъртният. Изпреварилият времето си. Този, когото все цитираме, а не можем или не искаме да разберем. Този, от когото се страхуваха преди Освобождението, но от когото се страхуват още повече днес. Ботев, който с 200 души луди глави тръгна да събаря империя. И сигурно и днес би тръгнал. Защото при него няма средно положение. Той силно люби и мрази. Люби свободата и Отечеството, но и близките, защото "...който не обича родителите си, жена си и децата си, той не обича своето отечество!" А какво стана с Отечеството? Къде са здравите семейства? Мрази всякаква форма на потисничество, мрази еднакво и турския бей, и българския чорбаджия. И как, мислите, би се отнасял с днешните чорбаджии, дето разпродадоха и предадоха отечеството ни, заграбиха националните богатства и дерибействат на наш гръб?

Пред него затваряха врати и кепенци. Една вода нямаше кой да подаде на опалените от слънцето и барута четници, тръгнали да се бият за свободата на родината. Страхливи очи надничаха иззад оградите. А днес? Днес затварят учебниците пред учениците, изхвърлят неудобната Ботева публицистика, орязват изучаваните стихотворения. А те, стихотворенията, са само 20-ина, но в тях всичко е казано.

Затова днес страхливо се гледа към творчеството му. И дори се появяват становища, обслужващи определени интереси, че Ботев това не бил написал, онова не искал да каже, друго имал предвид...

"Изповядвам единний светъл комунизъм, поправител недъзите на обществото. Чакам събуждането на народите и бъдащий комунистически строй на целия свят." Тези думи хвърлят в смут днешна България - част от днешния брутален капиталистически свят.

"Комунистите са мъченици, защото не са важни средствата в борбата им за свобода, а идеята на тази борба". Това пак е Ботев.

А ние продължаваме да слугуваме на чорбаджиите. Български, европейски, американски... И привидно се кълнем в Ботев, особено по празници. Времето било друго. Не, господа! Вие искате да го изкарате такова. Защото ви е страх от живия Ботев. "...Ботев/ в очите ни свети,/ та Ботев е тук, при народа", написа Вапцаров - друг гениален поет и революционер. Той не може да бъде другаде. В очите и сърцата на тези, които се опитват да го разберат и са готови да се запишат и днес сред 200-та или повече луди глави, за да преплуват реката на времето. И да заявят: "Единственото спасение на нашия народ е в революцията".

ТРАДИЦИЯ

Мъжко хоро се вие в Калофер на Йордановден

ЮНЕСКО праща наблюдатели на 6 януари - Богоявление, в Калофер, за да видят уникалното мъжко хоро в ледените води на река Тунджа. Това ще бъдат унгарски етнолози, чиято задача е да следят внимателно как се изпълнява ритуалът.

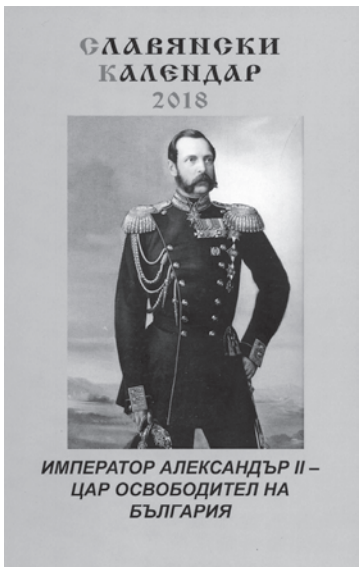
Според местните обичаят датира от векове, защото в ледената река са влизали да играят хоро техните деди и прадеди. Жени в реката не се допускат, както и първи да влязат в Тунджа външни хора. Освен унгарските етнолози в Калофер чакат да пристигнат и туристи от Украйна и Норвегия, които са поискали от кмета Румен Стоянов да се включат в ритуала за Богоявление.

Мъжете от града на Ботев влизат в ледената Тунджа с песента "Залюбила е Василка". Пред тях вървят гайдари и тъпанджии, а мъжете, освен че танцуват, и пеят народната песен. По традиция всички са облечени в народни носии. Мъжете първо се събират в местната черква, където поп Димитър ги ръси за здраве и благославя, след което в 8 ч. нагазват в реката.

Очакват се най-малко около 200 души - мъже и деца, които ще бъдат водени от кмета на Калофер Румен Стоянов. Той влиза в реката на 6 януари от 10 години, като развява българското знаме. Важна част от ритуала е, че който от мъжете хване богоявленския кръст, го подава на най-малкото дете на хорото.

ПЕРИОДИКА

Нова книжка на „Славянски календар, 2018"

ИМПЕРАТОР АЛЕКСАНДЪР II – ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ НА БЪЛГАРИЯ

Излезе традиционният "Славянски календар" за тази година (годишнина 55-а), който издава Славянското дружество в България, основано 1899 г. Редактор-основател на изданието е проф. Никола Бобчев. В книжката са публикувани статии от Драгомир Шопов, "Душата ми е стон", "155 години от рождението на Алеко Константинов", "120 години от рождението на Димитър Талев", "120 г. от рождението на Христо Смирненски"; Кристина Иванова, "140 г. от боевете при Шипка"; Асен Георгиев, "545 г. от рождението на Николай Коперник" и "175 г. от рождението на М. Скобелев"; "155 г. от рождението на Цветан Радославов" от Илия Борисов, "200 г. от рождението на руския император Александър II" и "110 г. от рождението на проф. Роже Бернар" от Кирил Момчилов; Конференция "Славянската духовност и национална идентичност", "185 г. от рождението на Леандър Леге", "190 г. рождението на генерал Йосиф Гурко" от Крум Лазаров; "150 г. от рождението на ген. лейтенант Владимир Вазов", "Едуард Иванович Тотлебен", "170 г. от първия всевславянски конгрес" от Марин Калонкин; "65 г. от възстановяването на българската Патриаршия" от Николай Малинов; "Поклон пред живота и делото на акад. Никола Попов" от Лилия Николова; "Железничари участници в борбите за националното ни освобождение от турско робство и разцвета на независима България" от Стоил Фердов; "Отец Матей Преображенски-Миткалото" и статия за Йоаким Груев от София Янчева; "140 г. от Освобождението на София от турско робство" от Емил Миланов; Още са отбелязани годишнините 105 г. от победата при Одрин, 130-годишнината на "Под игото", Тонка Обретенова - Баба Тонка от Елена Стоянова, 170 години от рождението на Христо Ботев, "200 г. от рождението на Иван Тургенев" от Веселина Иванова. На страниците ще намерите православен и църковен календар за всички празници.

КОНКУРС

Автори пишат „Драматургия за деца" за VI път

За шести път Националният конкурс "Драматургия за деца, 2018" ще открои най-добрите театрални текстове за подрастващите. Надпреварата предизвиква хората на словото и дава шанс на българските драматурзи да демонстрират майсторство и талант. Идеята е да се стимулира, развива и утвърждава съвременната драматургия за деца и юноши. Крайният срок за участие е 15 април.

Конкурсът се осъществява и финансира от канадските организации "International Talent Club" и "Art Education Support Foundation". Този проект се прави със съдействието на фондация "МКТ Артмос", България, сдружение "Вълшебната завеса", Драматичен театър, Търговище, ДКТ "В. Друмев" в Шумен, ТМЦ в Разград. С приобщаване към проекта на нови културни институции се разширява кръгът на съмишлениците, дава се по-голям шанс на участниците, на номинираните и победителите в конкурса за сценична реализация, съобщава "Клуб Артмос".

Проза

Стоян Бойчев на 90 години

Щрихи (гертици)

Погледец

Стръмна, камениста пътека - едри, заоблени гранитни късове, кой знае кога и как свлечени тук от върховете; а сетне ситен пясък и тор от листа и трева ги е засипвал, засипвал... Вървях бавно. И колкото по-нагоре се възкачвах, толкова по-широк ставаше хоризонтът... Отстрани, по голите припеци - уведена от жълта реса - лескова горичка, намерила почва да пусне корени.

Ранна пролет. И влажно, и хладно. Ала какъв простор се открива след всяка крачка нагоре по пътеката!... Въздухът е напълно прозрачен - чист, звънък - и сякаш приближава и избистря широкия божи свят.

Възкачвам се към Погледец.

Цяла зима гледам върха от прозореца си.

Погледец. Може ли да има по-хубаво и по-точно название?

Къпини

А откъде се взеха?

И всяка година приближават, застилат селските гробища със силни, налети със сок ластари. Есен натежават от черни гроздове. Никой не бере плодовете, само Роза Лудата ще си набере една престилка.

Щом се наложи, изсичат с търнокоп два разкрача и под бодливите пипала на къпините се открива земята - червена и камениста. Пийнали старци ще изкопаят гроб, а сетне ще дойде мълчалива процесия. Жените ще се лутат с изподрани крака край килнати зеленясали кръстове и излинели дъсчени пирамидки. Вричаха се да изтребят къпините.

И някои идваха - с мотика и търнокоп.

Ала на следващата година ненаситните ластари пак покриваха земята, цъфтяха и връзваха плод - черни гроздове, които птиците изпоскваха.

Старците се питат: "А когато и ние дойдем тук, кой ще опази гробовете ни?"

Мъдрите казват: "Нищо. Ще станем на плод. Безгрижни птици ще ни изкълват..."

Шарена тояжка

Бяхме излезли с моя петгодишен внук "към планината", на двеста-триста метра от вилата. Търсехме хубаво дръвче за тояжка - шарена, по-хубава от какината. Навлязохме в трепетликова горичка, една от онези малки, сребърни корийки от двайсетина високо израсли, стройни, с мраморно-сиви стволи дървета, обградени от млад подрастък, каквито се срещат често по югозападните поли на Витоша. А в клоните високо безшумно трепкат листи, полъхнати от слаб ветрец и всеки миг менят цвета си... Тук живее Косе Босе - пърха в ланска шума, червей търси; а ей я и авлигата, не й знаем още името, но тя ще остане за цял живот нашата жар птица - откъсва се от клоните като ярък жълт плод, юрва се встрани и сякаш плува по невидими вълни - огнена следа оставя в бистрия въздух... А стройните дръвчета, на купчинки на купчинки край майките си, протягат ръце нагоре - слънцето искат да докоснат.

Намерих хубава, права издънка, огънах я и с едно движение на ножа я прерязах наполовина.

- Дядо, недей! Дръвчето ще плаче... Нали го боли, бе дядо...

В гласа му имаше такава болка и сдържани сълзи, че аз прибрах ножа и оставих на земята дребнолистата младочка, която вече бях отсякъл - тънка, дълга, стройна, с нежно зелена, почти резедава корица, която до есента щеше да се избистри и втвърди.

И срещнах пълни със сълзи очи, които сегизтогиз премигваха; огледах се в зениците им и не знаех какво да кажа.

И сложих ръка на мека косица.

С усилие преглътнах корава буца, заседнала в гърлото ми; обърнах се, за да не види детето влага в очите ми...

- - -

Наскоро прочетох редове от Маргьорит Юрсенар, мъдра жена, член на Френската академия, които ми напомниха за нашата шарена тояжка. Ето ги:

"С корени, забити в пръстта... с корона в самото сърце на небесната шир. Познаваш ли друг по-мъдър и по-благороден начин на съществуване?... И от там - кипващо негодуване пред лицето на дървари и хилядократно по-големият ужас пред вида на механизирания трион. Да повалиш и предадеш на смърт онова, което не може да се спаси с бягство."

Нощ

Седях до късно на терасата и наблюдавах как белият, момински чист цвят на вишната всмуква теменужния залез. А когато нощта покри света с тъмно крило, вишната остана сама - помръкнала и като че ли тревожна, но все тъй момински чиста.

През нощта валя хубав майски дъжд.

Излязох на ранина да видя пак вишната и да й се порадвам.

Моята вишна я нямаше. Друга вишна стоеше на двора - кахърна, посърнала. А когато напече слънцето - почерня.

В Югославия американците бяха бомбардирали петролни рафинерии.

Стария път

Не помня времето, когато по стария път са вървели кервани. Ала винаги, когато минавам по тревясалата каменна настилка, сраснатa, на места опасана от изпълзели корени, че и засипана с ланска шума, все ми се струва, че току-що са минали тежко натоварени биволски коли, върволици кираджийски коне, навързани един зад друг, морни пешеходци, които търсят сенките на буките.

Новият път минава ниско, край реката - широк и павиран. По него пристигам, когато навестявам родния си край, но си спомням винаги за Стария път.

Пътищата не се заличават; ако се заличат по някакъв начин - остава споменът за тях. Нали по техните следи изучаваме далечното минало и се мъчим да възстановим неговите реални очертания.

Пътищата водят към бъдното, но и към миналото.

Паметта на камъка

Стига да разровиш слетялата шума и ще откриеш камъка: дълбоки следи от шиносано колело, издрани следи от подковано конско копито, а може би и от тежък биволски впряг... Триста години предците ми са вървели по този път. Изкачвали са се нагоре, за да бъдат далеч от притесненията на поробителя, тишина и покой са търсели, та да седнат на кротка вечеря край огнището, че и добра дума от децата да чуят, че и шатърна стопанка да погалят. А на ранина да слязат надолу към ъката, където ги чакала топла орница, или са поемали на далечен път. Много неща ще ти разкаже камъкът, щом и ти носиш в себе си частица от миналото.

Към миналото по-лесно се връщаме.

Трудно се върви към бъдното.

А гората е слязла край порутените каменни зидове - пристъпва, с клони наднича в ослепели прозорци; сред продънени каменни покриви - млад габър грани протяга; къпина оплита заглъхнали каменни сокаци...

Едва открих килнатите каменни кръстове - зелени от мъх и лишеи - гора свежда клони над тях.

А предците някога са търсили прогледно място за гробища, светло да им е на мъртвите, от край до край да виждат Коритото.

А и тук млад габър корени впива в земята - в земята и изгнили кости.

И е тихо, тихо...

Мадона

Има мигове, които ще носим докато дишаме. А защо? Едва ли човек може да си обясни.

Видях я за минута, не повече, в един обикновен ден, задрямал в селска тишина, топъл, с наседнали от прах и уведени доземи от плод ябълки и сливи; допущам, че съм срещнал погледа й за секунда, защото помня очите й - удължени, големи, светлокафяви, потопени в оная бистра влага, в оная едва загатната тъма, която кара сърцето да притихва в очакване, в смътно желание за нещо хубаво и почти непоносимо...

До едрата си млечна гръд държеше дете - я има годинка, я няма. Носеше го някак странно, притиснато до мялото й, но и обикновено, точно тъй, както старите майстори, а и нашите тревненски зографи изписват Богородица.

***СТОЯН БОЙЧЕВ** е роден в с. Вонеща вода, Великотърновски окръг, на 16 декември 1927 г., в мразовит ден. Дълго не го кръщавали. Майка му не се доверявала на светия купел. Рано проходил, но често се спъвал. Земята под връх Грамадлива и връх Чумерна е камениста, твърда. Тръгва на училище в първо отделение през 1934 г. и завършва философия в Софийския университет "Кл. Охридски" през 1950 г. Цели три години служи в БНА и се уволнява с чин лейтенант - така или иначе - казармата е вторият му университет. Бил е учител, лектор, директор на учебно заведение, организационен работник, че и вестникар - бил е член на редколегията и завеждащ отдел във вестник "Работническо дело". Не може да се оплаче от съдбата си. Видял е на този свят много - и хубаво, и не съвсем хубаво...*

Прописва рано, ала сериозно се залавя с писането в края на 50-те години, след оная паметна среща с Емилиян Станев, когато той му казва: "Пиши. Ти можеш..." Написал е петнайсетина книги: разкази, новели, романи, есеистика. Освен издадените, две-три неща събират прах по чекмеджетата. Чакат. Това е... Не е много за 90 години зад гърба му. А пък и той мисли, че достойнството на книгите не е в техния брой и големината (обема) им, а в нещо друго, трудно доловимо и от самия автор.

Видите ли?

Не от живия факт към обобщеното, а напротив - от обобщеното към единичния факт, към селската мадона от Багренци, село край бреговете на Средна Струма.

Червеният шал

Този разказ ("Верочка") не е от най-известните творби на А.П. Чехов. У Кузнецов, на село, гостува през цялото лято млад 29-годишен ученстатистик; домакинът има 21-годишна дъщеря. Разбира се, дъщерята се влюбва в младия мъж.

Позната история.

Ала не е.

От разказа, където на пръв поглед нищо повече не се случва, извира тиха, неизтощима, почти сладка болка; и печал за нещо безвъзвратно загубено. И всичко е познато, почти тривиално. Като си помисли изкушеният читател за тази сила на разказа - откъде иде, как е постигната? - не може да не забележи ония дребни, незначителни на пръв поглед нещица, които сякаш нямат нищо общо с "линията" на разказа. Но имат.

Там, между другото, има един обикновен червен шал с пухени топчици по краищата, който в топлите вечери като флаг лежи върху рамото на Верочка, но по-често тя се покрива с него и се чувства добре в топлата му прегръдка. А иначе през целия ден шалът се валя смачкан на топка в антрето до мъжките шапки или пък в столовата на сандъка, където безцеремонно върху него спи старата котка.

Шалът изразява почти като живо същество - придружава и обгръща с топлина собственицата си; нещо повече, шалът е почти част от Верочка и говори с мили, топли думи за нея: за домашния уют, в който тя се движи, за безгрижната леност, която тя излъчва с въздишка, с поглед, с най-малкото си движение...

Червеният шал наистина говори.

Често си мисля за този шал. Мисля си още: няма ли едно пискюлче от червения шал, една червена топчица в писанията ни - грозно и обидно е - не си струва да се захваща човек художествена проза да пише.

А такива книги се пишат и дъждецът ръми, ръми, че и здравото, и сухото до кости измокря. Няма кой да спре обложника. Няма кой да каже, че така не бива, че това е квази. Да каже още, че лош писател е не този, който пише лоши книги - тях той може да хвърли в коша или да ги изгори в камината - а този, който тича да ги печата; че достойнството на книгите не е в техния брой и обема им, а в него друго...

Книга - очерк за безсмъртието на Щастливеца

Георги ДРАМБОЗОВ

Една интересна книга - очерк, издадена от "Белло принт" ООД, със съдействието на община Пазарджик, излезе на бял свят - "За 30 наполеона и безсмъртието на Щастливеца". Така списъкът на "алековедите", на литературните критици и биографите на Алеко Константинов нарасна с още един млад изследовател на гениалния сатирик.

Един от първите биографи на Алеко, който е вникнал в същината на неговия неподправен хумор и в социалната значимост на неговата сатира, е Пенчо Славейков: "Алековите фейлетони са произведения, в които се огледва цяла една епоха от нашия обществен живот". Професор Иван Шишманов го нарича "възпитател на своя народ", а Петко Ю. Тодоров - "аристократ на духа". В предговора към съчиненията на Алеко от 1901 година Димитър Танев го определя като "нежния" сатирик, а героите от тогавашната епоха, отразени в творчеството му - "спиртосани редки екземпляри от екзотичните животни, които потомството с удивление ще съзерцава"... Ненапразно в началото на този отзив цитирам имената на мастити писатели и учени люде, защото автор на литературно-критическия очерк за фейлетонното творчество на Алеко е наистина младият (точно сто години по-млад от своя кумир!) поет и журналист, педагог и композитор на име Валери Иванов. Той живее и твори в Пазарджик, преподава български език и литература, същевременно е редактор и литературен критик, ръководи рок група и вокална студия, има десетки авторски песни по БНТ и БНР. Валери използва редица примери от монографиите за Алеко на Александър Ничев, Георги Веселинов, Елена Димитрова, Елка Константинова и Петко Тотев, но само за да стъпи върху тях и да ни поднесе свои собствени художествени обобщения. След като издаде няколко стихосбирки с високо стойностна поезия и написа прекрасна монография за поета Иван Пейчев - "последния гладиатор на българския Монпарнас", този наш млад съвременник и писател сам "си вдигна летвата" и задълба във фейлетонното творчество на Щастливеца. А за това се иска не само обич и преклонение пред голямата личност на Алеко, а и творчески талант, ерудиция и дълбоко познаване не само на личността, а на епохата. В седем, наричам ги "по-малки очерци", написани вдъхновено, изпъстрени със собствени тълкувания, даже с някои открития като това за автобиографичния момент във фейлетоните, Валери Иванов доближава по-плътно Щастливеца към Ботев и Каравелов, към Вапцаров и Смирненски, защото "житейското поведение на Алеко е в пълен синхрон с творческото му присъствие на страниците на неговите фейлетони". Определен принос към съвременните литературно-критически тълкувания на Алековото фейлетонно творчество е "есеистичният очерк" под наслов "Художественообразни обобщения на пошлото и грозното във фейлетона "Разни хора, разни идеали". Особено съм впечатлен от демаскирането на псевдопатриотизма и скритата препратка към днешните "патриоти" в съжденията за фейлетона "Освободителят на Македония". Наред с тълкуванията и анализите на конкретни художествени произведения, младият изследовател на Алековото творчество вероятно се е ръководил и от принципа на Сент Бьов за "неразривното тълкуване на творчество и биография". Валери пише настойчиво за "синхрона между житейското и творческото начало", което, според него, "е в основата на достоверното тълкуване на биографията на автора". Авторът на очерка ни поднася ненатрапчиво и макар познати до болка биографични факти за Алеко, (благородния дунавски и царския по майчина линия шишмановски произход, политическите борби и пристрастия около известния писател - адвокат, интервюто-въпросник на проф. Шишманов и т.н.). Всичко това обаче е подчинено на основната задача, която Валери Иванов сам си е поставил: да даде своя литературно-критически принос в по-точното определяне на мястото на Алеко Константинов в историята на българската литература и да обоснове неговото творческо безсмъртие... Според моето скромно мнение - успял е!

Парещи лирични ритми

Продрум ДИМОВ

През последните две-три десетилетия голямото социално напрежение, което разтърсва все по-безпощадно нашето объркано съвремие, застави мнозина наши изтъкнати литературни творци, верни на своя граждански дълг, да се обърнат и заживеят с болезнените проблеми на обществото ни, с право можем да наредим и помалко известната, но талантлива авторка Стоянка Митева-Балева.

Основания за подобен извод ни дава дълбоко впечатляващото й поетическо творчество, разпростряло се досега в 12 твърде значими поетични книги.

Нейната първа стихосбирка "Момичета" излиза през 1974 г. и въпреки че подсказва за несъмнените й творчески възможности, поетесата преглъща незаслужен горчив хап и в продължение на 30 години предпочита да мълчи. Едва през 2004 г. се появява на бял свят втората й поетична книга "Благодаря на белите звезди". Радушният прием на това издание я връща отново към живот в духовното ни пространство и през следващите години тя радва читателите с една внушителна поредица от нови заглавия в мерена реч: "Неродена сянка", "Мълчана вода", "Огнена риза", "Смутена надежда" и др.

Всичко в изповедното й поетическо слово е дълбоко изстрадано и преживяно, лишено от каквато и да е суета и показност, плод на спонтанните й реакции от съприкосновенията и сблъсъците й с нравите на нашето аморално настояще. В сюжетно-тематичен план откриваме в творбите й присъствието на любовта, болезненото преживяване на наранената обич, копнежът по изгубеното щастие, съдбата на родината, погазените нравствени и социални ценности, болката от загърбеното чувство за чест и дълг пред обществото и т.н.

В подобен емоционално-тематичен диапазон авторката е заселила своите преживявания и в най-новото си издание "Българин не е печална участ". Книгата се състои от четири основни цикъла: "Светлина за делника", "Отсрочка", "Белязани" и "Маратонци". Още в първия поетичен цикъл Стоянка Митева е успяла да разкрие като автор своята дълбока творческа, човешка и философска същност. Подобен стремеж се долавя в първото й стихотворение "Българин не е печална участ" - една поучителна плесница по вземащото вече опасни размери чуждопоклонничество:

Но дошло е време да научим
като мъдра, съдбоносна вест:
Българин не е печална участ,
а мерило за висока чест.

С подобаващо патриотично звучене ни завладяват и стихотворенията й "Майчина повеля", "Знаме" и "Лунна илюзия", както и подчертано носталгичното "Закъснял пасторал". Закърмена с живителните сокове на здравия народен корен, поетесата е обзета от непоносима гореста от залеза на българското село и народния бит.

Стоянка Митева е емоционален и мъдър автор, с изключително чувствителни сетива, които улавят неспирните социално-психологически сътресения, от които се задъхва безпомощно съвременното ни общество. Тези процеси резонират болезнено в творческата й лаборатория, за да се излеят в парлива социално-гражданска поезия. А тези мотиви неслучайно са и сърцевината на преобладаващата атмосфера в неспокойния й поетичен свят. Тя не е ням и безучастен съзерцател на безнаказаните социални неправди, които са довели до отчаяние и житейска безпътица нашия съвременник. А това не може да не взриви честната душевност на авторката, която надига гневен глас:

По белия свят
бродят сенки на черни души
и тяхната низост
не търси любов и надежда.
С груба брутална
мечтите човешки руши
и с дива омраза
от вълчи бърлоги поглежда.

("Черни души")

Не по-малко тягостно читателят се чувства и когато се докосне до стихотворенията й "Забравената къща", "Призрачно село", "Палачи на мечти", "Усмивка за Максим" и много други, в които чуваме неумолимия глас на болката, състраданието и повика за повече човечност в днешния осъвременен ден. Стиховете й от цикъла "Отсрочка" са естествено продължение на познатия ни емоционално-тематичен натюрел, но в някои от тях унинието и пагубното разочарование отстъпват на по-светли нотки и краски. Твърде показателно в това отношение е стихотворението й "Музикотерапия".

Стоянка Митева е търсещ автор, възмущава се, отрича днешното престъпно социално статукво и упорито се стреми към социална хармония, духовни и нравствени висини. Обект на непрестанни напрегнати душевни състояния, съмнения, търсейки себе си в този объркан свят, неслучайно в стихотворението си "Дали заслужих" ни прави съпричастни на колебанието си дали е изпълнила достойно своя граждански дълг.

Самотата, с нейните ужасни окови, става непоносима, след като загубва дъщеря си и съпруга си. Това обяснява до голяма степен и разходките, които ни предлага из осиротелите тъжни лабиринти на потиснатата си душевност, която жадува за ласка, обич и топлина. Но тя не ги иска на всяка цена, защото

Щастието е за мен огнище -
само то ще сгрее нощи ледни.
Искам или всичко, или нищо.
Затова избирам горда бедност.

("Искам всичко")

Тези свои неугаснали интимни пориви тя е включила приоритетно в цикъла си "Белязани". Авторката ни потапя в горещия поток на личните си преживявания и се чувства незаслужено наказана, ограбена и лишена от щастието, което й се полага:

Ала протегнатата длан
в огнище съчки не донесе.
И празникът, с мечти облян,
ще си остане тъжна песен.

("Белязани")

Същата минорна обагреност споделят и стихотворенията й "Кръстопът", "Орисница", "Изгорелият мост" и др.

Последният цикъл - "Маратонци", предлага на читателите интересни размисли и разсъждения, връщащи ни към извървения житейски път. А този път има своите високи стойности, когато съпътства искрено болките и красивите стремления на хората. А едва ли има по-голямо щастие от удовлетворението да даряваш топлина от сърцето си на другите. Финалните й стихове са един своеобразен неистов повик да съхраним изчезващия вече от нашите морални селения човек. И колко поучително звучи нейното горещо "Прошение към Луната":

Помогни да превържем дълбоките рани,
да намерим пътека.
От духа ти нека чуем камбана,
като зов към човека.

И въпреки нескончаемата лавина от уродливост и падения, авторката не губи присъствие на духа. В заключение изповядва:

Затуй все поглеждам за нова фиеста,
че празник душите въздига
и може дори боговете да стресна
денят, окован във вериги.

("Интрига")

Затова и стиховете на Стоянка Митева парят, но и окуражават.

За свестните и за лудите при Ботев

„Свестните у нас считат за луди!“ На този стих не е посмял никой никога да посегне, нито да го премълчи

Иван СЕРАФИМОВ

Няма Ботев стих, от който да не ни побиват тръпки, но един от тях е особено страшен: “Свестните у нас считат за луди!” Не знам дали друг поет по света, в поезията на други нации да се е явявало това страшно раздвоение между реалното и нереалното в националните съдбини, между душата на един народ и неговия делничен бит, мъка и работа, между свестта и лудостта, между достойнството и низостта, но в нашата национална съдба този стих съществува. Казвам, в националната ни съдба, не просто и не само в поетическия гений на българския народ, не само в душевността му, не само в нравите, не само в художествените му лутания и духовни стремления, не само в делничните грижи, потребност от хляб и опиянения. Стремления, които преобръщат всичко наопаки. “Свестните у нас считат за луди!” Кой ги счита? Кои са свестните и кои лудите? Хайде, нека заличим този ред, нека го забравим! Да се опитаме да живеем така, все едно, че не е съществувал, не се е раждал, не сме го чували никога, не са ни побивали тръпки от него. Преправяли сме редове и думи на класиците ни, защо да не го направим и още веднъж. Уверявам ви ще ни олекне, ще ни олекне на един път...

Същата ли тази лудост или някаква друга?... Казвам Ви, ще ни олекне! Ще ни разтърсва плач, но дали това няма да е смях! Или безумния смях няма да е чисто и просто един неудържим плач?...

На този стих не е посмял никой никога да посегне. Не е смял и никой никога да го премълчи. На Ботев е трудно да се посегне, за каквото и да е... Никой никога не е можал да го премълчи, не че не е било потребно някому, не че не е искал...

“Свестните у нас считат за луди!”

Но кое у нас? Вятърничевата мелница, дето “студ, дърво и камък се пука, гладни от два или три дена, а той пее и се весели. Вечер, дордето ще легнем - той пее, сутринта, щом си отвори очите, пак пее... “Ето я лудостта!” Споделена, видяна очи в очи, в прозрачния зимен въздух, трептящ от студ и лед... Не я ли виждате, не ви ли сепва лудостта от всяка дума? Сипе се сняг по безкрайната влашка пустош, всичко засипва, ще засипе и стъпките Ви, ако побегнете. Бягайте, бягайте! Докато се чува шепот от песента, бягайте докато се чува вопъл, бягате докато е сняг и пустота, бягайте! Докато е равно, бягайте! Вглеждали ли сте се в очите й, малцина са били щастливците, “свестните” са винаги повече от “лудите”. Трескавият й поглед разтърсвал ли е цялата ваша същност? Казвам Ви, докато достига човешки глас до слуха Ви, бягайте! Докато достига шепот до вас, пукот от стъпкано стръкче, суха трева или гранка.

В лудостта няма цинизъм, нито низост, нито практичност, ни сметка. Безстопанственост, безпаричност и пустота... Глад. Като тази равна и бяла земя, струпана с преспи. Как да се разбереш с нея, за какво да говориш, какво да я питаш? Като времето и водата - безкрайна, безмислена, непонятна...

Е, добре - като времето и водата безкрайна, безмислена, непонятна, но все пак - у нас! И пак ни разтърсва празнота и почти налудничава риторика. Но кое е у нас? Влашката равнина, Калофер, училищния празник и речта на поета. Речта, от която изтръпнало бащиното сърце и хората онемели, чакали нещо страшно и непоправимо да се случи, но все пак не се е случило. Одеса ли е у нас, Задунаевка, Букурещ или оная пуста поляна на Врачанския балкан? И хлопащите по пътя на четата вратници и кепенци, страшното и непоносимо мълчание в нощите, прихлупените каденци с прибрани от въжетата кофи. Кое е у нас? Земята, планетата, “цяла вселена”? Оня овчар, който бърза и изпревари потерята, за да си получи гологаните за закланите агнета...

Кое е у нас? Защо у нас считат свестните за луди?

“Аз се, байновата боя, защото е неприятно нещо да спи човек по веделниците и да мисли, че това прави за отечеството си. Но ти ще кажеш, че в такива случаи човек не трябва нищо да желае. Добре. Нека ме обвини някой в користолюбие нека каже, че аз не съм прозрял даже и това, ни съм можел да бъда по-полезен на отечеството си. Самоволната сиромашия уби и таланта ми, животът ми, и родителите ми. А каква полза аз принесох на отечеството си? Никаква. У нас е така: останеш ли без парче хляб, но ти си слуга, а останеш ли слуга, то ти си роб и тебе не се дава да работиш нищо човешко, нищо самостоятелно. Ти трябва даже нищо да не знаеш.”

Лудост ли е познанието? Жаждата за свобода лудост ли е? За чест и достойнство. Лудост ли е смъртта?

Лудост ли е пиянството?

И кое е наистина трезвеността? Робството, примирението, търпимостта? Да оставим реториката. Нали всичко е ясно като две и две четири, всичко си е на мястото. Трайно, непоклатимо от векове, а с нещо и в себе си се съмняваш, преобръща се всичко наопаки, стене от изнемога и сила, както в онзи стих:”...очи тъмнеят, глава се люшка, уста проклина цяла вселена!” Лудост ли е това, лудост ли е смъртта? Проклятието над цяла вселена?

Как всичко е извън времето, извън пространството, извън космоса, а виждаш ли как подгизва тревата от кръв, виждаш ли поляната, засипана от слънце и светлина. Едно нищожно късче земя, няколко разкрача само надолу и нагоре, в ляво и в дясно... И това е у нас. Една поляна с треви и билки, цветя в душата на всеки от нас. С безкрайно познати ухания, с тръпчив и упойващ мирис, с трепет и бездиханност.

Защо и днес, сега, човек трябва да се замисли за масовото оглупяване, за примирението и низостта на духовното скотство в годините на робството? Не е ли скверност това?

Скверност е робството, скверност е низостта, скверност е примирението... Всъщност ние разсъждаваме за творчеството, за гения, за съдбата на поетическата идея, за творчеството като национална съдба и същност, за лудостта и пиянството като неутолимост на сетивата, кръвта, плътта. Тази плът, която се слива със земята и птиците я разнасят по скали и орляци. Лудост ли е плътта, човешкото съществуване, лудост ли е кръвта, лудост ли е главата, над която никой няма власт, щом е готова сама да се отдели от раменете в името на свободата.

Лудост ли е свободата?

Всички пътища и реки, всички треви и дървета, всички птици, животни, стада, орли и жита на българските земя вървят към свободата. Пръстта и водите, жарта на слънцето, самодивската волност, кръвта, вълчата кроткост...

Всичко се преобръща наопаки, както земята напролет се преобръща, за да роди по-много. И думите, и земята, воплите, най-съкровените гънки на българската природа, на българската душа...

Една цяла земя полудява. Лудо се гънат тревите, дърветата се извиват и стенат, мятат ръцете си, огъват се до земята и се изправят. Полудяват животни, стада... Тръгват реки в непонятна посока, полудяват грижите и потта, песните на жетварките. Полудява самата природа, самодивите пеят до съмване своите песни, прегръщат се и летят в небесата, вълкът не освирепява от човешката кръв, а кротко ближе с езика с раната. Лудостта се превръща в кроткост, звяра в човек, човека - в стенание...

Нещо е до неизтощимост живо в тази земя, в тази природа, в душата на този народ. То само прилича на лудост, то само напомня пиянството. То е неизтощимост. Неизтощимост, когато “кръвта тече ли, тече...” Когато песни, докато достига дъхът в гърдите, огласят таз робска земя.

Откъде идва тази кръв и накъде отива? Стига ли и до днес във вените ни, води ли нанякъде? Или неволно потискаме тласъците й, загрижени за спокойствие, бит, сигурност. Сковани от тях?

Няма Ботев стих, от който да не ни побиват тръпки, но този е особено страшен: “Свестните у нас считат за луди!” Защото и в него, както и във всичко при Ботев, времето не е просто паметта на една земя, а нещо повече. Водата не е просто течащи реки и поройни дъждове, моретата и потопите, а една капка плодоносна влага повече. Земята не е само ръст, камъни и семена, а цяла вселена!

Къде е у нас? В миналото или в бъдещето, днес, вчера, утре? И какво ще стане, каква съдба чака всичко съкровено, неведомо и витално в тази земя, в тази природа, в душата на този народ, когато няма по-съкровено място от самата човешка гръд, край която цъфтят ядрени взривове.

Къде у нас, в тази заплашена от ядрено самоунищожение планетата?

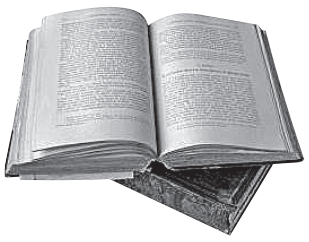
Лудостта съкровеност ли е? Вопълът, ласките и зачатието? Детството, прохождането и проговарянето? Човешкото съществуване? Нима все по-страшно ще ни звучи този стих? Нима у нас не е цялата тази земя, планетата? Вятърът, ласката, свободата. Този огромен барутен погреб, който носи в утробата си шепи от взрив за всяко глухарче, за всяка трева, за всяко врабче, за всяка ласка?

Лудост ли е ласката, хапката хляб? Една шепа вода, потта, засятата в пръстта фиданка, птичето гнездо? Капката кал, сухото стръкче трева в човка на литнала птица...

Засипаната с житни зърна земя, избуялите в пролетта стръкове. Думите върху белия лист, мъката и умората, дарената кръв, тържествуващите крясъци на новороденото, опиянението на птиците, шепота на листата, ромона на дъжда. Само един ред!

Няма Ботев стих, от който да не ни побиват тръпки, но един от тях е безумно страшен! Не само, защото е отвъд робството, отвъд гибелта, а защото е над робството, над гибелта, над тленното. Не само една народност може да оцелее от подобна поетическа мощ, а и от една цяла планета!

ПЕГАС Редактор Боян БОЙЧЕВ

Лавица

“МАЛКАТА СТОПАНКА НА ГОЛЯМАТА КЪЩА” от Джек Лондон публикува “Апостроф” в превод на Димитри Иванов и Нели Доспевска. Романът представя история за любовен триъгълник, наситен с много изкушения, страст и отмъщение. Темата за изневярата и заплетените изгарящи чувства на героите повдига мистерия, в която има много дълбочина. Биографи са категорични, че в романа си Джек Лондон вплита скрития сценарий на личната си драма от съвместния живот с любимата си втора съпруга Чармиян Китридж. И нещо повече - изповядва един съкровен и драстичен план за живота си... малко преди да настъпи краят му.

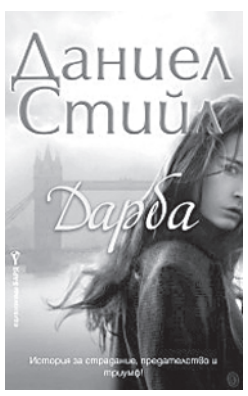
“ТЪМНО, ПОЧТИ НОЩ” от Йоанна Батор издава “Сиела” в превод на Крум Крумов. Журналистката Алиция Табор се връща в родния си град Валбжих след дълго отсъствие, за да напише материал за три изчезнали деца. Отсяда в къщата, където е преминало детството ѝ, и реалността започва да се преплита със спомени. А в града се е появил пророк - бившият миньор Ян Колек, който, затрупан в нелегална миньорска шахта, вижда местната версия на Дева Мария - Печалната Богородица. Колек започва да проповядва на градския площад, а съгражданите му се убеждават в чудото, когато към полския прибавя и няколко чужди езика, които преди това не говорел.

“БЕЗСЪНИЦИ В МАНХАТЪН” от Сара Морган издава “Алма” в превод на Гергана Драйчева. Уравновесена, амбициозна и отдадена на работата си, Пейдж Уокър обича предизвикателствата. След нелеко детство, прекарано в болници, и отегчена от еднообразния си живот на родния остров Пъфин, младата жена е решена да се докаже и да заживее с динамиката на големия град. Има ли по-добро място от Манхатън в Ню Йорк? Изненадващо Пейдж е уволнена. Насърчена от най-добрия приятел на брат си Джейк Романо, в когото е влюбена от години, тя основава своя фирма за организиране на събития. Ето така започва поредицата от безсънните ѝ нощи в Манхатън.

“ДАРБА” от Даниел Стийл издава “Бард”. Изоставена от майка си на седемгодишна възраст, Александра Уинслоу намира утеха в криминалните романи, които чете с грижовния си баща. След ранната му смърт 14-годишната Алекс заживява в манастир, където в лицето на монахините открива 26 майки на мястото на онази, която е загубила. Като студентка написва роман и успява да намери опитна агентка, а после и издател. Но тя твърдо вярва в предупреждението на баща си: мъжете четат криминални трилъри, писани само от мъже. Затова публикува под псевдонима Александър Грийн и така води двойствен живот, който я изолира от света.

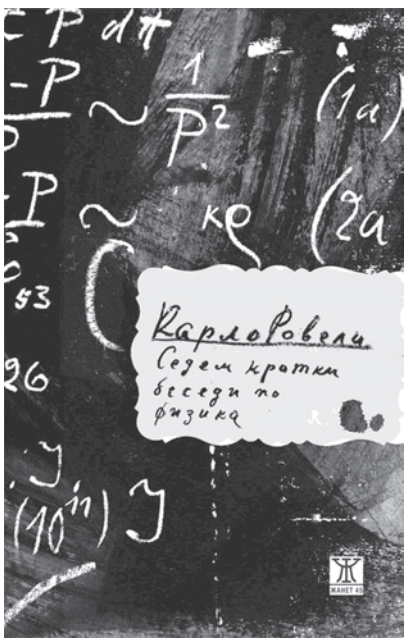

Как най-добре да разбираме света

Книгата на Карло Ровели е най-бързо разпродаденият научен дебют за всички времена на издателство „Пенгуин”

“Тези беседи са предназначени за читатели, на които съвременната наука е слабо позната или съвсем чужда. Взети заедно, седемте глави представляват бърз преглед на някои от най-значимите и интригуващи аспекти от голямата революция, настъпила във физиката през XX век, и главно на въпросите и загадките, породени от нея. Защото науката ни дава представа как най-добре да разбираме света, но и ни показва необятността на всичко, което още не сме си изяснили.

Първата беседа е посветена на общата теория на относителността на Алберт Айнщайн, “най-красивата от съществуващите”. Втората - на квантовата механика, в която се коренят някои от най-обърквашите въпроси на днешната физика. Третата се занимава с космоса, със строежа на Вселената, която обитаваме. Четвъртата е за елементарните частици. Петата разглежда квантовата гравитация и полаганите в момента усилия да се съберат в едно великите теории от миналия век. Шестата е за вероятността и топлинното излъчване на черните дупки. Последният дял от тази книга, наместо заключение, се връща към нас самите и се пита как би трябвало да мислим себе си на фона на чудния свят, описан от физиката”, отбелязва Карло Ровели в увода на “Седем кратки беседи по физика”. Книгата с тираж над 1 200 000 в 42 държави издава у нас “Жанет 45” в превод на Нева Мичева.

Карло Ровели (р. 1956, Верона) е италиански физик-теоретик, преподавал е в родината си, САЩ и Франция, където живее от началото на новия век. Работи в университета Екс-Марсилия. Изследовател е в областта на квантовата физика; изучава природата на времето и пространството; сред най-интересните резултати от работата му е доказателството, че в теорията на примковата квантова гравитация пространство-времето има дискретна структура. Сред научнопопулярните му публикации до момента се открояват трите книги от 2014 г.: “Реалността не е каквато ни изглежда”, “Какво е времето?”, “Какво е пространството?” и “Седем кратки беседи по физика”, която постига небивал успех сред читателите първо в Италия, а после и по света. През 2017 г., също с огромен отзвук, Ровели публикува нова книга, с която анализира и описва за широката публика онова, което наричаме “време”.

Психология

ОБЩУВАЙКИ С ДРУГИТЕ, ДА ОСТАНЕМ СЕБЕ СИ

Свикнали сме да се прикриваме, за да си спечелим признание, съпричастност и привиден комфорт, а не да се разкрием такива, каквито сме в действителност. Научили сме се да бъдем любезни, без да бъдем искрени, да скъсваме със себе си, за да не бъдем отхвърлени от другите.

Резултатът е обичайното насилие в отношенията: щом не се вслушваме в другите, не след дълго преставаме да се вслушваме и в себе си, а липсата на себеуважение води до неуважение и към другия. Книгата на Тома д’Ансамбур “Не бъдете любезни, бъдете искрени”, която “Колибри” издава в превод на Красимир Петров, има за цел да ни накара да открием смисъла на нашите думи и действия. С помощта на примери, почерпени от живота и от неговата собствена практика, авторът обяснява как нашата склонност да не обръщаме внимание на потребностите, предизвикали чувствата, които ни вълнуват, води до насилие над самите нас и оттам към насилие над другия.

За да не попадаме в тази спирала на неискреност и неразбирателство, трябва да признаем нашите потребности и сами да се погрижим за себе си, вместо да се оплакваме, че никой не се грижи за нас. Авторът приканва да овладеем механизма на ненасилственото общуване, като се освободим от вредните си навици и откровено се вгледаме в себе си. Защото само така бихме постигнали хармония в отношенията си с другите.

Тома д’Ансамбур (р. 1957 г.) е белгийски психотерапевт и специалист по човешки отношения. От 1994 г. преподава дисциплината “Ненасилствена комуникация” и изнася лекции в Европа, Квебек и Мароко. Съосновател е на асоциацията “Сърце” (1996) заедно с психоаналитика Ги Корно. Автор е на книгите “Кой съм аз, за какво служим ние?”, “Да си щастлив не е непременно удобно” и др. “Не бъдете любезни, бъдете искрени” (2009) е преведена на 26 езика, като само от френското издание са продадени 400 000 екземпляра.

Приказка

КАКВО БИ НАПРАВИЛ, ЗА ДА СПЕЧЕЛИШ ИСТИНСКАТА ЛЮБОВ?

Някога хората са вярвали, че Луната има човешко лице, но една приказка ще покаже, че Луната има и сърце...

“Момчето, което обичаше Луната” е история за малко момче, пленено от светлината на Луната, което преминава през различни препятствия, за да спечели любовта ѝ. Поетичният език, съчетан с красиви оригинални илюстрации, превръщат книгата в неповторимо изживяване не само за децата, но и за техните родители. Разгръщайки обсипаните със звезди страници, те ще се наслаждават на възхитителни изображения в топли кафяви и златисти цветове.

Авторът на текста и на илюстрациите е италианецът Рино Алаймо. Когато създава изображенията в книгата, използва нестандартна и интересна техника. За да придаде различните нюанси на кафявото, той разлива и обработва страниците с кафе. “Момчето, което обичаше Луната” е първата му книга. Тя е адаптация на едноименния му късометражен филм, създаден през 2012 г. след две години упорит труд. Филмът печели множество международни награди, а Walt Disney Concert Hall в Лос Анджелис го нарежда сред най-красивите семейни късометражни филми в света.

Историята в “Момчето, което обичаше Луната” е метафора и за живота на самия Рино Алаймо. Като своя герой, и той е мечтател, който никога не се отказва, независимо от препятствията по пътя му. Когато завършва книгата, не е подозирал, че тя ще придобие толкова голяма популярност извън границите на Италия. Приказката е преведена на 7 езика. Тя се изучава и от студентите в Националния университет на Тайван като пример за богат набор от метафори и други художествени изразни средства. В България преводът на “Момчето, което обичаше Луната” (ИК “Кръгозор”) е дело на известната детска писателка Юлия Спиридонова.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Явор Боянов и неговите противоположности

„Благословен" и „Прокълнат" са две страни на една и съща монета

С изложбата "Blessed to be Damned" разширявам персоналната си митология, добавяйки в нея нови герои и символи, но и утвърждавам образи и идеи, присъствали в работата ми досега, споделя Явор Боянов, чиято нова изложба ще бъде открита на 10 януари в пространството на галерия "Етюд" (ул. "Цанко Церковски" 34, София) до 31 януари.

Основната тема е херметичният принцип на противоположностите и свързания с него процес на трансмутация на отрицателното в положително. "Благословен" и "Прокълнат" са двете страни на една и съща монета. В същността си позитивното и негативното са тъждествени и това, което ги различава едно от друго е степента им. Следвайки своята истинска воля, артистът-алхимик е способен да преобразува страданието в удоволствие, да види проклятието като благословия.

Принципът на противоположностите е приложен в процеса на създаване на по-голямата част от картините. Всички останали творби са продукт на свободния поток от образи или на влияния от поп културата. Специално място в експозицията заема серията "The Long-Necked Beings", в която представям едни от основните си вътрешни криптиди," отбелязва Боянов.

"Всичко е двойствено; всяко нещо има своя противоположност; противоположностите са еднакви по своята природа, но са различни по степен; противоположностите се привличат; всички истини са полуистини; всички парадокси могат да се помирят," се казва в "Кибалион".

Боянов е роден през 1985 г. в Сливен. Завършил е рекламна графика в Националната художествена гимназия "Димитър Добрович" и специалност плакат във Великотърновския университет. Има магистърска степен по филмово и телевизионно изкуство в НБУ. Автор е на няколко самостоятелни изложби и участва в редица групови експозиции.

Необичайна изложба на Дана Куцарова в „Дебют"

Дана Куцарова е избрала нетрадиционно име за изложбата си, която ще бъде открита на 8 януари от 18 ч. в столичната галерия "Дебют", бул. "В. Левски" 62. Тя започна като проект през 2015-2016 г. в инстаграм. След като username-а ми беше @conciosunconcioshness, един ден някой се затрудни да ме отбележи в публикация и реших, че това име е дълго. После шегичката улегна, с всекидневните въпроси: "дали имам цяло име", "как ми е цялото име", "как ти казват на кратко..." (впрочем ми викат Дуди и Дуду, а мама - Дани или Йордано, въпреки че не се казвам така), разказва авторката, която е в XII клас, специалност живопис в НУИИ "Илия Петров". Детството си прекарвах в софийското равно поле, зад блока, малко по' на изток - на село при баба, кокошките и връзаното, с верига на двора куче, и още по' на изток - на морето при другата ми баба, високите скали и вълшебното чисто звездно небе, споделя Дана Куцарова.

Тя добавя, че София и Созопол са двете места, които я изпълват с абсолютно всички емоции и я вдъхновяват неописуемо много. В Созопол времето тече наопаки. Не. Там време няма. За разлика от родната ми София, където всичко се случва интензивно и на момента. Всичко се балансира в стария античен Созопол. Свеж въздух, морски бриз, разходки, вода, небе, звезди, залези, изгреви, ментално пространство да преосмисля какво съм направила и къде по пътя си се намирам в момента, обобщава младата художничка.

Вихрони Попнеделев показва живопис върху керамика

Вече се превърна в традиция художникът Вихрони Попнеделев да открива своя изложба около рождения си ден през януари. И пак по традиция той избира това да става на едно и също място - в столичната галерия "Арт алея" (ул. "Уилям Гладстон" 51 А).

Ако попитате автора какво се крие зад заглавието "Живопис и керамика", най-вероятно ще отговори, че става дума за неговата последна лудост - рисуването върху керамика, но отговорът е, че включва различните посоки, в които той експериментира през последните години.

Експозицията не е голяма, включва около 20-тина негови работи, но затова пък това е "представителна извадка", на неговите увлечения. Ако трябва да започнем с живописта, то на първо място следва да споменем неговия "Автопортрет", който е поредният авторски поглед "отстрани" на самия себе си. След зашеметяваща серия от парижки улици, които той показа преди време, сега Попнеделев изненадва с "Виенски пейзаж". Художникът отново избира необичайна гама - синьо-зелена, изобразяваща особен момент от денонощието, когато денят си отива, но нощта още не е покрила града. Изумителни цветове, каквито виждаме и в "Китайски лотос" и "Натюрморт", които са явно заигравка с големите класици. Двете картини могат да служат като учебно помагало как може да се интерпретират някои познати сюжети - свежо, с неочакван модерен поглед и поразителна цветова гама. Любителите на по-абстрактната страна от изкуството на художника ще останат доволни от неговата "Есен" и "Букет", в които листата са само загатнати, но е видно, че са понесени в експресивна вихрушка от различни цветове и емоции, посочват от галерията.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Силви Вартан с прощално турне в България

Певицата ще се сбогува с публиката през април във Варна и София

Една от грандамите на френската музика, най-успешната световна звезда от български произход - Силви Вартан, се завръща в страната ни с последното за музикалната й кариера турне, научи ДУМА от Десислава Ангелова. Тя ще изнесе у нас два концерта - на 19 април в Двореца на културата и спорта във Варна и на 21 април в зала 1 на НДК, с които ще се сбогува с българската публика. Те ще включват най-популярните и обичани песни от всички албуми на изпълнителката.

Силви Вартан израства в България, но следвоенната обстановка и лишенията принуждават семейството й да замине за Франция, когато тя е едва на 7 години. На 17 записва първата си песен в Париж, като в рамките само на две години става една от първите рок певици и се превръща в идол. Любовта й с легендарния Джони Холидей е паметна и макар че бракът им приключва след 15 години, двамата задълго ще останат "златната двойка" на Франция. Концертът им през 70-те, когато събират за първи път над 200 000 души публика, е своеобразно историческо музикално събитие, а издадените над 1300 песни и продадените над 40 милиона албума са доказателство за любовта и признанието на феновете. Стремителният успех на Силви Вартан я събира на една сцена с Жилбер Беко и "Бийтълс", а Шарл Азнавур пише за нея песента "La plus belle pour aller danser".

Родната страна остава в сърцето на Силви завинаги и така от българската, унгарската, арменската и италианската жилка, тя твърди, че най-силно усеща влиянието на Балканите в своята емоционалност. Незабравимо за нея и за феновете й ще остане първото й завръщане у нас през 1990 г., когато изпява "Я кажи ми, облаче ле бяло" - тази песен научава от баща си и не я забравя никога. Изключителната енергия и обаятелното благородно излъчване на Вартан са характерни не само за сценичните й изяви, към които се прибавя участието й в шест филма. И извън сцената тя е неуморна.

Неслучайно, още след първото си идване у нас, основава заедно с брат си асоциацията "Силви Вартан за България", която помага на деца в неравностойно положение и работи по съвместна инициатива с БЧК. Така желаната и очаквана дъщеря тя открива също в България, като осиновява малката Дарина в края на 90-те години.

Гостуванията на Силви Вартан у нас се отличават и се помнят с особено наситената си емоционалност и заряд. Тази пролет иконата на френската музика ще се качи за последен път на голямата сцена, за да ни представи най-обичаните си песни. Билетите са на цени от 50, 70 и 90 лв. и се продават в мрежата на "Ивентим", бензиностанции OMV, Билетния център НДК, The Mall и на касата на ДКС Варна.

„Б.Т.Р." издава 11-и албум и празнува 25 години на сцената

"Б.Т.Р." ще представи 11-ия албум в дискографията си на 29 март в зала 1 на НДК. Дългоочакваният концерт-премиера ще бъде първата самостоятелна изява на голяма сцена на групата за последните три години.

Албумът, озаглавен "Невидими стени", включва 10 песни с осезаемо завръщане към твърдия звук. Първият сингъл - песента "Моята сила", вече се радва на огромен успех, а видеото е дело на актьора Асен Блатечки, който този път влиза в ролята на режисьор. Автор на музиката и текста е китаристът на групата и композитор Славчо Николов, аранжиментът е на "Б.Т.Р.".

"Това е една от най-дълго записваните ни песни - работим по нея в студио от началото на миналата година. Винаги си поставяме много високи изисквания към музиката си. От 3-4 мастъра на песента Наско избра това, което е най-близко до нас като звук. Не гоним срокове и решихме, че ще работим по сингъла, докато постигнем желаното звучене", коментира Славчо Николов.

"Моята сила" има хиляди гледания в ютюб, а от юни м.г. се върти и в родния радиоефир.

Вокалистът на групата Атанас Пенев сподели, че паралелно с работата по новия албум "Невидими стени" групата продължава да се изявява на клубната и концертната сцена у нас, за да радва почитателите на българския рок.

Билетите за спектакъла на 29 март се продават на цени от 20 до 60 лева в интернет на www.ticketportal.bg, както и в Билетния център на НДК.

Записът на Новогодишния концерт на Виенската филхармония излиза в пет формата

Няколко са музикалните събития, които предизвикват такъв огромен интерес в световен мащаб като традиционния Новогодишен концерт на Виенската филхармония. Под палката на най-именитите диригенти Виенският филхармоничен оркестър отбелязва новата година с празничен концерт сред великолепната атмосфера на Златната зала в Музикферайн. Той се излъчва в над 90 държави по целия свят и събира повече от 50 милиона телевизионни зрители.

На 1 януари т.г. зад диригентския пулт за пети път застана маестро Рикардо Мути (1993, 1997, 2000 и 2004). Заедно със Зубин Мета, Мути е с най-много опит в дирижирането на новогодишния концерт след ерата на Лорин Маазел. Творческите отношения между Мути и филхармонията датират от 1971 г. от фестивала в Залцбург и продължават вече 47 години с повече от 500 концерта. Тази специална връзка между Рикардо Мути и оркестъра беше отбелязана през 2011 г. с обявяването на почетното членство на диригента във Виенската филхармония.

С ежегодния си новогодишен концерт Виенската филхармония отправя своя музикален поздрав към публиката и дава послание за надежда и мир към света. Записите от това паметно събитие са сред най-обичаните албуми от почитателите не само на класическата музика. В духа на събитието - музиката да е достъпна до максимално широк кръг хора - "Sony Classical" и "Вирдижиния рекърдс" издават концерта на всички възможни формати: на 2CD (международна премиера днес, 5 януари), DVD и Blu-Ray (26 януари), винил (16 февруари) и цял видеопродукт в дигитална версия (16 февруари), научи ДУМА от Калина Ноева.

Традицията на новогодишния концерт е поставена в далечната 1939 г. от Виенската филхармония и диригента Клеменс Краус, наследен през 1955 г. от Вили Босковски, който го дирижира в продължение на 25 години до 1979 г. Списъкът с диригентите, които застават зад пулта на всяко издание на "Neujahrskonzert", включва най-прочутите и утвърдени имена от концертния подиум. През 1959 г. е първото телевизионно излъчване на музикалното събитие.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

„Скъпи наследници” тръгва в тв ефира на 15 януари

Епизодите от българската комедийна драма ще се излъчват всеки делник от 18 ч.

Сериалът “Скъпи наследници” тръгва по БиТиВи на 15 януари и ще се излъчва от понеделник до петък от 18 ч. С многомилионна инвестиция от страна на телевизията “Скъпи наследници” се превърна в най-висикобюджетната и най-висококачествената тв продукция в този жанр, твърдят от медията. Тя е създадена от топ международни киноексперти, част от екипа на Михаил Менкаджиев и изпълнителния продуцент MVM. Зрителите ще могат да проследят 170 епизода от комедийната драма през 2018 г.

Сериалът е подходящ за гледане на много платформи. Всеки в България, който обича качественото кино и силните истории, ще има достъп до него на всички платформи на БиТиВи - в ефир, както и онлайн чрез ексклузивно гледане преди ефир на Voyo.bg и до 7 дни след телевизионното излъчване на безплатната видеоплатформа btvplus.bg.

Снимка БиТиВи

“Скъпи наследници” разказва историята на голямо, разединено семейство, принудено отново да заживее под един покрив в село Бели Вит, за да получи огромното си наследство на стойност 1,2 милиона евро. Деца и внуци трябва да живеят в дома на семейния патриарх за една година, без да напускат селото за повече от 12 часа. Тези сблъсъци ще променят героите, техните желания и принципи. Традиции и модерни тенденции срещат иновативни бизнесидеи, а ценностите на патриархалното семейство се сблъскват с това на модерното. “Скъпи наследници” е първият български телевизионен сериал, сниман в село, построено специално за целта, както в Холивуд, издават от продукцията. Сцени са снимани и в различни градски среди, както и на някои от най-красивите български и световни локации.

Актьорският екип ще събере обичани и известни актьори, които ще застанат рамо до рамо с новото поколение кино- и телевизионни надежди - Досьо Досев, Цветана Манева, Веселин Калановски, Койна Русева, Филип Аврамов, Искра Донова, Димитър Баненкин, Ивана Папазова, Георги Кадурин, Виктория Колева, Вальо Танев, София Бобчева, Антоний Аргиров, Лорина Камбурова, Петко Венелинов, Рая Пеева, Юлиян Петров, Дарин Ангелов и други. “Скъпи наследници” получава подкрепата на много гост-звезди, сред които Саня Жекова, Поли Генова, Графа, Мартен Роберто, Павел и Венци Венц и много други.

Месец преди началото на “Скъпи наследници” главният актьор Орлин Павлов пусна новия си сингъл с видеоклип - “Още малко”, специално създаден за сериала.

КЕЙТ БЛАНШЕТ ИГРАЕ 13 РОЛИ В „МАНИФЕСТ” НА ДЖУЛИАН РОУЗФЕЛД

Може ли публичното афиширане на различни изкуства да бъде приложено в съвременното общество? Този филм е реверанс към най-вълнуващите и страстни артистични демонстрации на XX век, от футуристите и дадаистите до поп-арта, артистите от “Fluxus”, Ларс фон Триер и Джим Джармуш. Поредицата художествени “изживявания” е поверена на Кейт Бланшет, която представя игровите компоненти на тези артистични декларации и тяхната политическа значимост...

“Манифест” дебютира като арт-изложба на мултиекранно пространство през 2015 г., а сценаристът и режисьор Джулиан Роузфелд впоследствие го превръща във филм, вдъхновен от думите на важни личности от историята на XX век. Световната премиера на “Манифест” беше в програмата на Сънданс в началото на 2017 г. Неповторимите превъплъщения за пореден път доказват, че за Бланшет не съществува невъзможна роля. Този път те са 13 на брой и всяка от тях, освен че представя на света различно артистично верую, е своеобразно упражнение по стил. Заедно с автора на филма и негов режисьор, двамата създават нещо наистина уникално, неподвластно на описание или жанрови квалификации.

“Филмът провокира, събужда стремежа към открития, той е визуално обсебващ и на моменти - важен сам по себе си (съвсем подходящо, тъй като “манифест” означава именно декларация на нещо важно и значително). Най-изненадващ е фактът, че този филм се оказва изключително забавен - Бланшет предлага тези страховити и сериозни текстове понякога в напълно променена среда и контекст и по толкова изобретателен начин, че резултатът е страхотно увлекателна мозайка от многолико разнообразие. Авторите на филма благодарят “на всички невероятни автори на тези удивителни манифести” - на тези текстове не трябва да се гледа като на свещени думи, събрани за да стоят в учебниците. С тях трябва да се играе, да се преобръщат из основи, да се забавляваме, да ги преоткриваме. От филма струи енергия, която възхвалява разнообразието на множеството идеи, конструирали и оформили нашата културна среда”, пише Шийла О’Мали, rogerebert.com.

“Манифест” ще бъде показан премиерно в България в програмата на 22-рия “София филм фест” през март, информира Светлана Дамянова от пресофиса на СФФ.

Иранският шедьовър „Кръговрат” открива Sofia MENAR

Десетото издание на фестивала за филми от Близкия изток, Централна Азия и Северна Африка Sofia MENAR ще бъде открито на 12 януари в Дома на киното с иранския филм “Кръговрат” на режисьора Мехди Фард Гадери. Шест семейства пътуват в различни купета на нощния влак. Шест различни истории се преплитат, за да се окаже накрая, че всеки има нещо общо с хората от съседното купе и съдбата му е повлияна от случващото се във влака. В безкраен 145-минутен кадър режисьорът създава един от най-впечатляващите дебюти в иранското кино през последните години.

Един от акцентите в програмата на фестивала е суперпродукцията на Ян Артюс-Бертран и Мишел Питио “Земя”. Едно пътешествие от птичи поглед: в дивото и в мегаполиса, в сибирския мраз и пустинната жега, в глада и изобилието, в окото на вулкана и в сърцето на водопада, от Арктическия кръг, през африканската савана и Амазонската джунгла до австралийските бадемови плантации. Приказка, в която “див” не означава варварски и “диво” не е обратното на “цивилизация”, а просто живот сред природата. Един разказ за живота на Земята.

“Земя” - реж. Ян Артюс-Бертран и Мишел Питио

Sofia MENAR ще продължи до 28 януари в салоните на Дома на киното, Културния център G8, Евро синема и Чешкия център. Програмата на фестивала ще предложи над 50 премиерни игрални, документални и късометражни филма. Фестивалът се организира от “Позор” със съдействието на посолствата на Република Азербайджан, на НДР Алжир, на Република Индия, на Република Индонезия, на Република Ливан, на Кралство Мароко, на Държавата Палестина, Културното представителство към посолството на ИР Иран, Чешкия център, Институт Сервантес, фондация “Девъм” и клуб “Приятели на Индия”, информират Здравко Григоров и Ангел Хаджийски.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

еме за пържоли с гъби

ара повече ни

Жена му Марийка с народна носия, наследена от майка й

Семейна снимка

рости - кораш и пееш!

- Направо чудо на техниката!

- Е, ти го улучи - чудо!

- Каква марка е?

- Сукида - скутер.

- Колко харчи?

- Абе, да ти кажа, вози... без пари. Излиза ти три лева на сто километра! Красив, елегантен, бърз - докато се огледаш, и той вече качил 80 километра, а ти не чувстваш скоростта.

- Не е ли много скъп?

- 1800 лева струва. Бях наумил да си купя нов, девети, пак японски, ама този много ми харесва и се отказах. Но ако река... Пари винаги съм изкарвал - цял живот байо ти Данчо е миньор, багерист.

Той има 28 години трудов стаж в мина и като го питам какво точно е работил, обяснява, че с голям багер е отривал почвата, докато стигне до въглищен пласт. Тежък труд за мнозина, обаче той работи с мерак и всяка сутрин не тръгва за мината, без да се обръсне. Забави ли го нещо, попречи ли му, взима си самобръсначката, четката и крема и се обръсва в мината. Чак после се качва на багера, за да започне смяната.

С две думи - за него работата си е тържество и той се докарва като за тържество.

Казва ми и един виц за багеристи:

Началник назначил багерист в мината и започнал да го наблюдава. След два месеца го извикал и го нахокал: "Не ми харесва работата ти!"

А багеристът рекъл: "Като не ти харесва, що не си подадеш оставката?"

Много е горд с името си. Аз го закачам, че моето, Богдан, е по-хубаво, ама той не приема:

- Йордан е най-хубавото българско име. Я, виж, Исус Христос е кръстен в река Йордан. Няма какво повече да говорим!

И понеже двамата имаме празник в един и същи ден - на Богоявление, на Йордановден, решаваме, че ще измислим план да изкараме не с каквото дала... държавата, а "каквото Господ дал".

Това го подсеща за пържолите - изглежда те не му излизат от главата, защото казва:

- И непременно ще накарам племенницата Таня да сготви пържоли с гъби - тогава ще разбереш какво значи ядене.

Викам му на шега:

- Ти ако се метнеш на японския мотор, ей къде е София, за половин-един час си тука, и започваме веселбата за Йордановден.

Той го приема сериозно и ми обяснява, че си има време за ядене на пържоли с гъби и си има време за каране на мотори и че трябва още търпение до пролетта, пък тогава...

- Тогава къде ходиш най-често?

- Ходя си в моето родно село Гюргич. Като се кача в Сливница на мотора, минавам през Монтана и след пет-шест села нагоре и наляво стигам Гюргич. Общо 140-150 километра път. Ама аз въобще не ги усещам. Подкарал съм вече 86-та година, а щом тръгна с мотора, се чувствам на 20!

- Качваш ли и жената?

- О, винаги. Тя сяда отзад и двамата слагаме каски. Едно време каските бяха кожени, но сега са други - имат шлем, и тия, дето разбират, казват, че уж са по-здрави от кожените и по-добре пазят главата, ако стане нещо.

- Миналото лято ходи ли?

- Всяко лято си ходя. Там имам къща, лозе, градина и веднага ставам земеделец. То постоянно си ме чака работа, даже не смогвам да свърша всичко, щото и жена ми вече я няма да помага. Сам съм и друго направя-ненаправя, най-напред гледам да оплевя.

- Абе плевенето не е лесна работа дори за млад човек, а ти...

- Закъде да бързам, с почивки. И да ти кажа - не виждам зор. Пък като свърша и погледна, то ми става драго на душата.

- Катаджиите спират ли те по пътя?

- Спират ме да се видим. Иначе всички ме познават в нашия край и си приказваме. Те и в София ме познават и като трябваше да си сменям книжката преди време, уредихме всичко без лашкане и без чакане. Ама, слушай: бай ти Йордан Илиев Младенов от Сливница не е случаен човек! За 54 години каране аз нямам нито едно нарушение! Нито едно!

- Че ти направо си за книгата на рекордите "Гинес"!

- Не я знам тая книга, но от 1963 година досега не съм спиран за нарушение, не съм глобяван. Имам "Златен талон". С моя мотор греем по пътищата - той и аз!

- През зимата къде го държиш?

- Изкъпал съм го, подсушил съм го, лъснал съм го и съм го завил като булка с бял чаршаф - още щом свърши сезонът. И съм го настанил в една от стаите на моята къща в Сливница. Цяла стая съм му отделил да се разполага, да се шири, да му е удобно и да е на сушина. Сещаш ли се на какво уважение е той? От време на време му ходя на свиждане, вдигам чаршафа, оглеждам го, за да разбера наред ли е, изтупвам чаршафа от праха и после пак го завивам. Акумулаторът му е добре, но си мисля дали като ида в София, да не взема да му купя един нов акумулатор, че с този кара вече няколко години. Той, новият, не иска някакви особени грижи - просто ще си седи при мен и ще чака кога му идва редът.

Както угажда на мотора, къде-къде повече е угаждал на жена си Марийка и специално търси, намира и ми показва нейна снимка от младини - красавица, облечена в народна носия, която е наследила от майка си. Вади стари фотографии, на 60-70 години. Пожълтели, пречупени тук-таме, те са късчета от живота му.

Слага ги на масата и за всяка ми казва кога е правена и къде. Пак взима снимката на жена си и се просълзява. После изважда от найлонов плик друга фотография - на селско гробище, и сочи паметника, който е направил на гроба на Марийка в нейното родно село Бърложница.

- Някои казват, че е голям, ама аз съм се приготвил да легна до нея, когато Господ е рекъл, името ми вече е написано на камъка, затова и гробът е по-широк - за двама.

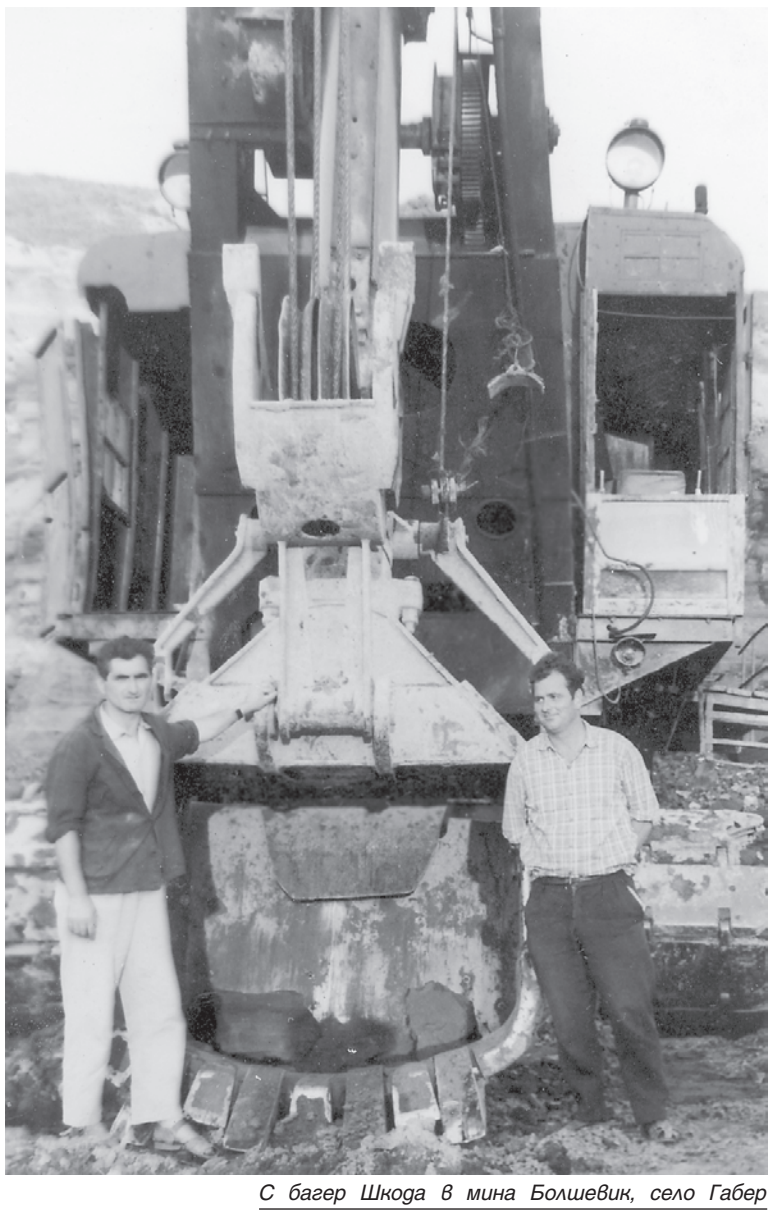
- О-о, че ти си като абитуриент, бе - младолик, пъргав, докаран, мераклия - похвалвам го, за да го разтуша, - за какво лягане говориш, за какви гробища?! Още повече, че най-напред ни чака голям празник - твоята стогодишнина! Ние двамата за твоята стогодишнина ще си облечем най-хубавите дрехи, ще се обръснем два пъти, ще се напарфюмираме и ще се качим на японския мотор - този или следващия поред, за да направим турове за овации в Сливница, в София, в Гюргич и в Бърложница. Ще лъснем мотора като ясно слънце, ще го украсим най-елегантно, ще турим каските, а ти ще караш бавно, тържествено, все едно сме правителствена делегация. Така че населението, дето ни гледа, да си каже: "Я-а-а, какво става тука?" И силно да се зачуди. А ние ще отвърнем: "Как какво - бай Йордан Илиев Младенов от Сливница, световен моторист, има рожден ден! Сто години! Сто! Ликуй, народе!" А сетне ще се приберем в Сливница и ще наредим голяма софра на твоята улица - "Христо Ботев". Насред улицата. Пък племенницата ще направи по случай стогодишнината сто тави пържоли с гъби и каквото намисли още.

- А от лозето ще сложим чисто вино и чиста ракия - не хоремашка - вече се разпорежда бъдещият столетник.

- Задължително!

- Ти хубаво си го намислил, уйдисва на моите измишльотини бай Йордан, ама като сметне човек, то до моята стогодишнина хич не е далече - тринайсет години! Ей сега ще хвръкнат!

- Видя ли - даже нямаме време, затова да вървим с мотора отсега да спазарим пържолите...

С багер Шкода в мина Болшевик, село Габер

Гробището на село Бърложница, където е погребана съпругата му Марийка

Тя е единствената народна певица, удостоена със световната музикална награда „Грами“

Пее славеят на Странджа Калинка Згурова

„Почувствах със сърцето си, че моето призвание е българската народна песен“, казва именитата изпълнителка

Михо ЧЕРВЕНКОВ

Родена е в с. Дебелт, стара римска крепост и твърдина на българщината. От дете започнала да пее, пее след баба си Калина, която знаела много стари странджански песни. Слушала и баща си, който също обичал да пее. От тях усвоява сложността на странджанската песен.

Изпращат я в детска градина и там току затананика нещо или запее, а лелките се споглеждат: “Калинка ще стане певица”.

Още е в четвърти клас, когато баща й с камион я завежда в окръжния град Бургас за фестивал на народните песни. Хваща я страх, пее бавна песен без съпровод.

Бурни аплодисменти заливат залата, публиката не я пуска 15 минути да слезе от сцената. И по-късно ще сподели:

“В този момент почувствах със сърцето си, че моето призвание и бъдеще е българската народна песен!.”

Веднъж в училище, на вътрешен преглед на художествената самодейност, в състава на комисията бил известният странджански певец Сава Попсавов - изпълнител на химна на Странджа “Ясен месец веч изгрява”. Чува момичето от Дебелт и остава очарован от гласа му. По негова препоръка тя отива в ансамбъла в Бургас, както и на републиканското надпяване в с. Граматиково. И не само оправдава доверието. Девойчето на 14 години се представя по-добре от по-големите от нея със своята дарба, хубавия си глас и вродена артистичност. Предизвиква фурор и кара множеството да заговори за нейния глас.

Специалистите са изненадани, множат се певиците в Странджа - тази богата рудница на народни песни. Тук са Магда Пушкарова, Комня Стоянова, Сава Попсавов, има и други, а ето, задава се ново попълнение. Наградата й е същата година да представя страната ни на младежкия фестивал в Берлин! Там завоюва златен медал и това определя още веднъж пътя й.

Същата година прави и първия си запис в Радио София! Тази година брои за начало на творческата си кариера, качва се на голямата наша и световна сцена, за да не слезе повече от половин век оттам!

Пеенето за Калинка става всекидневие, печели високи отличия на прегледи и фестивали в страната. Професионалния си път започва във фолклорния ансамбъл “Пирин”. Три години се радва на симпатиите на хористи и ръководители, нарежда се сред солистите.

През 1972 г. спечелва конкурс на Ансамбъла за народни песни при Българското радио, известен по-късно като “Мистерия на българските гласове”. Там окончателно се утвърждава като певица от висока класа. Тя е търсена, открива се нова страница в живота й като певица: записите й се увеличават, редовно пее от телевизионните канали, множат се грамофоните й плочи.

Навлиза още по-дълбоко в тънкостите не само на странджанския фолклор. Живее с песента, с мъките и радостите на певческото изкуство, то се превръща за нея в смисъл на живота. Расте и се развива певческото й дарование, а към това, като прибавим доброто й сценично поведение, две грейнали очи и широка, слънчева усмивка, ще разберем защо на концерти, на събори и фестивали се множат нейните почитатели. Това й дава сили и желание да обогатява репертоара и според случая може да запее бавна или бърза, трудова или трапезна, битова или хайдушка песен.

По радиото звучат песните й: “Марийка ходи за вода”, “Бою ле, пръвна пръвнина”, “Инджето са го ранили”, “И очи ле черни черешки”, “Хайдути, бракя да ми сте”, “Георги на Денка думаше” и много още.

- Когато пея - споделя певицата, - обичам да гледам лицата и очите на слушателите. Така разбирам колко им харесват моите песни, колко ги вълнуват.

Калинка разказва, че търсим новото, хубавото в чужбина, а не ценим нашето. И продължава:

- Идва през 1952 г. швейцарецът Марсел Селие като търговец да търси злато, а открива безценните български гласове и фолклор. Връща се в Швейцария и започва да води радиопредаване, което нарича “Мистерия на българските гласове”.

Калинка Згурова и Руска Недялкова правят дует, а Стефан Кънев се заема да им направи песните. Той подготвя за тях “Вила мома Лазаре”, “Залюбила бяла Гана”, “Рано рани Гана”, които певиците разучават с диригента Любен Ботушаров.

Двете изпълнителки записват 25 песни в Радио София. Успехите са завидни. Към тях се присъединява и Василка Дамянова за трети глас. Трио-то с име “Зорница” жъне успехи.

„Любили са се“ в изпълнение на Калинка Згурова и Калинка Вълчева с хора „Филип Кутев“

В триото Калинка, заедно с Руска и Василка, които са от Плевенско и Русенско, има възможност да запее не само песните от родната Странджа, но и от цялата страна. Песните им пишат най-изтъкнатите композитори - Николай Кауфман, Стефан Кънев, Красимир Кюркчийски, Петър Льондев.

Гласовете на трите млади хубавици огласят десетки страни - Япония, Индия, Америка, Канада, пленяват сърцата на стотици хиляди в Европа, стигат до Холивуд, откъдето се връщат със световната награда за вълшебните си гласове - “Грами”.

Трите певици от “Зорница” са част от женския хор при Ансамбъла за народни песни при Българското радио, вече с името “Мистерия на българските гласове”, който, с организираните турнета в Европа, Америка, Азия и Африка, постига небивали успехи години наред. В Америка хорът обикаля 26 града и навсякъде посрещат певиците като звезди от световна величина. Ето някои отзиви:

“Ако тази година купите само един запис на етномузика, нека бъде този!”- препоръчва албума на българките специализираното издание “Мюзишън”.

В Сан Франциско ги заговаря д-р Кембъл, бил е на концерта им и споделя, че с д-р Лозанов лекува неизличимо болни, като им пуска дискове на “Мистерия на българските гласове”. Резултатите били невероятни.

“Няма много произведения в световната музика, които могат да се сравнят с “Тих вятър вее” със солистка Калинка Згурова”, пише в. “Окланд Сан Франциско”.

Странджанската прима разгръща истинските си сили в хора “Мистерия на българските гласове”. А тандемът Калинка Згурова - Стефан Кънев, певицата и композиторът, вече съпруга и съпруг, още повече проличава, двамата създават едно силно музикално звено, което остава ярка следа в нашата култура. Взаимно се допълват.

Стефан Кънев:

“От Калинка научих много неща, които не се учат в Музикалната академия. Чрез нея открих много тайни за странджанския фолклор и не само за него. Това, което тя знае, се учи от първия ден, при бащиното огнище, в родната ни Странджа”.

Калинка, много по-късно:

“Стефан Кънев е най-българският композитор. Уви, отиде си твърде рано. Той беше моят живот, щастлива съм, че можах да живея с този достоен българин. Неоценим е приносът му към българската музика, към българския фолклор”.

След смъртта на съпруга си заедно с пеенето се впуска в обществена и полезна за обществото дейност: регистрира издателска къща “Кънев - Згурова”, учредява детска музикална певческа школа “Кънев - Згурова” за издирване и подкрепа на млади таланти, започва общообразователни концерти по училищата в България, за да демонстрира на живо красотата на българския фолклор.

Впечатляваща е равносметката на творческия й път: записва над 350 песни от Странджа за Българското национално радио и “Балкантон”, издава няколко дългосвиращи плочи и дискове, има 10 самостоятелни албума, снима филми в Българската национална телевизия, посетила е 50 държави във всички континенти.

Много възторжени са отзивите за нея:

“Рур нахрихтен”: “Българските гласове се определят като “най-хубавата музика” на тази земя и като “природно чудо”.

В. “Практична домакиня”: “Повече от 50 години Калинка Згурова отдаде от своя живот на народната песен, която внася магия в нашето съвремие, засяга най-нежните гънки на нашата душа”.

БНТ, “От дума на дума”, А. Титянова: “Калинка Згурова е дала толкова много за българската традиционна музика... Всяко нещо, което е свързано с българщината, тя го е издигнала в култ и в творчество”.

“Гласът на Америка” по време на първото им турне отбелязва: “Билетите за всички концерти бяха продадени седмици преди деня на изпълнението. В Ню Йорк в “Линкълн център” се тълпяха да чуят това уникално българско песнопение. Хората предлагаха по 100 долара за билет”.

Къде е сега и какво прави дългогодишната солистка на “Мистериите” Калинка Згурова? Тя е все същата - енергична, общителна, засмяна, обаятелна, излъчваща жизненост и сила при напрегнато ежедневие. Пътува, журира, помага на младите, подготвя конкурси, нейните песни и сега се пеят и от нея, и от млади последователки.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

Вакханалиите на властта

Скандалите със 164-а детска градина и със СМГ си приличат

Велиана ХРИСТОВА

164-а детска градина в Горна баня

Помни ли някой скандала със Софийската математическа гимназия през лятото на 2017 г.? Директорът Тодоров установи драстични нарушения при класирането на децата за математическо състезание, извършени от комисия в МОН в угода на частни интереси, и уволни учителка, участвала в тях. Цялата държавна машина на просветното министерство и столичният инспекторат се нахвърлиха върху него, спретнаха му проверки, натискаха го да подаде оставка, няколко учителки от настоятелството (присвоило парите на училището) подеха атаката срещу него, други излязоха на улицата в негова защита, накрая инспекторатът все пак го уволни и тури на мястото му свое протеже. Никакви факти и доводи на Тодоров не бяха чути, истинските нарушения заради които не работят вече в градината. Целият екип излезе на протест срещу уволнението на директорката, готви се за ефективна стачка и пише до кметицата Йорданка Фандъкова. Самата Иванова оспорва изцяло обвиненията, но цялата общинска машина се нахвърли отгоре й. Завчера тя изнесе факти, че въпросните 24 деца са приети за 4 години по правилата на общината, а служители от дирекцията "Образование" на СО и районни кметове са я натискали с есемеси, обаждания и листчета да приема протежирани от тях деца - с имената и ЕГН-тата им. Фандъкова тутакси си назначи небезизвестния криминалист Ботьо Ботев - да разследвал дали нейни общинари са принуждавали Иванова да приема деца извън правилата. Да се смееш ли, да плачеш ли.

Софийската математическа гимназия

"организацията" в МОН и в настоятелството потънаха в небитието. Кучетата полаяха, керванът си продължи.

Сега дни наред се вихри нов подобен скандал. Този път - на общинско ниво, защото се отнася за директорката на 164-а детска градина Мариана Иванова, а забавачките са на подчинение на общините. Започна се с оповестени "сигнали за нередности" и незаконно приети деца. Естествено, последваха проверки. Районната кметица прати проверка през ноември, оглавена, по думите на Иванова, от токущо назначена за експерт пенсионерка. Обвиниха директорката, че приела 24 от 265-те деца не по правилата, а за плуване родителите плащали такси на частна фирма. И току пред Нова година Иванова бе уволнена. Иначе от самата община казват, че не са доказали корупция. Нейните колежки от градината и 300 родители я защитават; правят подписки; твърдят, че са я оклеветили три бивши учителки, МОН мълчи.

Не знам защо всички се правят на луди, като едва ли има човек да не знае всичките врътки, промени в наредби и промени на промените, които творят скандали в Столичната община от години около приема в детските градини. Местата не достигат с хиляди и е всеизвестно, че родителите използват всякакви задкулисия, за да настанят децата си в ясли или в забавачката - връзки, дарения, подаръци, подкупи, принудително политическо слагачество, стигащо до записване за членство в ГЕРБ! Това с есемесите и телефонното уреждане "отгоре" е повсеместна практика, понеже е по-трудно да си осигуриш фиктивен адрес редом с детската градина "по местоживеене". Та в общината стават смешни, като "вдигат гири", вместо да си посипят главите с пепел, понеже всички знаят как става работата. Да не говорим за "вратичката" в столичната наредба, която казва, че деца с хронични заболявания (всякакви) се приемат извън общите правила. Що бележки от лични лекари хвърчат с най-екзотични "заболявания"! А министерството, отговорно за предучилищното образование, гледа от амвона нямо и невъзмутимо.

Не са виновни родителите, нито директорите и учителите. Нека властта не прехвърля болежки на здравата глава, понеже причината за всичко са зле уредените отношения в образованието, недоработените и некачествени наредби и несвършената работа от страна на управленците. Всеки дефицит ражда корупция, особено в социалната сфера. Десет години власт на гербаджиите в столицата не им стигнаха да построят нужните детски градини, за да се разреши проблемът на хората. Дори някои сгради на детски градини продължават да се ползват от външни общински и частни наематели. Да не говорим за "тоталната реформа", която ГЕРБ наложи силово с новия образователен закон и която ражда все нови и нови проблеми - влязла в действие с недомислени и спорни текстове, без никаква готовност за постановените промени.

Колкото до "телефонното" право, то винаги е било българско явление, но никога досега властниците не са си позволявали такава вакханалия. И случаят със СМГ, и този със 164-а детска градина са само илюстрация как управляващите свалят и слагат директори, въртят едни и същи свои хора на всякакви властови позиции, без значение дали имат професионален капацитет за съответната дейност, или са случайно попаднали в нея. Поименно може да се изброява кой на кого е човек. Окалват всекиго, ако дръзне да им противоречи, не дай Боже - да им се противопостави. Проверките в училищата и детските градини станаха форма на репресия към наречения за смяна директор. Из министерствата не остана шеф на дирекция или на регионално звено, който да не е човек на ГЕРБ или на присъдружните им патрЕоти, тук-там на ДПС... Как да не бягат кадърните млади хора далеч оттук, като без "вуйчо гербаджия" са заникъде още от детската градина за децата им! А в кариерата най-много да стигнат до шофьор на такси нощем, за да връзват някак двата края на живота си.

Светът е малък

Лицемерие

Николай КОЕВ

Започвам първата си публикация за 2018-та с едно обвинение. Защо нароилите се шамани, врачки, предсказатели и прочее от този вид не ни предупредиха за прокарването по терлици от властта на онова странно нещо „трети пол". Дори въздесъщият Нострадамус нищо не казва по въпроса, който направо разтърси хетеросексуалната ни същност. Почувствахме се изоставени, пренебрегнати, запокитени дори - надалеч от софрата с плодовете на истинските плътски радости и страсти, от които различните уважават само бананите, наподобяващи „нещо", което все пак не е „той". И защо пък точно сега мъдрите ни ръководители се сетиха да вкарат в дневния ред на държавата прословутата Истанбулска конвенция, подписана преди доста време от Екатерина Захариева в качеството ѝ на тогавашен министър на правосъдието? Ами то е много просто. Нали сега трябва да сме най-големите европейци и като председателстващи дори да надскочим себе си.

Вероятно заради това разбрахме с учудване, че самата заместничка на правосъдното ни министерство Десислава Ахладова е дала гаранция пред директорката на Европейския институт за равноправност на половете Вергиния Лангбак, че прилагането на Истанбулската конвенция ще бъде сред приоритетите на председателството ни на общността!

Ето този приоритет точно не ни беше известен в навалицата от намерения за шестмесечното ни шефство. И не че сме против добре формулираната идея на въпросната конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие. Но някои неща във въпросния документ възбуждат сериозни въпроси, особено в държави като нашата, където мнозинството все още държи на своите си ценности. Пък и доста усилия положиха да укротяват разбушувалите се страсти сред здравите традиционалисти от двата пола назначената за външен министър Захариева и дори министърката на правосъдието Цецка Цачева, която направо каза, че конвенцията нямало да доведе до законови промени за узаконяване на гей-браковете. Двете пропуснаха да коментират обаче, че с документа от Истанбул се откриват и възможности за прокарване на учебни програми за изучаване (дали не и обучение!?) на хомосексуализъм, травестизъм и еднополовите бракове.

Българинът вече стана доста подозрителен към настоятелните уверения от страна на политиците. И тъй като много е льган, хваща все по-малко вяра на приказки. Особено сега, когато искаме на всяка цена да се докараме пред началниците от Брюксел с желанието си да оставим следа със своето председателство. Да не прокараме обаче с иначе добродушните си намерения на домакини на председателството на ЕС бразда в традиционно здравото българско съзнание. Да не станем със слагаческата си политика съучастници в онова лицемерие към различността, което измества фокуса на същностните проблеми на хората.

Споменах за лицемерието и в съзнанието ми веднага изникна евроатлантическата истерия с противопоставянето на сексуалния тормоз на работното място. Не че подобни прояви не трябва да бъдат осъждани, но в широкомащабните добре платени кампании има доста голяма доза неискреност. А защо ли? Ами, потърпевши от въпросното насилие се оказват все издигнали се жени и актриси, които обилно грабят от сладката страна на живота. Снимат се с продуценти усмихнати, получават роли и почести, богатство и слава. Сега изведнъж ни залива вълна от страдалки на блясъка и разкоша, които дълги години били таили в сърцата си унижението. Сетили се, милите. Ами да са реагирали тогава, когато са ги насилвали да правят нещо против волята си. А не сега да ридаят лицемерно за онова начало, когато са използвали чар и хитрост за пробив и кариера.

Доста неискреност има в тези кампании. И в европейската за равноправност между половете, и в американската за посегателствата на похотливци на работното място. Вярно, на реалното насилие трябва да се противодейства решително, но натрапчивата кампанийност е изначално подозрителна. Едно е да отстояваш равни права на хората, а съвсем друго е да пропагандираш дразнещо различността и да я превръщаш в проблем, който за обикновените граждани не съществува. Или лицемерно да се хвърляш на амбразурата срещу сексуалното посегателство на работното място по инициатива на редица възползвали се от това бивши красавици, докато в същото време милиони жени да гинат с децата си на ръце от куршумите на близки и далечни агресори и са истински насилвани. На всичкото отгоре на разни „прайдове" някакви персони - изрисувани и с втъкнати къде ли не пера, демонстрират самочувствие сред един отруден народ, който е на път да бъде едва ли не обвинен за своята нормалност.

Жалко е всичко това и за едните, и за другите, и за всички. Световното лицемерие взема връх в един опасен свят на подменени и подменящи се ценности. А проблемът е друг и всички го знаем!

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

Работническите класи

Пламен МИЛЕВ

Протестите днес са на хора, обединени около това, срещу което са против, отколкото около това, което искат

Причината за системния хаос в световната икономика е кризата в главния модел на организирането на икономическия живот - капитализма. Заради спада на печалбите в производствените сектори капитализмът деградира от система, създаваща блага за човека, до система на финансово казино - форма на финансов паразитизъм, на валутни и пазарни спекулации, зад които стоят интересите на банките и фиктивния капитал. На практика системата се отдели от реалния свят.

Източниците на т.нар. дългово робство лежат в неолибералната идеология на дерегулация на икономиката и регресивното данъчно облагане (намаляване на данъчната основа според увеличаване на дохода). Това на свой ред доведе до понижаване на социалната безопасност, при която мерките на строги икономии се осигуряват за сметка на безработните и пенсионерите. От своя страна фондовите пазари съществуват в паралелна вселена със своите възходи и падения, свързани с движението на фиктивния капитал, а в същото време глобалният дълг се трупа, достигайки 680 трилиона долара.

От опрощаването на дълга, ако това изобщо се случи, ще загуби онази част от финансовата върхушка, която през последните десетилетия определя политиката на т.нар. демократични правителства.

Днес все повече хора осъзнават, че изпадат (или може би скоро ще изпаднат) в групата на прекариата, и че не са сами. Това наложи и появилата се в последно време промяна в поведението на тази група хора - от това да бъдеш победен и отхвърлен към това да бъдеш предизвикателен, упорит, дързък и явно незачитащ. За разлика от преди, днес прекариатът премества своя обхват от масовите професии до политическото повторно ангажиране. Прекариатът знае, че в днешните условия няма унифицирана работническа класа и не иска да се връща в търсене на погрешно единство. Нуждаем се от алтернативно прогресивно бъдеще, подготвено за и от прекариата.

В общи линии системата за разпределение на доходите в XX в. се срина. Делът на печалбата спрямо общите приходи се покачва и ще продължи да нараства, делът на доходите от рента също запазва положителен тренд, докато реалните заплати остават на едно ниво и ще продължат да се задържат.

В стремежа към насърчаване на конкурентоспособността правителствата се надпреварват да прилагат политики за гъвкавост на труда, което прави труда по-несигурен, лишавайки милиони хора от здравеопазване, пенсии или други обезщетения. В крайна сметка правителствата се обърнаха към изпитаното във времето средство - социалното подпомагане, но това напълно ще пресуши социалната държава.

В същото време се оформи и структурира нова световна класа, която всячески се стреми да се наложи над националните структури. На върха на тази нова класа стои малка плутокрация, която в болшинството си има криминален генезис. Нейната икономическа и политическа сила обаче е огромна - тя няма отговорност към която и да е национална държава. Под нея е елит, който също произлиза от капитала - тези, които Тома Пикети нарича "патримониален капитализъм". Под тях са чиновниците, които са с гарантирана заетост, пенсии, платени отпуски и други стимули. Сегашната администрация е олицетворение на това, което американските учени през 60-те и 70-те години на миналия век очакваха да се превърне в норма. Но и броят на чиновниците се свива.

Наред с това се заражда нова група - професионалисти, ориентирани към проекти, самонаети, които не търсят сигурност на заетостта. Много от тези хора работят френетично, но рано или късно отпадат/изгарят. Те също не са заинтересовани от защитата на заплатите, защото получават парите си от другаде.

След това идва старият пролетариат, за когото са изградени социалните държави, както и трудовите отношения и регламенти. Пролетариатът от миналия век беше ориентиран към стабилен трудов път на пълно работно време през целия живот, на базата на което бяха изградени "трудовите права". Но той намалява не само с капацитета си, а и с желанието си да защитава социалните институции. Днес на неговите постижения се гледа с романтична носталгия.

Под пролетариата, там, където прекариатът расте, но не и като подклас, е "лумпенизираният прекариат", чиито жертви живеят под екзистенца, на улицата. За разлика от тях, прекариатът се разглежда от глобалния капитал като водещ и неолибералната държава го оформя. Последните оценки показват, че прекариатът представлява около 40% от пълнолетното население в Япония, Корея, Гърция, Испания, Италия, Австралия и Швеция, която все още се смята за "нирваната" на социалдемокрацията. Най-много представители на прекариата има в Китай.

Дефиниране на прекариат

Прекариатът може да бъде разглеждан в три измерения:

На първо място, той се отличава с отношението си към производството. Тези, които спадат към него, имат нестабилен труд, т.е. работят на "гъвкави", временни или случайни трудови договори, "на свободна практика", на непълен работен ден или периодично с помощта на агенции по заетостта. Най-бързо растящата форма на нестабилна работна ръка е "работещата тълпа". Винаги е имало нестабилен труд. Но днес това се превръща в норма. Точно както историците анализират процеса на пролетаризация като дисциплиниране на работниците до нормите на стабилен труд, интернализирайки това като дълг, свързан с капитала, така прекариатът е навикнал с нестабилната работа.

Съществено е, че прекариатът няма сигурна професионална идентичност, няма разказ за живота си. Колко хора изобщо имат мечти или цели? И какви са те - да станат банкери (по-скоро чиновници), да си купят апартамент в престижен квартал, да отидат на море в Гърция за една седмица или да си купят нова кола. Но това са просто средства, а не цели. Представителите на тази класа трябва да вършат много работа, която не се отчита и не се плаща. Те се експлоатират на работното място, както и извън него. Това е първата работеща класа в историята, от която се очаква да има повече образование и компетенции, отколкото изисква работата й.

Второ, прекариатът се отличава с отношението си към преразпределянето. Той се основава на парично възнаграждение, но без пенсии, платени отпуски, обезщетения за съкращаване или медицинско покритие. Той губи тези ползи, поради което конвенционалната статистика подценява нарастващото неравенство.

За прекариата също така липсват държавни помощи въз основа на права. Това бе обявено в декларацията на Бил Клинтън от 1996 г. - че той слага край на "благосъстоянието - такова, каквото го познаваме". Наказателният Уисконсин модел на работа (От благосъстояние към работа) стана глобален. В същото време, когато заплатите са нестабилни и падат, прекариатът живее на ръба на неустойчивия дълг. Днес дългът се превърна в систематичен механизъм на експлоатация, тъй като хората се борят да поддържат вчерашния стандарт на живот. Тук спонтанно възниква въпрос: "Не се ли превръщаме в модерни роби?" Кредитите към банки, сметките за ток, вноските по лизинга и всички онези играчки на модерния свят не ни ли превръщат в роби на заплата? Мислите си, че може да напуснете работата си, когато поискате, но дали е така? Имате ли пари, с които да си купите свобода? За колко време ще ви стигнат - за 2 месеца, за 6 месеца или за повече? В съвременното общество богатството не се измерва в пари, а във време. Колкото по-дълго може да живеете без доходи, толкова по-богати сте. Най-широко разпространената дефиниция на робството е социално-икономическа система, при която хора (наричани роби) не притежават лична свобода и често са подложени на принудителен труд. Въпреки че робството е официално забранено през 1948 г. със Световната декларация за човешките права, според различни оценки броят на съвременните роби е около 200 милиона. Повечето от тези хора са дългови роби, които са загубили свободата си като обезщетение за неизплатени задължения. Ако се върнем назад в историята, ще видим, че робският труд поначало е непродуктивен. Робът остава вечно роб и не върши работата си със същата страст, както свободният човек, защото няма надежди за бъдещето си. В днешно време подходът е малко по-различен. За разлика от миналото, съвременното робство е съвсем доброволно. Робите сами произвеждат и купуват стоките, които ги заробват все повече. Те сами си търсят работа с все по-нечовешки условия и я получават, ако докажат, че са дресирани и могат да изпълняват заповеди. Те сами избират господарите, на които трябва да служат, за да може тази система да съществува. Самите те не осъзнават, че са роби, или не искат да го разберат. Най-големият кошмар за тях е да излязат от системата и да няма кой да управлява техния живот.

Трето, прекариатът се отличава и с отношението си към държавата. Неговите представители губят права, предоставени на гражданите, превръщайки се в обитатели без граждански, културни, политически, социални и икономически права. Те все повече се молят за облаги, помощи или услуги, разчитайки на дискреционни решения на бюрократи, които правят моралистични преценки дали тяхното поведение или отношение заслужават.

Тези три измерения създават съзнание за относителни лишения, комбинация от безпокойство, беззаконие (отчаяние и миграция), отчуждение (трябва да правят това, което не желаят да правят, докато не могат да направят това, което са способни да вършат) и гняв.

На стр. 31

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

ЛЪЖЕТЕ!

НЯКОИ ОТ ЛЪЖИТЕ ЗА ИСТАНБУЛСКАТА КОНВЕНЦИЯ

Александър УРУМОВ

Първа лъжа - в Истанбулската конвенция няма нищо, което да го няма в българската Конституция и закони. Лъжете, има! Това е определението "социален пол", който се въвежда от Истанбулската конвенция. И точно затова я гласувахте днес. Иначе, ако нямаше, защо я гласувахте? Оплитате се сами в лъжите.

Втора лъжа - Истанбулската конвенция няма да доведе до промяна на Конституцията и законите.

Лъжете! Конвенцията е наднационално законодателство, което има върховенство спрямо националното законодателство. Ратифицираме ли я, всичко в противовес на конвенцията трябва да бъде съобразено с нея. Лъжете безогледно и продавате бъдещето на България за жълти стотинки и високи постове в европейски институции.

Трета лъжа - длъжни сме да приемем "третия пол", иначе не сме европейци.

Лъжете! Словакия, Хърватия, Чехия, Унгария, Латвия, Литва - общо 11 членки на ЕС, които не са приели тази конвенция, по-малко европейци ли са? Няма никаква причина да приемаме тази конвенция, никой не ни задължава!

Четвърта лъжа - не може да получаваме субсидии, трябва да приемем и "третия пол".

Лъжете! България изпълни тежки условия, за да бъде приета за член на ЕС в областта на енергетика, икономика и какво ли още не. След което подписа договор за присъединяване. И тези субсидии са според тези договорености, записани там! Никъде не пише, че трябва да приемаме "трети пол". Така че да, Европа ще дава субсидии така, както дава на всички други. И никакъв трети и пети пол не сме длъжни да приемаме!

Пета лъжа - Истанбулската конвенция е приета с обсъждане на НПО.

Лъжете! Има НПО, които са участвали в работната група като консултанти на Министерството на правосъдието, но с никакви НПО и никакво публично обсъждане не е имало! 31 неправителствени организации написахме писмо с искане за обсъждане - все още нямаме отговор. И знаете ли защо лъжете? Защото не сте чели Истанбулската конвенция. Нямате идея какво пише вътре. И не ви и пука! Нали? Просто ще изпълните поръчката, която са ви дали. А ние ще дойдем пред парламента, за да ви попречим!

Фейсбук

Българска светиня край Босфора

Желязната църква в Истанбул след 120 години живот ще бъде открита наново

Илия БОРИСОВ

Навършват се 120 години от официалното и тържествено откриване на българската "Желязна църква" в многомилионния Истанбул - най-големия турски град, потънал във вековни традиции и известен като мост между Европа и Азия. Казват, че това е единствената желязна църква в източноправославния свят.

Внукът на светеца Софроний Врачански - Стефан Богориди, подарил през лятото на 1894 г. две каменни къщи и една дървена постройка в квартал "Фенер" на своите сънародници българи. Призовал ги да построят своя църква. Образът на този патриот и родолюбив българин, заедно с именития екзарх Йосиф и други светци, сияе на небосклона на Отечеството ни. Тази православна светиня е проектирана във Виена от арменския архитект Ховсеп Азнавур. Той предложил да се изработят железни пана, тъй като мястото на бъдещия строеж е насипен терен и има опасност да се срути. Металообработващата фирма на Рудолф Филип Ваагнер във Виена изработила желязната конструкция. Чугунените плочи били доставени в Истанбул по река Дунав и Черно море. Цялостното построяване на храма било активно подкрепено и подпомогнато от българите, живеещи в морския град.

Основният камък на уникалната постройка е поставен от екзарх Йосиф I на 27 април 1892 година. Сглобяването на църквата приключва на 14 юли 1896 година, а тържественото освещаване на "Свети Стефан" е на 8 септември 1898 година на Рождество Богородично.

"Желязната църква" - уникална като архитектурно и църковно творение, е сгушена на живописно място в квартал на Златния рог. Църковният храм побира около 300-350 посетители. Изографисан е с впечатляващи икони от художника Клавдий Лебедев. Изящният иконостас е изписан в православен стил от руски майстори от фирмата на Николай Ахапкин. Шестте камбани, две от които бият и до днес, са отлети също в Русия във фабриката на Пьотър Оловяшников.

В този благоуханен храм всичко прави впечатление. От разказа на председателя на настоятелството Васил Лязев чух сърдечни благодарствени думи за родната ни страна България, която е подпомогнала реконструкцията и благоустрояването на църквата с 400 хил. лева. За ремонта на българската църква община Истанбул е отпуснала 15 милиона лири. За възстановяването на храма се включиха и неправителствени организации от двете страни. Кубетата на църквата грейнаха в злато с дарение на пловдивски обществен съвет от 2010 година и е знак за приятелството между побратимените градове Истанбул и Пловдив. Ремонтът на църквата започна през 2011 година. За тези години близо 40 турски реставратори и строители са направили всичко, за да върнат блясъка на този уникален храм. За целта всеки елемент на желязната църква е бил свален и реставриран, преди да бъде върнат на мястото си. Според специалистите най-трудна била работата по носещата конструкция на църквата и по камбанарията. Храмът е от железни елементи с тегло 500 тона. Това дава основание на експертите да я сравняват с начина на сглобяване на Айфеловата кула.

Дошли в 16-милионния град, екскурзиантите се радват на забележителни и впечатляващи неща - "Синята джамия", на великолепната старинна църква "Света София", на Златния рог и на хубостите и красотите на Босфора и Мраморно море. Ние, българите, се възхищаваме както на "Желязната църква, така и на нашата екзархия в квартал "Шишлик" - едно неописуемо райско българско кътче в тази част на съседна Турция.

Когато има църковна служба, на това паметно място се събират много родолюбиви българи, живеещи в Истанбул. На един от религиозните празници с участието на духовници от София и Враца направи радващо впечатление, че живеещите наши хора в Турция са запазили патриотичните си и родолюбиви чувства.

Този свят и родолюбив храм ще слави страната ни както през изминалите 120 години.

Очакваното откриване на реставрираната църква край Босфора е на 7 януари - православната Коледа по стар стил. По информация в печата на тържеството ще присъстват турският президент Реджеп Ердоган, министър-председателят Бойко Борисов, българският патриарх Неофит и Вселенският патриарх Вартоломей.

Работническите...

От стр. 30

Видове прекариат

Понастоящем прекариатът се състои от три фракции. Първата включва онези, които изпадат в класата на прекариата от работническите общности. Те нямат образование и се чувстват ощетени, позовавайки се на изгубено минало. Техните предшественици са имали трудова сигурност, пенсии и т.н. Те искат това минало. Това е и причината много хора да изслушват популистите и неофашистите, които приписват несигурността си на мигрантите и малцинствата. В цяла Европа и на други места мнозина гласуват за националистически, ксенофобски и расистки програми.

Втората фракция се състои от мигранти и малцинства, които се чувстват отритнати от дома, без жизнеспособно настояще. Най-често те държат главите си надолу, концентрирани върху оцеляването. Но когато правителствените политики ги заплашат, те се бунтуват в яростни протести или се присъединяват към някаква фундаменталистка кауза. Те са крайното население, с отвсякъде отхвърлени права.

Третата група се състои от образованите, предимно млади. Те се чувстват неудовлетворени и лишени от бъдеще и достоен живот. Но те не слушат неофашистите. Те искат да възстановят бъдещето, като се стремят да създадат добро общество, основано на равенство, свобода и екологична устойчивост.

Новите класови борби

За щастие, отчасти поради масовите протести от 2013 г., повече хора са осъзнали, че принадлежат към прекариата, което е основна отправна точка за противодействие. Сред третата група нараства чувството, че те не са само жертви, но могат и да се борят. Тази фракция от прекариата иска да се бори за нов гъвкав дневен ред, предназначен да премахне и преодолее условията, които го дефинират.

Но прекариатът е новата опасна класа, защото всички в него отхвърлят основните политически учреждения. Много от тях не гласуват. Това не означава, че те са политически апатични, а само, че основните партии и политици не са разбрали техните нужди или стремежи.

Протестите от 2013 г. насам са действия на, както историците ги наричат, "примитивни бунтовници", символизиращи времена, когато нововъзникващата класа е по-обединена около това, срещу което е против, отколкото около това, което иска. Протестите помагат на прекариата да се приближи към това, което иска за себе си. Тези протести са готови да се превърнат в борба за представителство и преразпределение.

За разлика от стария социалистически проект сега, при новите условия, борбата ще бъде за преразпределение на ресурсите, необходими за личностно развитие в екологично устойчиво общество: сигурност, контрол над времето, качествено жизнено пространство (включително и общото), свобода на образованието, финансови познания и капитал. Всички те са по-неравномерно разпределени, отколкото приходите. Прекариатът няма сигурност, няма контрол над времето, претъпква се в едно все по-обедняващо пространство и губи комуните, няма достъп до обмяна на опит, страда от липса на финансова информация и му се отказва достъп до капитал.

Днес се провежда контра движение, което отново се занимава с демократичната политика. След неолибералната дистопия бъдещето е отново в дневния ред и именно прекариатът трябва да бъде авангардът на един обновен прогресивен проект.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

2017 г. донесе нов шеф на БНТ, БТА запази стария

РОКАДИ ПО ВЪРХОВЕТЕ И МЕДИЙНИ СКАНДАЛИ БЕЛЯЗАХА ОТМИНАЛАТА ГОДИНА

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

Изборът на нов директор на БНТ бе съпроводен от оживени дискусии в СЕМ

Трите държавни медии БНТ, БНР и БТА преминаха през тежки 365 дни, а събитията от отминалата година тепърва ще продължат да оказват своето влияние върху тях.

Националната телевизия преживя изключително важен момент - дългоочаквания избор на нов генерален директор. Конкурсът на няколко пъти се проваля, беше съпътстван със съмнения, че умишлено се протака, за това спомогнаха и решенията на Народното събрание, които законово уредиха удължаването на мандата на вече бившата шефка на БНТ Вяра Анкова.

С четири гласа "за" и един "против" Съветът за електронни медии избра

Константин Каменаров

за генерален директор на БНТ. Единствено Иво Атанасов не подкрепи кандидатурата на телевизионера - при първоначалната си мотивировка той застана зад бившия шеф на БНР Валерий Тодоров. Управленската концепция на Каменаров бе подкрепена от Бетина Жотева, Мария Стоянова, Розита Еленова и София Владимирова. Макар да бе заявила, че ще се въздържи за всички кандидати, Стоянова се отметна и даде гласа си за Каменаров. При изслушванията първоначално фаворит й бил Сашо Йовков.

За шефското място в БНТ се бореха само мъже - Стоил Рошкев, Теодор Ангелов, Сашо Йовков, Валерий Тодоров, Тома Иванов, Радослав Главчев, Иван Гарелов, Константин Каменаров и Емил Кошлуков. До последно слуховете сочеха за фаворит Кошлуков, който се радвал и на одобрението на управляващите. На финалното изслушване Иво Атанасов припомни, че документи за конкурса трябваше да се приемат до края на юни м.г. СЕМ обаче внезапно промени правилата и изтегли срока до 17 юли. Атанасов намекна, че това може да е съобразено с факта, че Кошлуков е бил в САЩ в началото на юли. Това бе допълнителна причина той да не подкрепи бившия депутат. Срещу Кошлуков бе и фактът, че в документацията си той бе записал, че в последната година се е изявявал като програмен директор в телевизията на "Атака" - "Алфа". Противниците му веднага напомниха, че по този начин негов работодател е била политическа формация, което противоречи на правилата за избор на генерален директор на обществената БНТ, според които кандидатите не трябва да имат икономически и политически зависимости. Това обаче не попречи само няколко месеца след избора си Каменаров да назначи Кошлуков за програмен директор на БНТ1. Преди това, в средата на ноември, Севда Шишманова напусна БНТ след като дълго бе програмен директор в медията. На нейно място новият директор назначи Надя Костова.

Още в края на септември Каменаров представи и новите членове на Управителния съвет на БНТ - журналиста Валери Запрянов, юриста Зина Трифонова, сценариста Антон Андонов и спортната журналистка от БНТ Василена Матакева.

От националната телевизия обаче си тръгнаха някои знакови имена - бившата шефка Вяра Анкова се прехвърли в Нова телевизия. Началникът на дирекция "Информация" Даниел Чипев също отиде в конкурентната медия. Преди коледните празници стана ясно, че и шефът на новините в БНТ Константин Кисимов напуска.

Промяната в БНТ бе предизвестена, точно както бе ясен и поредният управленски мандат на

Максим Минчев

начело на БТА. Дългогодишният генерален директор на агенцията бе и единственият кандидат за поста. Гласуването на номинацията му в парламента мина безпроблемно и той събра единодушната подкрепа на 141 народни представители, без въздържали се и против. Той е начело на БТА от 2003 г. През 2012 г. година беше въведена мандатност на длъжността за не повече от два мандата, тя обаче не важи със задна дата, затова Минчев разполага с нов 5-годишен мандат, в който да развива БТА.

На фона на управленските конкурси в БНТ и БТА, националното радио опитва да намери своята посока, след като през 2016 г. се сдоби с нов генерален директор. Александър Велев все още опитва да намери правилния път за популяризирането и утвърждаването на поверената му институция. В началото на годината БНР и "Музикаутор" кръстосаха шпаги за парите, които радиото трябва да дава на сдружението за авторски права. Тогава "Музикаутор" поиска близо трикратно увеличение на средствата от медията и им забрани да пускат музика, чиито права не са на БНР. В края на февруари двете страни все пак постигнаха някакво споразумение и обявиха, че и двете страни са направили отстъпки. Същинският договор за авторските права обаче бе подписан едва през лятото. Параметрите в договора предвиждат поетапно увеличаване на авторските възнаграждения, каквото бе предложението на "Музикаутор" от началото на преговорите преди година. Вместо за пет години обаче възнагражденията ще се увеличават за три Ц до изтичането на мандата на настоящото ръководство на БНР.

Александър Велев

успя да настрои част от служителите си, след като в началото на юни обяви намеренията си да закрие подопечното Радио България. Предвиждаше се да останат само онлайн програмите на английски и руски, а тези на турски да се излъчват ефирно, интегрирани в схемата на Радио Кърджали. Албанската, гръцката, испанската, немската, сръбската, френската и предаващата за българите зад граница секции щяха да останат в миналото. След протести и размяна на взаимни обвинения в липса на концепция за развитието на Радио България, екипът на програмата и ръководството на БНР изгладиха различията.

В крайна сметка и трите национални медии са с амбицията да бъдат незаобиколим фактор в общественото пространство и остава да видим до каква степен ръководството им ще подсигури и обезпечи тази цел.

Страница на Павлета ДАВИДОВА

Наз@ем от мреж@та

Протестите срещу застрояването на Пирин продължават. Хората масово изразяват недоволството си и в интернет. Бъдещето на курортите ни, бизнес интересите и псевдоеколозите бяха подложени на анализ в онлайн форумите. Някои от коментарите обърнаха внимание и на факта, че в момента защитниците на природата са концентрирани само върху случващото се в Пирин, а забравят, че ски туризъм може да се развива и на други места, освен в Банско.

● Искам да направя Пирин втори Слънчев Бряг! Там е море от бетон, искам тук да стане бетонна планина. Щото ще изкарам още 2-3 милиарда от комисионни. А след мен, ако ще и потоп.

● Приятелю, ако скапем природата в Банско хората, които сега идват лятото и пълнят къщи за гости, хижи и заслони просто ще спрат да идват. Оставаме на едни скиори за по 2-3 месеца. И всичките ще са на ол инклузив в на Цеко хотелчетата. Цяло Банско ще се съсипе съвсем.

● след 20 години банско ще бъде пустиня.ще предизвикаме потоп и всичкия бетон ще срутим...

● Втори кабинков лифт не е потребен. Проблемите на Пирин и Банско ще се решат с оформянето на теснолинейката в Разложка долина като ЖП пръстен и се свържат селищата: Белица, Якоруда, Разлог, Банско, Добринище.... и т. н.

Повече от половината пръстен отдавна е построен. Той е само малък участък от теснолинейката която минава през Родопите. Остават около 20 км. да се затвори пръстена. Площа на цялата Разлошка долина е приблизително колкото София. Хората в Банско" искат да вкарат слон в апартамент!!!

Влакчетата по "Пръстена" да бъдат луксозни, с отопление и най-важно - на често. При лошо време е неземно удоволствие за скиора, да разпусне в минералната баня на Добринище, а и други минерални извори има в долината които могат да се използват. Същевременно ще се ползват от скиорите от съседните ски зони, което ще премахне струпването по пистите на връх Тодорка. Тъй като Разложката долина е оградена и от още две велики български планини: Рила, и Родопите, може да се изградят и нови ски зони в тях. Ако на кабинката има много хора, ще може да караш по пистите на Добринище -Безбог, Беталовото, Семково и по други бъдещи нови писти.

Сега, като се закотвиш в Банско, вариантите са само Чалин валог или Тодорина орница, или да си опропастиш почивката!

● За нахъсаните скиори и алчни банскалии: скоро ке ви забранят с колите да се качвате до ски пистите - така, че със сигурност да си платите за лифт на Олигарха - банкера има да си възстановява милионите от рушвета!

● Обобщавайки коментарите на "природозащитниците", разбирам, че основния проблем е не строежа на втория лифт, отсечените дървета, загрижеността за природата и за банскалии да не ги отнесе потопа. Става ясно, че основният проблем е, че ще го изгражда еди кой си, и същия този корумпира правителството, а не се отчита на "зелените". За мен това също е основния проблем, но защо не си го признаете и вие? Защо не кажете кой стои зад вас.

● Те за тия писти имаш ли представа що гора ще изсекат.

Тук не е само за строежи. Проблемът е в поголовната сеч, която предстои. Там където секат после съм виждал ровове и ями до 2м дълбочина.

И проблема с водата. Кой им търси сметка, че са направили на Глазне изкуствено езеро, за да захранват с вода снежните оръдия, Това е недопустима намеса в екосистемата. И за това също си мълчат.

Защо не дават обяснения за смешната такса на концесионера. Защо не дават обяснение, защо е офшорна фирма, която не плаща данъци и е някаква мафиотскаа организация. И защо концесионера до сега ползва 650 дка в повече земя, изсечена и съсипана, за което не е дори наказан. И не му се търси сметка.

Това тъпо министърче еднодневка не казва, Само гледа да се опаричи колкото се може повече и на каква цена, не го интересува.

ГЕРБ и фалшивите патриоти Каракачанов и Симеонов май нямат вече реални шансове за следващите избори. Как само за по-малко от месец си съсипаха политическото бъдеще.

● Защо не се обсъжда реновирането на съществуващи лифтове на Витоша? Нали не уж става дума за хотели, а в центъра на фокуса е развитието на зимните спортове?

● Витоша няма лапачка, няма хотели и толкова ресторанти, няма продажба на апартаменти. Няма и интерес от олигарсите. А ако се пусне, много софиянци ще ходят на Витоша и Банско ще закъса, а какво ще правят с имотите и парите дето са инвестирали.

(Запазен е оригиналният правопис)

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

Очаквайте

КАТЯ РИЧАРЕЛИ И ФРАНЧЕСКО ЗИНГАРЕЛО ЩЕ ПЕЯТ В НДК

Беатриче Венеци гостува в Софийската опера

Младата маестра дирижира „Жените на Пучини“ на 20 януари

Малко млади хора могат да направят следното признание: “Израснах с хляб и Пучини”, но на Беатриче Венеци подобни думи подхождат и разкриват нейната духовна същност - да е съдбовно свързана с италианската класическа музика и с един от гениите на Италия - Джакомо Пучини.

Беатриче е родена на 5 март 1990 г. в Лука, родното място на Пучини, и смята неповторимия композитор за своя пътеводна звезда в живота. Според нея класическата музика не е нещо старомодно. Тя има вътрешен потенциал да впечатли и завладее младото поколение. Затова амбициозната дама тръгва към оперния свят на Джакомо - отначало като дете свири на пиано, после решава да стане диригент, завършва музикалния лицей в Лука и музикалния институт в Сиена в периода 2011-2015 г. Учи дирижиране и композиция във Флоренция и Милано и става асистент на маестро Олег Каетани и на маестро Джон Акселрод. Венеци изнася над 30 концерта на пиано - солови и с ансамбли за камерна музика, а в репертоара й са творби на Моцарт, Прокофиев, Бетовен, Менделсон, Брамс.

Като диригент има подчертан интерес към италианските композитори. На първо място е съгражданинът й - великият Пучини. Тя иска да разкрие силните женски теми в оперите на композитора: “Мадам Бътерфлай”, “Бохеми”, “Тоска”, “Манон Леско”. За нея Пучини е първият, който отдава голямо значение на ролята на жените в операта и се занимава с тяхната психология и личност. Дебютът на Беатриче Венеци в оперна постановка в чужбина е в Германия с “Мадам Бътерфлай”.

Младата дама има отношение и към белия лист - тя е автор на есето “Вътрешната потребност от изкуство”. С многообразните си изяви Венеци се утвърждава като посланик на висококачествената италианска култура по света. Беатриче има сензационна кариера - става уважаван и ценен диригент едва на 22 г. Тя търси диалог между традицията и новото време. Италианските и чуждестранните медии й предричат голямо бъдеще. През юли 2017 г. Венеци е главен гост-диригент на 63 фестивал “Пучини” в Лука и дирижира комичната опера “Лястовичката” - за приливите и отливите в любовта, за чувството, което ни прави щастливи и тъжни. Италианката изтъква, че ще дирижира с радост концерта „Жените на Пучини“ на 20 януари в Софийската опера, тъй като е свързан с любимия й композитор.

Започва фестивалът на българската драматургия „Януари“

“Януари - Фестивал на българската драматургия” е замислен като форум за изява на театрални продукции, създадени по български драматурзи - класици или наши съвременници. Изискването е текстовете да са написани от български автори или да са интерпретации на български текстове, пак направени от наши автори.

Такъв формат, в който да се представя българската драматургия, сред съществуващите у нас фестивали няма. Защо “Януари”? Защото това е най-българският месец, по думите на Йордан Радичков от едноименното негово произведение, с което той става кръстник и патрон на фестивала. Лого е една от рисунките на Радичков от творбата му “Ние, врабчетата” - те са най-български и си остават тук дори в най-тежкото време, когато всички прелетни птици отлитат на юг.

Откриването е на 8 януари от 19.30 ч. в понеделник с пиесата “Яворов, Лора и Мина в часа на синята мъгла” с участието на Иван Радоев, Елена Петрова и Мариела Топалова. Режисьор е Бойко Илиев. Посвещава се на 140-годишнината от рождението на Яворов, научи ДУМА от Бойко Илиев, директор на “Нов театър” в НДК.

“Яворов, Лора и Мина в часа на синята мъгла”, реж. Бойко Илиев

Програмата ще продължи на 9 януари с “Да убиеш великан” - стратег и хроникьор Александър Урумов. В ролите са Валери Георгиев, Любомир Кръстев, със специалното участие на Васил Михайлов като гласа на Голиат. До 21 януари ще бъдат играни още “Пилето, което казва ку”, на Ал. Урумов, моноспектакъл на Иван Юруков; “Глас” на Елена Алексиева, моноспектакъл на Яна Маринова, режисьор Лъчезара Паскалева; “Великденско вино” на Константин Илиев, реж. Весела Василева; “Асансьорът” на Георги Марков, постановка Малин Маринов; “Поручик Бенц” от Д. Димов, драматизация и режисура Бойко Илиев, ДТ “Антон Страшимиров” в Разград; “Лалугер” на Ал. Урумов, моноспектакъл на Н.Урумов, реж. Юрий Дачев, ДТ “Йордан Йовков” в Добрич; “Жужене” на Росица Иванова, постановка Ивелина Колева, НТФ “Lumen”, Пълдин арт клуб, Пловдив.

Шёл человек...

Велин ГЕОРГИЕВ

Докато чаках Новата, се обърнах назад - и чух собствения си вътрешен глас: Върви, не стой... И тръгнах - напред ли вървях, назад ли - не питах и си казах: Накъдето ти виждат очите...

Имаше преди години в моя край една много популярна песен, сътворена от моя съгражданин Димитър Янев. В нея се разказваше за Никола Калъпчиев, една героична легенда в Пиринско. А в песента си моят приятел Димитър Янев - един последен мохикан на фолклора, казваше: “Имала майка едно ми чедо - Никола...” Друг мой земляк - Славе Македонски, когато чуеше тази песен, отсичаше: “Бездарна работа...” А Димитър Янев разпъваше акордеона, пееше с пълно гърло и което бе най-хубавото - народът му пригласяше. И песента му се превръщаше в народна... Славе, скитащият писател, хвана далечна посока и след време кацнал на Северния полюс. Попитали го сибиряците: “Кой си ти?”, а той отговорил в типично байганьовски стил: “Българин...” И в този миг руските сибиряци запели: “Имала майка едно ми чедо - Никола...” Славе се вцепенил от изненада. И решава да ми прати телеграма, в която казва, че признава Димитър Янев за гениален. На Северния полюс сибиряците му изпели песента за Никола... Славе беше ревнив към славата, затова опитваше с какво ли не да й привлече вниманието, но не успя.

Тук искам да отворя една скоба. Ще кажа, че Славе Македонски е български писател. Неговото “Щуро племе” е в книжния ни фонд. И нищо чудно времето да го наложи, да го извика на живот. Защото щенията на моя земляк да усети вкуса на славата бяха патологични. Това стана причина дори да си подлее сам вода и да го изключат от Съюза на българските писатели в етапа, в който трябваше да бъде лекуван, а не линчуван. Нищо чудно славата да каже: “Ела, Славе...”

Та върви сега и си спомням, че в пътеписите си моят талантлив земляк казваше за себе си, потъвайки в северните снегове: “Шёл человек...” Искам да посрещна Новата година там - на Северния полюс. И аз да чуя песента за пиринската легенда: “Имала майка едно ми чедо...” Защото песента не признава граници, малък е светът за нея, а моят порив я следва и сам на себе си казвам: Върви, не стой. В “шёл человек” има голям смисъл...

КРАТКИ

Кейт Бланшет ще ръководи журито в Кан

Кейт Бланшет ще оглави международното жури на тазгодишното издание на филмовия фестивал в Кан, съобщиха организаторите. С това талантливата австралийка и носителка на два “Оскар”-а ще се превърне в 12-ата жена, заставала начело на престижния панел в Кан в историята на фестивала. Както отбелязват някои западни медии, изборът на Бланшет със сигурност не е случаен на фона на променящия се облик на Холивуд в момента. Именно тя бе една от първите жени, отправили публич-

но обвинение срещу продуцента Харви Уейнстейн за сексуално посегателство, а тази седмица тя официално реализира и инициативата си “Time’s Up” (“Времето свърши”) за борба със системното сексуално посегателство срещу жените в киноиндустрията, а също така и в големите корпорации. По данни на “Ню Йорк таймс” програмата на инициативата включва създаването на фонд в размер на 13 млн. долара, който ще бъде използван, за да могат социално слабите жертви на насилие на работното място да си позволят правна защита, информира БГНЕС.

Историята на краля колекционер представят в Лондон

Кралската художествена академия показва произведения на изкуството, притежавани от Чарлз I, крал на Англия от 1625 до 1649 г., когато е екзекутиран. Изложбата е озаглавена “Чарлз I: Крал и колекционер” (27 януари - 15 април), информира ArtPrice. Той е събрал една от най-необикновените колекции от изкуство на своето време, придобивайки творби на някои от най-добрите художници от миналото - Тициан, Мантеня, Холбайн, Дюрер - и възлагайки работа на водещи съвременни творци като Ван Дайк и Рубенс. След кончината му 1500 от неговите картини са продадени и разпръснати. По-късно почти 200 творби отново са изкупени от сина му - Чарлз II, и са останали в Кралската колекция до днес. 90 от тях ще бъдат показани в изложбата. Куратор е Пер Румбърг.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

Очаквайте

АВАНГАРДНАТА ИРАНКА СЕВДАЛИЗА ПЕЕ У НАС

Жените плачат 5 пъти по-често

В сълзите се съдържа естествено болкоуспокояващо, наречено левцин енкефалин, което причинява доброто настроение, след като сте се наревали

Жените плачат 5 пъти по-често от мъжете, сочат резултатите от ново проучване. Обикновено нежният пол рони т.нар. емоционални сълзи. Също така има базови, които напояват окото, за да не изсъхне, и рефлекторни, изхвърлящи от канала всякакви гадости, случайно влезли в него (като газта от лука, боклуци, мухи, бръмбари и всякакви дребни твари, които не биха се бутали в очите ви единствено, ако сте си отворили широко устата).

Когато се произведе сълза от сълзотворната жлеза, ние рязко мигаме и я разпространяваме през окото. След това тази сълза или се стича драматично по бузата ви като на саундтрака от "Тетрадката", или през жлезата се шмугва в носа ви и изтича оттам. Да, когато плачете, ревете и през

носа. Ефектът от клишето - като ревете да си издухвате носа - е същият, като това да си издухвате очите.

Хората плачат обикновено заради стрес, гняв, раздяла, мъка, тъга, физическа болка и дори от удоволствие.

Нали знаете колко хубаво ви става, като се наревете? За това си има обяснение. В сълзите се съдържа естествено болкоуспокояващо, наречено левцин енкефалин, което причинява доброто настроение, след като сте се наревали от скъсването с гаджето. Тогава късайте по-често.

В мозъка ви има място, наречено лимбична система, което отговаря за емоциите. Хипоталамусът пък е тясно свързан с автономната ви нервна система (тази, върху която нямате контрол). Чрез невротрансмитер, наречен ацетилхолин, тя основно контролира сълзотворната система, която симулира производството на сълзи.

С други думи, плачът си е чиста химия. Или биология. Едно от двете. Ако си пуснете филма "Титаник" за 18-и път, можете да се правите на най-големите мъже, но просто няма да имате контрол над слабото си тяло, категорични са експертите.

Вицц

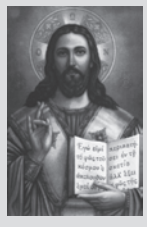
От "Български пощи" изтеглят от обращение издадена наскоро серия марки с прочути съвременни политици. Хората се чудели от коя страна да ги плюят...

ВАСИЛ МЕТОДИЕВ-ШПАЙДЕЛА, легендарен футболист и треньор
ВАНЯ КАСТРЕВА, началник на Столичния инспекторат по образование
ИВАН ЧОЛАКОВ, политик, треньор по баскетбол
МИЛЕНА АНДОНОВА, режисьор, сценарист
Проф. д-р ДИМИТЪР ГЕНЧЕВ, историк, главен редактор на списание „Понеделник"
ХАМИД БАРИ ХАМИД, народен представител

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

5

Зимен Кръстовден. Св. мчци Теопемт и Теона. Преп. Синклитикия и Аполинария

Михаела Филева пусна дует с Боян Христов

Михаела Филева направи чудесен подарък на своите почитатели, като записа красив дует с автора на най-новия си сингъл "Последни думи". Талантливият музикален продуцент Боян Христов показва още едно свое качество с впечатляващото си участие в акустичната версия на песента.

Позитивната усмивка на Михаела Филева изгря като празнична звезда в най-новия студиен видеоклип. Парчето излезе в официалния YouTube канал на "Монте мюзик". Акустичният аранжимент е на Краси Тодоров, Васил Крумов и Васил Вутев, а хармоничният дует между Михаела и Боян привлича вниманието още в първите секунди на песента.

"Последни думи" излезе преди около месец и за кратко се превърна в една от най-популярните български песни в радио- и телевизионния ефир.

Джъстин Тимбърлейк разказва лични истории в амбициозен албум

Десеткратният носител на "Грами" Джъстин Тимбърлейк се завръща с четвърти студиен албум - "Man Of The Woods". Световната премиера на изданието е на 2 февруари. А предварителните поръчки на албума в онлайн магазина MusicMall.bg ще се приемат от днес, 5 януари, когато ще е премиерата на пилотния сингъл "Filthy" и видеото към него.

"Man Of The Woods" е един от най-амбициозните проекти на Джъстин по отношение както на музика, така и на текстове. Парчетата в албума са комбинация от традиционен американски рок и са повлияни от звученето на популярни съвремен-

У нас тавата излиза от "Вирджиния рекърдс /Sony Music"

ни изпълнители - The Neptunes, Timbaland, Chris Stapleton и Alicia Keys, които са гост-звезди в тавата. В нея певецът разказва лични истории, вдъхновени от сина му, съпругата и пътешествието от Мемфис до мястото, където се намира днес.

Цветното футуристично видео към пилотния сингъл "Filthy" е режисирано от многократния носител на награди Mark Romanek, с когото звездата работи за втори път. В танцувалния клип Тимбърлейк е модерен изобретател, представящ най-новото си творение пред света.

След "Filthy" и преди премиерата на "Man Of The Woods" музикантът ще пусне още три видеа, всяко със свой стил. Парчетата ще излизат всяка седмица от 18 януари до появата на албума.

ЗАРЕЖДАНЕТО НА СМАРТФОНА ПРЕЗ ЦЯЛАТА НОЩ Е ВРЕДНО

Зареждането на изгасналия смартфон през цялата нощ е вероятно най-вредният за батерията на устройството начин, съобщи технологичната компания "Кадакс", цитирана от "Дейли мирър". От корпорацията дори публикуваха съвети за това как да поддържаме максимално дълго време издръжливостта на батерията на смартфона.

Според експертите правилният начин е да зареждаме телефона си по малко и често. Важно е да не го оставяме да изгасне напълно. Друг съвет е да поддържаме батерията заредена между 65 и 75%. Оказва се, че има оптимална точка за поддържането на мощността на смартфона. Никога не зареждайте телефона си до 100%, защото и това е вредно за батерията, добавят специалистите.

Траш метъли от Канада разтърсват столицата

Канадската траш метъл банда "Анялейтър" ("Annihilator") ще разтърси столичния клуб "Joy Station" на 18 ноември от 20 ч. Легендарните музиканти наскоро издадоха своята 16-а брилянтна продукция, озаглавена "For The Demented".
Билетите за третото шоу на бандата у нас, част от европейската обиколка, вече се продават в мрежата на Eventim и партньорите им в цялата страна. Цената е 40 лв., а в деня на концерта входът ще е 50 лв.
От 1989 г. досега канадците от "Анялейтър" издават албум след албум и радват многобройните си фенове с концерти по света. Въпреки непрестанните промени в метъла (а също и преминаващи различни членове в бандата), Jeff Waters и компания постоянно създават силни продукции - от дебютната "Alice In Hell" през супер успешните "Never, Neverland" от 1990 г., "King of The Kill" от 1995 г., "Schizo Deluxe" от 2005 г. и още много емблематични албуми до издадения през 2015 г. "Suicide Society" и актуалния "For The Demented" от миналата година.

Музикантите от "Анялейтър" идват у нас с трето шоу

СРЕЩИ

ХРИСТИАН ДАСКАЛОВ:

Добрите учени винаги намират начин да се реализират

Българската наука има огромни традиции и постижения, с които да се гордее, казва спечелилият титлата „Докторант на годината“

Интервю на Деси ВЕЛЕВА

ХРИСТИАН ДАСКАЛОВ е роден през 1989 г. Сега е докторант в катедра „Икономика, индустриален инженеринг и мениджмънт“ на Стопанския факултет към Техническия университет в София. Работи по въпросите на управлението на заинтересованите страни при проекти с отворен код под научното ръководство на проф. Огнян Андреев, ръководител на катедрата.

Г-н Даскалов, наскоро получихте наградата за докторант на годината. Каква е стойността на отличието за вас?

- По време на церемонията пожелах на всички млади хора в залата на Народния театър “Иван Вазов” да се стремят към академично и научно съвършенство не като самоцел, а първо да намерят своята кауза, която да преследват в живота. Намерят ли я, тази кауза ще ги мотивира и води към високи постижения във всеки един аспект. Нещо по-важно - тези постижения ще бъдат насочени към създаването на един по-добър и справедлив свят, което следва да е мисията на всички нас като общество. В този смисъл аз съм намерил своята кауза и наградата оценявам именно като положителна обратна връзка от широката общност за нейната значимост. Като докторант в Стопанския факултет на ТУ-София под научното ръководството на проф. Огнян Андреев, ръководител на катедрата по икономика, индустриален инженеринг и мениджмънт, работя върху теоретичните и практически аспекти на технологично решение, което да създаде нови възможности в образованието и кариерното развитие за милиони по целия свят и вчерашният приз е потвърждение, че с моите колеги сме на прав път в преследването на правилната кауза.

С какво смятате, че заслужихте това признание?

- Не бих казал, че в строго персонален план се чувствам заслужил титлата “Докторант на годината”. Смятам, че в БАН и българските висши училища има редица колеги, които работят изключително усърдно и успешно, надминавайки моите постижения в различни отношения. Това, което вярвам, че е спечелило вниманието и признанието на експертното жури, е голямата актуалност и международният интерес от страна на изследователи, технологисти и предприемачи, които се формират около изследователския проект, върху който работя. По-конкретно, с колеги от над 10 страни работим върху създаването на първата в света базирана на блокчейн платформа за търсене, организиране и верификация на учебно съдържание и професионални умения.

Целта е чрез едно децентрализирано приложение да се свържат повече от 20 000 висши училища със стотици хиляди компании и десетки милиони учащи по целия свят, като по този начин се създадат нови възможности за всички заинтересовани страни, участващи в системата. Развойният проект се нарича “Университет с отворен код” (Open Source University) и в момента е на фаза отворена комерсиализация, т.е. привличаме инвестиции от общността от потребители, у която остават и дивидентите от експлоатацията на бъдещото платформено решение.

Разкажете повече са работата си по платформата Open Source University?

- Проектът се стреми да зададе технологичен стандарт за дигитален образователен и квалификационен портфейл, който да съхранява данни за прогреса на студенти и учащи през целия живот. Нашето решение ще бъде от полза както за тези, разполагащи с възможност за избор и предпочитащи мобилността в личното си и кариерно развитие, така и за онези, които нямат избор пред себе си поради състоянието на местния трудов пазар или поради невъзможността да си позволят качествено образование в класическа институционална среда. В онлайн пространството съществуват изключително много ресурси, но няма инструмент за организацията, верификацията и разпознаването на придобитите знания и умения.

С оглед на настоящата ситуация в системата на академично образование в световен план, проблемът с достъпа до него засяга над 80% от населението на някои от най-големите икономики като Индия и Бразилия. За пример, четвъртата индустриална революция се очаква да заличи огромен брой от работните места в много сектори на икономиката.

С какви проблеми се сблъскват младите учени в България? Имат ли потенциал за развитие младите хора, които се занимават с наука у нас?

- Младите учени в България се сблъскват с проблема със загубата на житейско време. Защо точно време? Защото добрите учени винаги намират начин да реализират себе си и своите разработки. Това става рано или късно. Колкото по-късно и бавно става заради липсата на подкрепа там, където ученият се развива, толкова повече губи съответният учен, неговата общност и светът като цяло поради неосъществения във времето потенциал за позитивна промяна. Обществата, в които съществува адекватна “бърза писта” за амбициозните и перспективни учени и техните проекти, са най-богатите. Инвестициите не са панацея, но са катализатор. А когато ги има, трябва да са адекватни, за да катализират процесите в правилната посока.

Има ли бъдеще българската наука?

- Националното в науката има значение дотолкова, доколкото то намира изражение в изградените в годините традиции, от една страна, и във връзката между науката и нуждите на националната икономика, от друга. По повод на първото - българската наука има огромни традиции и постижения, с които да се гордее. Постигнатото в сферата на информационните технологии например дава плодове и днес под формата на десетките компании и хилядите специалисти, които превръщат София в технологичен хъб. Да, няма ги голяма част от изградените изследователски институти и центрове, но натрупаното в тях знание и експертиза стоят в основата на днешния бум в тази сфера. Те не са единственият фактор, разбира се, но са важен фактор, за да има този сектор устойчивото развитие, което му е необходимо. Подобна е ситуацията в много други ниши на икономиката. Моят личен извод е, че там, където има традиции в науката, бъдещето е обещаващо отвъд всяко колебание в моментното икономическо състояние на определен сектор или на националната икономика като цяло.

Различни стратегически документи и ангажименти от последните години предвиждат по-добра интеграция на учените в процесите по стратегическо управление на ниво разработване и приложение на проекти, програми и политики в съответните сектори. За момента не виждам реалното приложение на тези добри намерения. По време на своя изследователски обмен в Университета по технологии в Бърно видях прекрасни центрове за върхови постижения, изградени с европейско финансиране. Дано към 2020 г. и България да може да се похвали с такива - нека внимателно следим етапите по тяхната реализация, за да не пропуснем тази стратегическа възможност. Отвъд тези две измерения смятам, че научните постижения, а и образованието, не би следвало да се ограничават до една или друга държава. Въпросът е доколко съответните държави се възползват от своя собствен потенциал или оставят това на останалите.

Как вие самият виждате бъдещето си?

- В краткосрочен план виждам себе си във Великобритания - през първата половина на 2018 г. ще премина през 6-месечен партньорски обмен в компания от финансовия сектор на Лондон. Обменът се финансира от програма “Еразъм за млади предприемачи” на Европейската комисия, благодарение на които реализирах и тази успешна в академичен план година на изследователски обмени в Чехия и Латвия. Препоръчвам на всички български студенти и млади учени активно да преследват възможностите по тези и други паневропейски програми като “Хоризонт 2020”, защото само така ще превъзмогнем дефицитите на местно ниво и ще поставим България в центъра на научната и развойна дейност в Европа.

Вярвам, че интернационализацията на българското висше образование е стратегическа възможност за него, тъй като има многомилионни икономики, които биха намерили отлична възможност за развитие на свои кадри в България. Но за целта трябва стратегическо усилие от хора с модерна визия за развитие на системата. За пример, имаме голяма научна диаспора по света - нея бихме могли да спечелим за тази кауза, ако дигитализираме образователните процеси и операциите на университетско ниво, правейки възможно включването им от дистанция.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

ИНОВАЦИИ В КОЗМЕТИКАТА, ИЛИ ПРОГРЕСЪТ В БОРБАТА ЗА КРАСОТА

НЕ БИВА БЕЗОГЛЕДНО ДА СЕ ПРОБВА АБСОЛЮТНО ВСИЧКО, ПОЯВИЛО СЕ НА ПАЗАРА ИЛИ ПРЕПОРЪЧАНО ОТ ПРИЯТЕЛКА

Напоследък като че ли никой вече не търси вълшебната "жива вода" като източник на младостта, описана предимно в приказките. Надеждата, че остаряването може да се спре с магия, отстъпи на все по-голямата вяра в новите технологии в областта на естетичната медицина. Защото и най-фантастичните желания (опъването на кожата на лицето, коригирането на формата на устните, веждите, скулите и носа, присаждането на мигли и удължаването на косата) стават реалност - днес и сега.

Някои от иновациите в козметиката смело може да бъдат наречени истинска революция в борбата за красота. С тяхна помощ резултатите са бързи и продължителни, а продуктите и начините на третиране на определени зони наблягат именно на индивидуалния подход. Но целият прогрес, посветен на постигането на хармонична визия, се дължи на труда на многобройните екипи, които работят за подобряване здравето на кожата, коригирането на несъвършенствата и повишаването на самочувствието на хората.

Мечтата на почти всяка жена да има мека, гладка и сияйна коса ала китайска коприна подтиква учените да използват тази съставка като основна в продуктите, призовани да се грижат за прическите на дамите. И това не е рекламен трик, а най-добрият естествен компонент на качествени шампоани, балсами и маски. Фиброинът (неразтворимият протеин, който е в основата на коприната и паяжината) и серицинът (влакнестото лепкаво вещество, подобно на белтък) са незаменими за косата. Обработени по специален начин, те създават наличния вече и в търговската мрежа продукт, наричан често "течна коприна". Уникалните съставки допринасят за вътрешното подсилване и видимата лекота на косата, а също така осигуряват търсените блясък и сияние - точно като на прословутата "царица на платовете".

Четчицата за "обратното" навиване на миглите пък позволява спиралата да се нанася в два, три, четири и дори в пет слоя. Благодарение на този специален "уред" се постига обем, който е 12 пъти по-голям от естествения. Козметичната иновация е създадена с помощта на много меки влакна по такъв начин, че осигурява идеално разпределяне на базовата основа. Направена е във формата на пясъчен часовник с четири реда "косъмчета" за оптимално нанасяне. Оставяйки равномерна следа по цялата дължина на миглите, образува здрава основа, която ги подготвя за многократното нанасяне на спиралата, без да е нужно четчицата да се потапя повече от веднъж в тубичката. Тази иновация - резултат от 4-годишни лабораторни експерименти, позволява по естествен начин да се постигне ефектът, характерен изключително за изкуствените мигли.

Освен заради начина на хранене, гените, слънцето и възрастта, състаряването на кожата е следствие и на чисто физиологични причини. И един от проблемите, възникващи в тази връзка, е намаляването на производството на хиалуронова киселина. А това е жизненоважен компонент за поддържането на плътността и еластичността на кожата. Попълването на липсите отвън доскоро бе възможно само с инжекции, понеже естествената бариера на дермата не пропуска киселината навътре заради високата молекулярна маса. Но благодарение на работата на швейцарски учени и френска компания вече има алтернатива на стряскащите игли. Експертите създават така наречените фрагменти на хиалуроновата киселина, които са с контролируемо молекулярно тегло. Така лесно проникват дълбоко в дермата и стимулират производството на необходимото количество вещество от самите клетки, което увеличава плътността и предизвиква визуално подмладяване. Иновацията се смята от експерти за реална алтернатива на пластичните операции или поне ги отлага във времето. Резултатите сочат, че дори най-чувствителната кожа реагира добре на технологията, която се предлага като крем или гел в аптеките. Само след три седмици 83% от жените забелязват намаляване на бръчките, по-добър тонус и свеж цвят на лицето.

Онези, които се чувстват като изцеден лимон, могат да бъдат сигурни, че кожата всъщност е въплъщение на това тъжно сравнение. Сбръчкана, уморена, сива... Това означава, че не ѝ достига енергия. Активните съставки за дермата са като витаминте за организма. Затова към тях има специални изисквания: те трябва не просто да попият, а е необходимо да проникнат чрез роговия слой или епидермиса. Само в този случай ще могат да успокоят, стимулират, защитят и възстановят. И най-важното - тази магия вече е на път да стане възможна. Именно благодарение на попълването на запасите на креатин отвън. Тази аминокиселина в естественото си състояние се намира в гръбначните организми и подпомага доставянето на енергия към мускулите и нервите. Човешкият организъм сам по себе си произвежда около един грам креатин дневно. Запасите му може да се попълнят чрез консумиране на риба и месо. Но и това не е достатъчно. Затова е нужно да има и външна намеса, която дава възможност да се контролират редица биологични процеси в кожата и в целия организъм. Разбира се, в името на здравето и красотата. Козметични продукти, в чийто състав има и активен креатин, са най-подходящи за целта.

Очевидно е, че и естетичната медицина, и козметика се развиват с немислими темпове. Всяка година в тази сфера се правят значими открития и иновациите бързо стигат до крайния потребител. Не бива обаче безогледно да се пробва абсолютно всичко, появило се на пазара или препоръчано от приятелки. Наистина невероятни резултати може да се постигнат само при грамотното прилагане на новите разработки след консултация с дипломирани експерти.

Срещу ефектите на времето

Рано или късно почти всяка жена повежда лична битка с нежеланите ефекти на времето. Сред видимите процеси на стареене са сухата и отпусната кожа, пигментните петна и умореният вид. Годините оставят своя отпечатък най-напред върху лицето и шията, които са най-податливи на нежеланите изменения. Именно затова деформацията на кожата върху тях се забелязва най-много, в сравнение с другите части на тялото.

Преди години операциите бяха смятани за едва ли не единствен начин за ефикасно забавяне на стареенето. Но сега вече съществува ефикасна и надеждна алтернатива не само на пластичната хирургия, но и на процедурите с ботокс, лазер, както и на химическия пилинг, категорични са експертите.

Ефективната технология за подобряване структурата на кожата и нейното подмладяване се нарича микронидлинг (Microneedling). С иновативната процедура, стимулираща възстановяването на клетките по естествен път, успешно се третират всякакъв вид несъвършенства като белези от акне, разширени пори, хиперпигментация, стрии, изгаряния и др. Това е възможно поради цялостната регенерация на кожата, повлияна от лечението, както и от факта, че се освобождават естествените фактори на растежа и се стимулира кръвообращението. Също така се спомага за бързото и ефикасно образуване на нов колаген, еластични влакна и хиалуронова киселина.

В основата на процедурата микронидлинг е специалното устройство, наречено дерма пен, с множество миниатюрни игли в самия връх, които може да бъдат между 0,5 и 2,5 милиметра. Те осъществяват микропробождания в кожата, предизвиквайки желаната регенерация. Дермата се уплътнява, нейната структура се подобрява, а бръчките се изглаждат и заличават. Друг положителен ефект от лечението е повишеният капацитет на абсорбция на кожата за вещества като хиалурона, които може да бъдат въведени в тъканта, уточняват експерти.

Важно е да се отбележи, че медицинският микронидлинг се различава значително от терапията за самолечение със същото наименование, категорична е д-р Анелия Здравкова, дерматолог в столичната Jewel Skin Clinic. За постигането на реални резултати терапията трябва да бъде проведена от специалист в подходящи условия и тогава ефектът ще е повече от сигурен - по-здрава, еластична и сияйна кожа. Използвайки способността на дермата да се възстановява сама, чрез пробиването ѝ с микроскопични игли се предизвиква обновяването на клетките по изцяло естествен начин. Вследствие на това кожата връща своя баланс, лицето изглежда по-свежо и младо, разкрива още д-р Здравкова.

В сравнение с други антиейдж процедури, тази е със значително по-малък риск от неприятни усложнения, коментират запознати. Самата терапия се прави за около 20-30 минути, а възстановяването след нея е бързо и безболезнено. В началото се наблюдава зачервяване на кожата, което отминава в рамките на един-два дни. Трябва да се има предвид, че крайният резултат може да се види няколко седмици или дори месеци след процедурата, тъй като обновяването на тъканите продължава по-дълъг период от време. Промяна обаче се забелязва още след първия път, уточнява специалистът.

Страницата подготви Альона НЕЙКОВА

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 5 ЯНУАРИ 2018

№128 измъчи Гришо

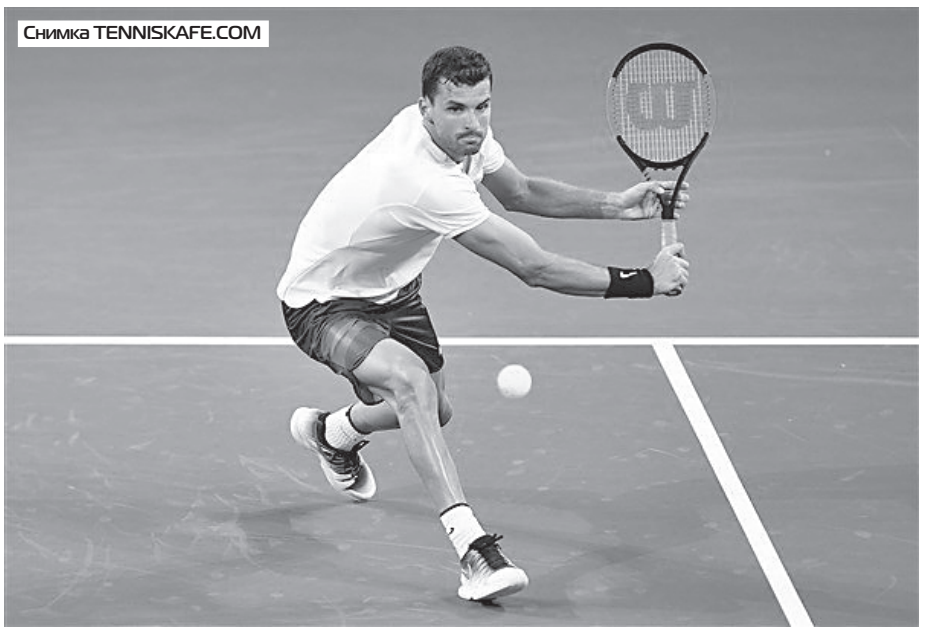
Димитров спаси два мачбола и елиминира Джон Милман в Бризбейн

Григор Димитров (№3 в света) бе на косъм от сензационно отпадане на АТП 250 турнира в Бризбейн, но все пак обърна 128-ия в ранглистата Джон Милман (Авл) с 4:6, 7:6 (8), 6:3 за 2:38 часа. Най-добрият ни тенисист даже беше пред отпадане във втория сет, след като в тайбрека четвъртата ракета на Австралия пропиля 2 мачбола. Вдъхновен, хасковлията показа класа и надви 2 години по-възрастния австралиец, който игра над възможностите си, подкрепян от публиката, напълнила "Пат Рафтър Арена" в Бризбейн. Гришо се поздрави с успех в първия си мач на сингъл за сезона при защитата на титлата си в турнира.

В Бризбейн българинът беше далеч от най-доброто си ниво, като му липсваше добър първи сервис и бекхенд. От другата страна Милман игра вдъхновено на домашна сцена. В родния му град публиката изцяло беше на негова страна и мощно го подкрепяше. Гришо обаче доказа, че се е научил да печели, дори когато не показва най-доброто, на което е способен. Хасковлията записа шеста поредна победа в Бризбейн. За място на 1/2-финал той ще спори днес преди обяд с британеца Кайл Едмънд (№50), който победи Хьон Чунг (ЮКор, №58) със 7:6 (3), 5:7, 6:4.

"Щастлив съм, че отново съм тук, в Бризбейн. Той (Милман) показа много добър тенис. Развълнуван съм от възможността да играя тук като №3. Винаги е хубаво да съм тук и пред тази публика. В тайбрека ме накара да играя на границата на възможностите си, но се справих. Към мен очакванията са огромни и трябваше да мисля за всяка точка. Вдъхновен съм от това, че спечелих толкова труден мач", призна Димитров. Той е основен фаворит за титлата и е поставен под №1 в схемата.

Снимка TENNISKAFE.COM

Григор Димитров връща топка от бекхенд срещу австралиеца Джон Милман, когото обърна с 4:6, 7:6 (8), 6:3 във II кръг в Бризбейн

Досега Гришо беше играл само един път с Милман - в квалификациите на трева в Нотингам през 2010 г., когато загуби с 0:2 сета. Срещу Едмънд пък Димитров има 1 успех във Вашингтон през 2017 г. със 7:5, 4:6, 6:3. При нова победа Гришо ще играе с друг местен любимец - Ник Кириос (Авл, №21 в света и №3 в схемата), който обърна Матю Ебдън (Вбр, №76) с 6:7 (3), 7:6 (5), 6:2.

Мъри и Нишикори аут и на „Аустрелиън оупън"

Двама от водещите тенисисти в последните години Анди Мъри (Вбр) и Кей Нишикори (Яп) ще пропуснат първия за годината турнир от Големия шлем - "Аустрелиън оупън". Те не могат да се възстановят от контузиите, мъчещи ги още от лятото на 2017 г. Бившият №1 в света Мъри все още лекува травма в бедрото, заради която спря да играе на "Уимбълдън" през юли. В края на декември той все пак се включи в демонстративния турнир в Абу Даби, но загуби от Роберто Баутиста Агут (Исп) с 2:6. Шотландецът пробва да играе в Бризбейн, но се отказа в последния момент.

"За съжаление няма да играя в Мелбърн тази година, тъй като не съм готов да се състезавам. Надявам се скоро да играя отново. Заминавам си за дома, за да направя оценка на всички възможности", каза Мъри. Заради контузията той се свлече от първата до 16-ата позиция в ранглистата. Първата ракета на Азия Нишикори пък не е играл от август, след като има сериозна травма в дясната китка. От щаба на бившия №4 в света съобщиха, че най-добрият азиатец в историята на тениса все още не е готов да играе във формат 3 от 5 сета, какъвто е Откритото първенство на Австралия. Така в края на годината той се срина до 22-о място и завърши сезона без титла за първи път от 6 г. Нишикори проведе предсезонна подготовка и също имаше намерение да участва в Бризбейн, но се отказа, а после обяви същото решение и за Сидни.

"Много съжалявам, че ще пропусна "Аустрелиън оупън" тази година. Това е любимият ми турнир от Големия шлем, "домашният" турнир за мен от Шлема. Боли ме, че трябва да го пропусна ", призна японецът.

Федерер събра 14 029 зрители в Пърт

Снимка БГНЕС

Роджър Федерер помага на падналия Джак Сок да стане, преди да спечели мача със 7:6 (5), 7:5 в Пърт

Роджър Федерер събра рекордните 14 029 зрители на решителния мач Швейцария - САЩ в група Б за купа "Хопман", неофициално световно първенство по тенис за смесени отбори. Рекордьорът с 19 титли в Големия шлем спечели със 7:6 (5), 7:5 мача си срещу Джак Сок, като в един момент за радост на публиката прескочи мрежата, за да помогне на падналия американец. Швейцария си осигури участие на финала утре, след като и Белинда Бенчич пречупи Коко Вандервеге със 7:6 (6), 6:4, а в началото благодари на публиката, че е останала в залата след мача на Федерер. Другият финалист в турнира ще бъде определен днес след последните срещи в група А Белгия - Канада и Австралия - Германия.

2 тенис надежди заминаха за Австралия

Държавната шампионка по тенис за жени Гергана Топалова замина за Австралия с полет през Доха. Заедно с нея отпътува и Адриан Андреев, който също влезе в Световния отбор на ITF за юноши и девойки.

„От късметите по Коледа и Нова година ми се паднаха и паричката, и пътешествие. Второто вече е факт. За първи път ще пътувам до Австралия. Чувствам се добре подготвена и съм здрава. Хубавото е, че ще имаме време за аклиматизация и свикване с условията за игра там. Искам да играя добре и да стигна възможно най-далече в турнирите, в които ще участвам", заяви 17-годишната Топалова.

Лагерът, в който ще участва, ще бъде в град Траралгон, който е на около 200 км от Мелбърн. Треньорка на девойките е бразилката Роберта Бурзали. Заниманията на отбора ще продължат до 12 януари. От 13-и Гергана, която е №33 в световната ранглиста при девойките, ще играе на турнир в същия град, който е от високата първа категория.

На 22 януари Топалова започва участие в основната схема при девойките на Откритото първенство на Австралия. „Със сигурност бих гледала мач на Григор Димитров на Australian Open, ако имам възможност. Ще се радвам много и ако се засечем с него в комплекса", допълни пловдивчанката.

ГЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
22.00 Ман Юнайтед - Дарби Каунти
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
21.55 Ливърпул - Евертън
ПО РИНГ
21.45 Фиорентина - Интер
ПО БНТ 1
СНОУБОРД
14.00 СК в Лакенхоф (мъже)
ПО БНТ HD
БИАТЛОН
15.15 СК в Оберхоф (мъже)
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ТЕНИС
11.00 Турнир в Бризбейн (мъже)
13.00 "Хопман къп" (Австралия - Германия)
16.30 Турнир в Доха (мъже)
ПО МТЕЛ СПОРТ 2
БАСКЕТБОЛ
19.45 Фенербахче - Баскония
21.50 Реал Мадрид - Макаби Тел Авив

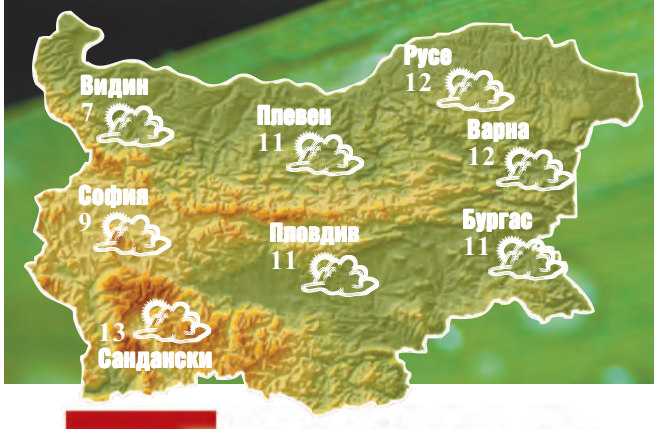
УТРЕ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
14.45 Флийтууд - Лестър
17.00 Ман Сити - Бърнли
19.30 Норич - Челси
ПО РИНГ
13.30 Торино - Болоня
16.00 Милан - Кротоне
19.00 Рома - Аталанта
21.45 Каляри - Ювентус
ПО Ф+
14.00 Атлетико М - Хетафе
17.15 Валенсия - Жирона
ПО БНТ HD
БИАТЛОН
15.55 СК в Оберхоф (мъже)
СКИ СКОКОВЕ
18.00 "Четирите шанци" в Бишофсхофен
ПО БНТ СВЯТ
БАСКЕТБОЛ
17.00 Берое - ЛУКойл Левски
ПО ДИЕМА СПОРТ
22.30 ЛА Клипърс - Голдън Стейт Уориърс
ПО ЕВРОСПОРТ 1
ТЕНИС
5.30 Турнир в Бризбейн (мъже)
СЕВЕРНА КОМБИНАЦИЯ
9.30 и 12.30 СК в Отепя
СКИ
10.30 и 13.45 СК в Марибор (жени)
11.30 и 14.15 СК в Аделбоден (мъже)
СКИ-БЯГАНЕ
15.30 и 16.45 "Тур дьо ски" във Вал ди Фиеме
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ТЕНИС
10.00 "Хопмън къп" (финал)
17.00 Турнир в Доха, (мъже, финал)
ПО Ф+
11.00 Турнир в Бризбейн (жени)

В НЕДЕЛЯ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
18.30 "Футболист на годината" на България
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
16.00 Шрусбъри - Уест Хем
18.00 Нотингам Ф - Арсенал
ПО СПОРТ+
17.15 Барселона - Леванте
21.45 Селта - Реал М
ПО БНТ HD
БИАТЛОН
15.25 СК в Оберхоф (мъже)
ПО ДИЕМА СПОРТ
БАСКЕТБОЛ
13.30 Сарагоса - Естудиантес
22.30 Маями Хийт - Юта Джаз
ПО ЕВРОСПОРТ 1
СЕВЕРНА КОМБИНАЦИЯ
10.15 и 14.00 СК в Отепя
СКИ
11.30 и 14.45 СК в Аделбоден (мъже)
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ТЕНИС
8.00 Турнир в Сидни (мъже, финал)
11.30 Турнир в Бризбейн (мъже, финал)
СКИ
13.00 СК в Марибор (жени)
СКИ-БЯГАНЕ
15.15 "Тур дьо ски" във Вал ди Фиеме

ВРЕМЕТО

Днес минималните температури ще са от минус 2 до плюс 3 градуса. През деня облачността ще бъде променлива, често значителна. Вятърът временно ще стихне. Минималните температури ще бъдат от 2 до 5 градуса. Максималните температури ще бъдат от 6 до 11 градуса. Атмосферното налягане ще бъде по-високо от средното.

Изгледи за

6 максимални **8°/15°**

7 максимални **10°/15°**

В събота и неделя ще бъде слънчево и топло за сезона. Дневните температури ще се повишават и ще бъдат от от 10 до 15-15 градуса. Ще духа слаб до умерен вятър.

ДУМА®
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издава
„ДУМА прес" ЕООД

И. д. главен редактор
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Зам. главен редактор
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**
Зам.-управител **Иван Ченчев**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: **Велислава Дърева**

БЪЛГАРИЯ: **Павлета Давидова** - завеждащ отдел - 215; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Милена Николова - 233; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: **Мая Калпачка-Йовановска** - завеждащ отдел - 246; Ася Гардели - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Георги Христов - 220; Юри Михалков - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: **Боян Бойчев** - редактор на "Пегас" - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Емилия Костадинова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Лиляна Моллова, Петя Рогачева, Спаска Венева

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано" 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева**, Ива Иванова - 205; e-mail - **reklama@duma.bg**

"Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Румяна Кирилова** - 203; **Емил Михов** - 208; **abonament@duma.bg**

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА" Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ", „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК" И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО"

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ПЕЧАТ: АЛИАНС МЕДИАПРИНТ

София, жк. "Дружба" 1, ул. "Илия Бешков" 3А

БНТ 1

06:00 Денят започва Сутрешен информационен блок
09:00 По света и у нас
09:15 Денят започва с Култура културен блок
11:00 Здравето отблизо Здравно предаване
12:00 По света и у нас
12:30 Човекът на президента: Кота нула игрален филм / САЩ, 2001г./
14:00 Световна купа по сноуборд: Паралелен гигантски слалом /мъже/ пряко предаване от Лакенхоф /Австрия/
15:15 Светът на Япония: Моменти от Ишикава
15:30 Туристически маршрути
16:00 По света и у нас
16:10 Новини на турски език
16:30 От щабквартирата на Третата световна война документален филм
17:25 Светът е 7 Обзорно предаване за събитията от международната политика
17:55 Зелена светлина
18:00 По света и у нас
18:40 Още от деня Коментарно предаване
19:25 Как се прави - документална поредица
19:45 Лека нощ, деца! Хей, Дъги
20:00 По света и у нас
20:45 Спортни новини
21:00 Панорама с Бойко Василев Обзорно политическо предаване
22:00 Червената кралица 12-сериен тв филм /копродукция, 2015г./
23:00 По света и у нас
23:25 Зелена светлина
23:30 Vladigeroff bros Празници на изкуствата - Аполония 2017
00:35 Денят започва с Култура
02:15 Градчето Сидер Коув тв филм /22 епизод/п/
03:05 Дойче веле: Шифт /п/
03:20 Червената кралица филм
04:15 Здравето отблизо /п/
04:55 Още от деня предаване

bTV

06:30 „Тази сутрин" - информационно предаване
09:30 „Преди обед" - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12:00 bTV Новините - обедна емисия
12:30 „Шоуто на Слави" /п/- вечерно ток шоу
13:30 Премиера: „Любов под наем" - сериал, с. 1, еп. 34
15:00 „Изкушение" - сериал, с.1, еп.16
16:00 Премиера: „Клиника край езерото" - сериал, с.3, еп. 2
17:00 bTV Новините
17:30 „Лице в лице" - публицистично предаване с водещ Цветанка Ризова
17:55 Спорт тото
18:00 Премиера: „Сърцето на града" - сериал, с.1, еп. 22
19:00 bTV Новините - централна емисия
20:00 Премиера: „Сега и завинаги" - сериал, с. 2, еп. 26
21:30 „Екатерина" - сериал, с.2, еп.4
22:30 „Шоуто на Слави" - вечерно ток шоу
23:30 bTV Новините - късна емисия
00:00 „Къща от карти"- сериал, с.3, еп. 12
01:00 „Изкушение" /п./- сериал
02:00 bTV Новините /п./ - късна емисия
02:30 „Преди обед" /п./ - токшоу
04:30 „Сърцето на града" /п./- сериал
05:30 „Аватар - легендата за Анк" - анимация

NOVA

06:20 „Здравей, България" - сутрешен блок
09:30 „На кафе" - предаване на NOVA
11:30 „Бон Апети" - предаване
12:00 Новините на NOVA
12:30 „Войната на розите"- сериен филм
13:30 „Остани с мен" (премиера) - сериен филм
14:30 „Прости ми" (премиера) - сериен филм
16:00 Новините на NOVA
16:30 „Завинаги свързани" (премиера) - сериен филм
17:30 „Господари на ефира"- забавно предаване /п/
17:55 „Теглене на Лото 5 от 35 - „Златната топка"
18:00 „Семейни войни" - телевизионна игра, избрано
19:00 Новините на NOVA - централна емисия
20:00 „Играчът" (премиера) - сериен филм
21:00 „Съдби на кръстопът" (премиера) - предаване на NOVA
22:00 „Подли камериерки" (нов сезон) - сериен филм, 4 сезон
23:00 „Господари на ефира"- забавно предаване
23:30 Новините на NOVA
00:00 „Часът на Милен Цветков" - предаване на NOVA
01:00 „Такси: Бруклин" - сериен филм
02:00 „Чучулигата"- сериен филм
04:00 „Ритъмът на мечтите" - сериен филм

1

07:40 Филм „Моя майка е невеста"
09:00 Новини (със субтитри)
09:15 „Смак"
09:50 „Любов и гълъби". Зараждането на легендата"
11:00 Новини (със субтитри)
11:15 Премиера. Празничен концерт за Деня на спасателя
12:45 „Татяна Василева. Котка на разгорещен покрив"
13:50 „Авторът е готин"
15:45 „Познай мелодията". Новогодишно издание
17:00 „Вечерни новини" (със субтитри)
17:15 „Таксиджийка". Сериен филм
18:55 „Поле на чудесата". Празнична програма
20:00 „Време"
20:20 Премиера. „Салса". Сериин филм
22:10 Филм „Снежен ангел"
00:00 Филм „По-бързо от зайчета"
01:35 Филм „Сорочинският панаир"
03:25 Филм „За кибрит"
05:00 Новини
05:10 „Модна присъда"
06:20 Филм „Златните рога"

ОВЕН

Успявате да запазите спокойствие, въпреки напрегнатите ситуации, в които попадате. Вървите уверено към целта.

21 март - 20 април

РАК

Предстоят ви изяви в сфери, които не са предмет на трайните ви интереси. Те ще ви насочат към по-голяма активност.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Не се колебайте дали да се заемете с организаторска работа днес, защото ще можете бързо да се справите с всичко.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

Здравето ви ще се стабилизира, а проблемите в работата вече са минало. Поемете дълбоко въздух, усмихнете се.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Изчистете мислите си от колебания, като приложите доказателства в подкрепа на идеите си. Денят ви ще е пълноценен.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Днес, отделяйки повече внимание на детайлите, ще си осигурите много големи предимства. Усилията ще имат резултат.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Днес ви предстои много сериозно предизвикателство в професионален план. Ще трябва да положите много усилия.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Професионалните ви търсения ще се увенчаят с успех. Необходимо е днес да опазите труда си от нездрав интерес.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Предложение за среща, разходка или друг вид разтоварване ще разнообрази деня ви. Изобщо няма да скучаете.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Днес внимавайте и си давайте сметка какво и на кого говорите. Предпазливостта ще ви спести излишни недоразумения.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

На работното място ще получите възможност за изява на способността си да вземате бързи и адекватни решения.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

Авторитетът ви ще нараства днес и мнозина ще се обръщат към вас. Бъдете тактични, съобразителни и деликатни.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

Бала стана мениджър на Етър

Магическият халф ще работи с Илиян Киряков, Станислав Генчев и Калоян Чакъров

Красимир Балъков е новият шеф на Етър. Позицията в родния му клуб ще е главен мениджър по подобие на английските клубове. Така магическият халф взе цялата спортно-техническа власт в редиците на новака в родния елит, а първата му цел е да запази мястото на "виолетовите" в Първа лига.

В щаба му влизат досегашният наставник Станислав Генчев, Илиян Киряков и Калоян Чакъров. От стадион "Ивайло" си тръгва Иван Вутов, чийто лиценз УЕФА "Про" бе използван до момента от Генчев, който няма такъв, и Мирослав Иванов. Досега Шуменският Деко беше спортен директор и отговаряше за трансферите, но функциите му иззема Балъков. Активно ще се търсят нови играчи, като се разчита предимно на български футболисти, а основно Етър има нужда от нападатели и изпълнители в средата на терена. Във Велико Търново обаче още не е ясно за колко време е договорът на Балъков и каква заплата ще получава.

"Реалисти сме, знаем какъв е бюджетът ни, затова трябва да бъдем сплотени. Само с добра организация можем да постигнем целите си. По тази причина се върнах в родния си клуб - да спасим Етър от изпадане, а ако стане нещо повече, е добре дошло. Ако беше друг клуб, можеше да се говори за пари. Тук ще получавам минимума, който Управителният съвет може да си позволи", обяви легендата на Спортинг и Щутгарт. Той ще води тима в официалните мачове, а договорът му като скаут на ЦСКА-Сф вече е прекратен.

Освен за спортно-техническата част Балъков ще работи и по въпроса за базите в сътрудничество с общината.

Етър се събира на 8 януари, а два дни по-късно заминава на лагер в Дряново. За 18-и е насрочена проверка с Верея, а от 20 януари до 3 февруари тимът ще бъде на подготовка в Анталия. Там ще срещне Лех Познан (Пол), Железничар Сараево (БиХ), Олимпия Любляна (Слвн) и още един съперник. Официалното представяне на състава за пролетния полусезон е предвидено за 10 февруари от 14.00 часа преди проверката с Литекс.

Шефът на УС на Етър проф. Георги Камарашев представи Красимир Балъков, който стана главен мениджър в родния си клуб

От Етър изразиха задоволство, че жалбата им срещу съдийството на Петър Костадинов в 1/4-финала за Купата на България със Славия, е била удовлетворена. "Боляри" имаха куп претенции спрямо действията на рефера, който свири 2 дузпи за "белите" и помогна за обрата от 0:1 до 3:1. Съдийската комисия обяви, че е "допусната явна важна грешка, повлияла на крайния резултат" и увери, че Костадинов ще бъде наказан. "Правилникът се прилага и в случаите, в които не е подадена жалба от съдийско естество, защото БФС и Съдийската комисия са изградили стройна система за оценяване действията на всеки съдия и съдийски наблюдател", обявиха от БФС.

ЛЕВСКИ ГОНИ РУМЪНЕЦА РОШУ, ЗАПОЧВА ПОДГОТОВКА В ПОНЕДЕЛНИК

Левски ще вдигне завесите на "Герена" в понеделник. Тогава треньорът Делио Роси събира тима за първа тренировка от 14.00 ч., а час по-рано италианецът ще даде пресконференция. На нея се очаква да станат ясни кои ще бъдат съперниците в набелязаните 5 контроли на "сините" на лагера в Малта и каква ще бъде трансферната политика през зимния прозорец. Отборът заминава за лагера си на островната държава във вторник сутринта и ще остане там до 6 февруари, а на 10-и ще изиграе и последната си контрола преди подновяването на първенството. Тогава съперник на "сините" ще бъде третодивизионният Сливнишки герой. Още не е ясно дали халфът Нелуц Рошу ще започне подготовка с отбора. Румънецът, който взима солидна заплата, е нежелан на "Герена", а и самият той не иска да бъде резерва. Към Рошу има интерес от няколко клуба, но все още не е ясно дали той ще бъде продаден, или ще напусне "Герена" като свободен агент. Почти е ясно обаче, че Рошу ще се махне от Левски. От "Герена" трябва да разкрият и дали ще взимат централен нападател. Говори се, че за набелязания Хайме Мата испанският Валядолид ще иска поне 400 000 евро. Ако се осъществи този трансфер, то от Левски ще си тръгне или Серджиу Буш, или Жуниор Мапуку. За последния има оферти от Турция, Дубай и Катар, но на този етап конгоанският нападател тренира самостоятелно в София, за да наваксва с подготовката.

Недялков мечтаел само за екскурзия в САЩ

Антон Недялков призна, че само е мечтаел да отиде на екскурзия в САЩ, но не и да играе футбол там. Защитникът премина наскоро в елитния Далас, като ЦСКА-Сф ще получи $1,5 млн. по трансфера на левия бек. Скоро ловчанлията ще замине за щата Тексас, за да започне подготовка с новия си отбор и се надява решението му да заиграе зад Океана да не е грешно.

"Не съм си мислил, че мога да имам кариера в САЩ. Мислел съм, че мога да отида на почивка някога. Искал съм да играя някъде в Европа. Не съм разочарован от решението си, надявам се да е добро. Рискувам, но се надявам да се получат нещата. Хората се опитват да развиват тима и мисля, че ще се получи добре. Не мисля, че ще ми е трудно. Все пак съм защитник, не би трябвало да ми е трудно. Христо Стоичков ми се обади, поздрави ме. Щом казва, че се е намесил, би трябвало да е изиграл добра роля", обяви защитникът за сайта на ЦСКА-Сф.

"Не ми е много приятно, че напускам сега, но така се случи. Дойде добра оферта, поговорихме с ръководството и решихме, че трябва да отида, за да надградя качествата си и да трупам още опит. Прецених, че е по-добре да отида някъде, където да поиграя, да трупам опит. Имам доста любими моменти тук. Особено, когато съм бил Левски. Той е най-големият ни враг, а и аз винаги съм ги мразел. Когато сме ги били, това ми е било най-щастливото нещо", допълни 24-годишният национал.

Ектор Белерин (№24) от Арсенал вкарва за 2:2 в 94-ата минута в дербито с Челси от XXII кръг на Висшата лига. За "артилеристите" откри Джак Уилшир (63), но шампионите направиха обрат с голове на Еден Азар (67- от дузпа) и Маркос Алонсо (84). Битката на "Емиратс" беше определена като "Мача на сезона" в Англия

НАКРАТКО

Мъри преговоря финално с Астана

Станимир Стоилов води финални разговори с Астана. От шампиона на Казахстан, с който българският треньор написа история с пробива си до групите на Шампионската лига и успехите в Лига Европа, изчакаха специалиста да разгледа и доста оферти от други страни, но не се отказаха в опитите си да го задържат. Сега самият Стоилов е склонен да продължи работата си с Астана, още повече, след като го класира за 1/16-финал в Лига Европа, където през февруари ще се изправи срещу португалския гранд Спортинг. Именно шансът за нови европодвизи е най-примамливата страна в предложението на казахите, които са на път да задържат българския си треньор. Очаква се в следващите дни Мъри да пътува за Астана, за да сложи подписа си под нов контракт.

В Дженоа имат много оферти за Гълъбинов

Италианският Дженоа разкри, че има редица оферти за Андрей Гълъбинов, но за момента българинът не ги разглежда. Националът ни обаче така и не успя да се докаже в Серия А с тима от Генуа и е твърде вероятно да напусне "Стадио Луиджи Ферарис". "Има много запитвания за Гълъбинов от отбори от Серия Б. Никой измежду Палермо, Парма, Венеция или Кремонезе няма приоритет. Към него има интерес и от турски, и от испански клуб", съобщи генералният мениджър на Дженоа Джорджо Перинети. Есента Гълъбинов има едва 580 игрови минути в 10 мача, в които е вкарал 2 гола и 1 асистенция.

Бразилец идва в ЦСКА-Сф

Джеферсон Телеш съвсем скоро ще пристигне в София и ще се присъедини към новия си отбор ЦСКА-СФ. Това разкри бразилският защитник чрез снимка в инстаграм. На нея се вижда, че бранителят вече е стегнал багажа си и готов да поеме към България. Той дори е добавил българския флаг, за да покаже накъде се е отправил. 23-годишният играч е гласен за заместник на поелия към САЩ Антон Недялков.

Синът на Херо стана помощник на Никола Спасов в Казахстан

Синът на треньора на Лудогорец Димитър Димитров - Виктор, започва работа в чужбина. Младият бургазлия ще бъде помощник на Никола Спасов в новака в Казахстан Кизил-Жар. Виктор Димитров и досега асистираше на специалиста в Царско село. Мястото на Спасов в столичния клуб вече зае уволненият от Дунав Веселин Великов.

www.duma.bg

Гришо се измъчи срещу №128 в света

Стр. 37

15-и световен рекорд на Харлем

Снимка HARLEMGLOBETROTTERS.COM

Шестима състезатели от демонстративния отбор на Харлем Глоубтротърс поставиха световен рекорд, след като за един час вкараха 348 коша от центъра на игрището, предаде агенция ЮПИ. След като състезателите преминаха 200 коша, представител на "Гинес" им връчи диплома за световен рекорд в тази дисциплина. Глоубтротърс държат 15 постижения в Книгата на рекордите на "Гинес", свързани с баскетбола, припомня агенцията.

Гардът Соул "Флип" Уайт се е изкатерил на коша, за да ознаменува със селфи 15-ия световен рекорд на Харлем Глоубтротърс

Валентин Златев: Търсим евроуспехи с ЛУКойл Левски

Доскорошният благодетел на Лукойл Академик Валентин Златев коментира в детайли сделката, която превръща ръководената от него компания "ЛУКойл България" в генерален спонсор на Левски 2014. Столичани вече ще носят името Левски ЛУКойл, а Златев говори пред БЛИЦ защо всъщност се е стигнало до този ход.

"Решението, което взех, не е спонтанно. Това е решение, което назряваше в годините, тъй като търсим развитие. Чест е да си шампион на България, но ние търсим развитие и на европейската сцена", заяви Златев.

"Левски е отбор с история. Тити Папазов крепеше баскетболния отбор на "сините" през последните години. С него водихме много сериозни разговори. Казах му да се определи какъв иска да бъде - треньор, политик, общественик или артист. Тити избра да е старши треньор, което показва неговото голямо желание и отдаденост към Левски. Сигурен съм, че в тандем с Тошко Стойков ще постигнат сериозни успехи на международното поле. Амбицията ни е да постигнем сериозни резултати на европейско равнище", разкри Златев.

"Ако говорим за традиции по отношение на баскетбол, то отборът на ЛУКойл има повече от Левски. Но 14 години ЛУКойл е шампион, а в същото време нямаше собствена зала, в която да играе мачовете си от европейските клубни турнири и беше принуден да търси различни", добави Златев и изтъкна, че в Правец ще останат юношите на клуба, които ще работят с легендата Петко Маринов и с бившия капитан на "студентите" Георги Давидов.

Седем баскетболисти от досегашния състав на ЛУКойл Академик подсилват обединения отбор. Те вече направиха първа тренировка под ръководството на Тити Папазов, но тя остана скрита за медиите.

Сини потници ще облекат 5-има българи - капитанът на "студентите" Асен Великов, Божидар Аврамов, Павлин Иванов, Николай Стоянов и Христо Николов - Гларуса, и американците Джъстин Нокс и Кийт Клантън. "Великолепната седморка" се присъединява към оставащите при "сините" 5-има нашенци - Станимир Маринов, Деян Карамфилов, Алекс Симеонов, Веселин Веселинов и Крис Минков. Засега това ще бъде съставът, който ще се опита да спечели титлата, която е владение на Академик, но вече е ясно, че "студентите" абдикират от трофея и ще довършат сезона с подмладен състав, подсилен с някои от ненужните в обединения клуб.

В класирането води Рилски спортист с 19 т. от 11 срещи, пред Академик 18 (10), Балкан 18 (10) и ЛУКойл Левски 18 (11), който гостува утре на Берое.

5-има българи и 2-ма американци от Правец подсилват „сините"

REFAN - почетен председател на церемония на българския културен и научен елит

СОБСТВЕНИКЪТ НА КОМПАНИЯТА АНГЕЛ ПОПОВ СЪС ЗЛАТНА МОНЕТА КАТО ПОСЛАНИК НА ИНОВАТИВНИЯ БИЗНЕС

Отличието се връчва на козметичния бранд поради факта, че обществеността оценява високо постиженията в иновативността на REFAN, в налагането на предимствата на съвременни модели в българския бизнес за изпреварващо развитие на сектора и за утвърждаване на националния просперитет

Лидерите на научната и културната интелигенция, обединени в Клуба на българския културен и научен елит, на специална церемония направиха официално заявление, че през идващата 2018 година ще работят под мотото "Аплодисменти за България".

Тържеството бе посветено на конкретни постижения на учените от Българска академия на науките, на Съюза на учените в България, на

българските университети и на културните институции, заслужили най-много обществено признание за постиженията си. То се състоя в залата на Нов театър в НДК.

На церемонията, под почетното председателство на REFAN, от Съвета на Европейската научна и културна общност и Клуба на българския културен и научен елит връчиха Златни отличия на авторитетни представители на българската интелигенция.

Номинациите за отличията се правят от 180 известни български учени и творци с международно признание, които вече притежават Златни отличия. На базата на тяхното гласуване, управителят на REFAN Ангел Попов получи отличието за ПОЧЕТЕН ПОСЛАНИК на иновативния бизнес заедно със ЗЛАТНА МОНЕТА. Призът бе връчен от режисьора в Българска национална телевизия Боян Даскалов. ЗЛАТНАТА МОНЕТА е изработена в Монетния двор на България и има двустранно златно покритие. На лицевата страна е изобразена отворената книга - символ на прогреса, а на обратната са подредени красивите букви на Глаголицата.

Представителката на REFAN Велина Евтимова връчи наградата за култура на журналистката и писателка Ирина Александрова. Сред отличените бяха още директорът на Музикалния театър "Стефан Македонски" - Марияна Арсенова и журналистът в Българска национална телевизия Георги Любенов....

Акцент в тържественото награждаване бе и специалния спектакъл на ансамбъл "Средец".

Шифрин с 38-а победа

Снимка БГНЕС

Михаела Шифрин отваря шампанско след победата си в нощния слалом в Загреб

Микаела Шифрин продължава с наказателната си акция в ските, след като триумфира и в Загреб. Този път 22-годишната американка бе най-бърза на коронната си дисциплина слалом, като спря хронометъра на 1:53,07 мин. Така олимпийската шампионка в дисциплината от Сочи 2014 записа общо 38-а победа в кариерата, седма този сезон и втора за 2018 г., след като бе най-бърза и на градския старт в Осло на 1 януари. Само на слалом тя има 28 успеха и е на 2 от великия швед Ингемар Стенмарк, който има 40 победи, преди да навърши 23 години. С 41 рекорда държи Анемари Мозер-Прьол (Ав).

Втора на нощното състезание в столицата на Хърватия се нареди Венди Холденер (Швейц) - на 1,59 сек., а последна на стълбицата се качи шведската ветеранка Фрида Хансдотер с изоставане от 2,11 сек.